

HET LAND VAN NEVELE

Driemaandelijks tijdschrift van de heemkundige kring

HET LAND VAN NEVELE

Heemkundig tijdschrift voor
Bachte-Maria-Leerne, Hansbeke, Landegem, Lotenhulle, Meigem,
Merendree, Nevele, Poesele, Poeke, Sint-Martens-Leerne, Vinkt,
Vosselare en Zeveren

Het Land van Nevele is een uitgave van de heemkundige kring
"Het Land van Nevele" v.z.w.

Abonnementen en lidgeld 2002

Abonnementen op *Het Land van Nevele* lopen over een jaargang van vier nummers. Bij nieuwe abonnementen in de loop van het werkjaar worden de vorige nummers, indien nog voorradig, nagestuurd. Oudere nummers vanaf 1970 zijn nog in beperkte hoeveelheid beschikbaar.

Lidgeld 2002

18 EUR (+ 3 EUR buitenland) over te schrijven op rekening 000-0627981-03 of 290-7431460-20 van "Het Land van Nevele" v.z.w.,
Beentjesstraat 24, 9850 Poesele.

Steunend lid 2002

Vanaf 25 EUR

Redactieadres

J.Luyssaert, Veldestraat 26, 9850 Merendree

Tijdschriftadministratie

L.De Ruyck, Heiste 45, 9850 Landegem

Ledenadministratie

A.Bollaert, Beentjesstraat 24, 9850 Poesele

Opmaak

C.De Groote, Landegem

Druk

Beschutte Werkplaats "Nevelland", Nevele

De auteurs, en niet de uitgever, zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen en illustraties.

Bij de kafffoto: Preses Raymond Haerens tijdens de salamander. Achter hem Marie-Christine Hendrickx, Lucien Claeys en Renaud

HET LAND VAN NEVELE

Provincie
Oost-Vlaanderen
Centrale Bibliotheek

december 2002

jaargang XXXIII

aflevering 4

Verantwoordelijke uitgever: J. LUYSSAERT, Veldestraat 26, 9850 Merendree

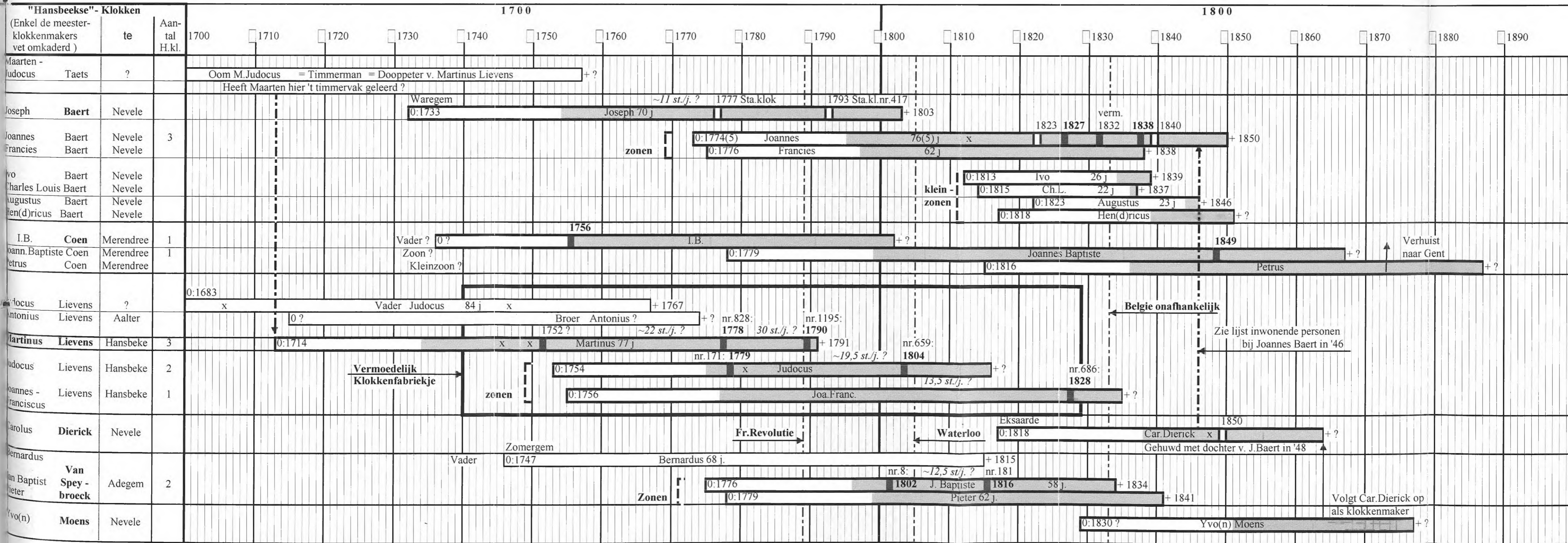
INHOUD

LAND VAN NEVELE

J.L., In memoriam Marcel Michiels	293
Ronald DEDECKER, Kroniek van de “Studentenclub Moeder Beize” te Nevele	296
Wim DE CLERCQ, Het archeologisch noodonderzoek op de bouwplaats voor de waterzuiveringsinstallatie te Bachte-Maria-Lerne	343
Jean FLEURBAY, Kort over een “Hansbeekse klokkenwerkplaats” en zijn producten in Vlaanderen	359
Albert MARTENS, Kerkchaerts Repertoria van oude Oost-Vlaamse herberg-, hoeve- en huisnamen	367
Redactie, Opstelwedstrijd 2002 “Speelgoed uit de tijd van mijn grootouders”	374
André BOLLAERT, Een postzegel en een postkaart voor Lovaert	382
Verslagen	384

MENSEN VAN TOEN

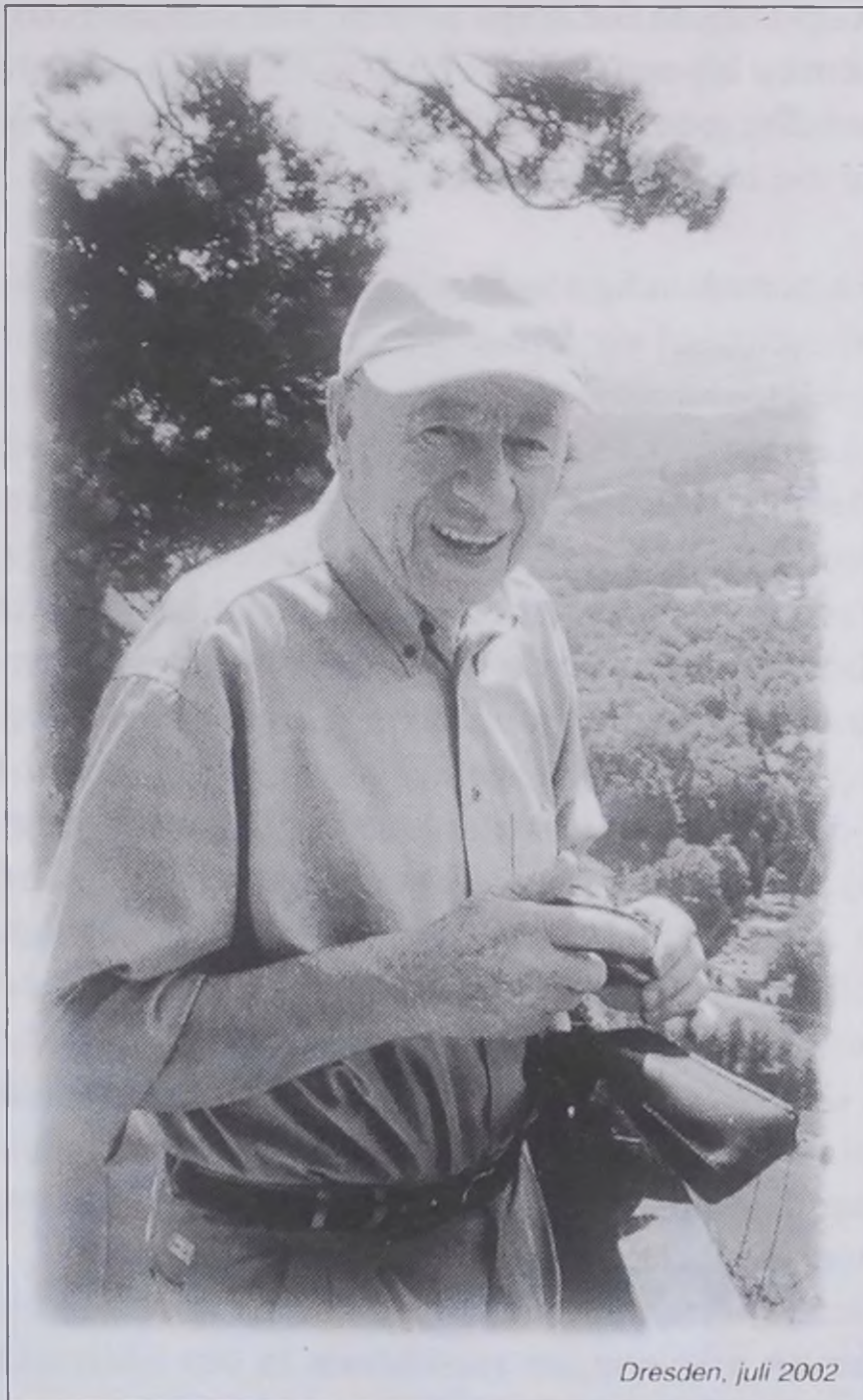
Albert MARTENS, “Hansbekenaren van toen” in “De veruilokte bomboare” door Adolf Van de Sompel	399
Roger TUYTSCHAEVER, Sprokkelingen uit de krant	408
Lieven DE RUYCK, Sprokkelingen uit de krant van toen	411

VERKLARING:

= "Hansbeekse" klok
 x = Huwelijk
 = Platnewerk o.a.
 ~22 st./j. = veronderstelling
 Verondersteld wordt dat alle "Hansbeekse" klokken uit dezelfde werkplaats afkomstig zijn !
 Nml. Deze van Maarten LIEVENS en ZONEN

IN MEMORIAM MARCEL MICHIELS
(Vosselare 15 december 1924 - Vosselare 19 oktober 2002)

"... Mijn aangeboren gevoel voor rechtvaardigheid, mijn afkeer tegen onrecht en machtsmisbruik maakten van mij een jonge rebel, wat ik mijn hele leven zou blijven.

Met deze ingesteldheid voelde ik mee met de Vlamingen in hun strijd tegen het hen aangedane onrecht en hun inzet voor hun recht.

Ik werd een jonge flamingant..."

(uit "Mijn Oorlogsbelevissen, Marcel Michiels")

Bijna derig jaar was Marcel bestuurslid van de heemkundige kring "Het Land van Nevele" want reeds een paar jaar na de stichting van onze vereniging nam hij tijdens de algemene ledenvergadering van 14 januari 1973 deze taak op zich. In die lange periode van samenwerking hebben we Marcel leren kennen als een heel veelzijdige man: een echte heemkundige, een boeiend verteller, een doorleefd natuurvriend, een goed organisator en vooral een man die hield van Vosselare en de mensen.

Marcel was een heemkundige in hart en ziel. Zoals hij vaak aan de hoek van "zijn" Vos, steunend op zijn veegborstel de mensen en het verkeer gadesloeg, zo stond hij ook geplant in de grond en het verleden van Vosselare. Hij kende er elke straat, elke slag, elk menegat, elk stuk grond. Tientallen wandelingen heeft hij geleid door Vosselare en vooral de winterse stalkaarsenwandelingen waren zijn liefhebberij. Zowel tijdens als na de uitsappen zorgde hij voor het begeleidende verhaal. Je waande je weer in de goede oude tijd. En over die vroegere jaren sprak hij met de nodige afstand. Als je Marcel hoorde vertellen, zelfs over de meest ingrijpende gebeurtenissen zoals zijn oorlogsbelevissen, kreeg je de indruk dat het voor hem altijd zomer was geweest, dat in zijn leven altijd de zon had geschenen. Wij zijn er zeker van dat Marcel een zeer goede relatie had met de weergoden. Tientallen bestuursvergaderingen vonden plaats in zijn zomerse tuin en telkens opnieuw konden we er tot 's avond laat, genietend van de augustuszon, onze plannen voor het nieuwe werkjaar maken. Deze vergaderingen duurden meestal tot in de late uurtjes want elk agendapunt kruide Marcel met een of ander verhaal of anekdote. De andere bestuursleden hingen aan zijn lippen en het deed er niet toe dat de bespreking van een of ander punt een beetje uitgesteld moest worden.

Diezelfde boeiende verteltrant vinden we ook terug in zijn oorlogsbelevissen die in zeven afleveringen verschenen in ons tijdschrift. Deze oorlogsjaren hebben op Marcel als jonge man van 16-20 jaar een diepe indruk gemaakt. We kunnen dan ook zeer goed zijn besluit begrijpen waar hij schrijft: "Oorlog is door de eeuwen heen en nog steeds een gruwel van ellende, vernieling en dood geweest".

Zijn zin voor en inzicht in het waardevolle patrimonium dat we uit ons verleden hebben geërfd, konden we het best voelen toen Marcel zijn ouderlijke woning "In den Vos" eigenhandig en steen voor steen renoveerde. Met elke steen die hij keerde was het alsof hij het verleden van zijn ouderlijke thuis nog een laatste keer voelde en betastte om hem dan voor altijd

opnieuw in te metselen. Met het oog en de handen van een echte heemkundige heeft hij "De Vos" omgebouwd tot een restaurant dat zowel binnen als buiten de charmes van een landelijk eethuis tot in de kleinste details wist te bewaren. Zo zorgde hij ervoor dat het huidige uitgangsbord op een kunstzinnige wijze werd geschilderd naar het model van het oude. Voor deze geslaagde restauratie ontving hij op 28 oktober 1988 een bekroning van het Verbond voor heemkunde in Oost-Vlaanderen.

Marcel was ook een begaafd schilder. Dit kwam voor ons pas tot uiting naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van de heemkundige kring "Het Land van Nevele". Toen organiseerden we een tentoonstelling met schilderijen die een of ander hoekje of plekje van het Land van Nevele als onderwerp hadden. Alsof het een doodgewone zaak was, haalde Marcel een vijftal schilderijen boven, door hem als vrijetijdsschilder geborsteld en die een prachtig beeld geven van het Vosselare van toen. Het zou verkeerd zijn te denken dat Vosselare voor Marcel het centrum van de wereld was. Vaak en met grote liefde ging hij op reis in onze buurlanden. Het hoefden voor hem geen verre exotische plaatsen te zijn. Frankrijk, Luxemburg, Nederland en Duitsland hadden voor hem geen toeristische geheimen, hij genoot er van de natuur, het landschap en de plaatselijke keuken en Marcel was gul met zijn toeristische informatie.

Op donderdag 24 oktober 2002 hebben vele vrienden en kennissen in de kerk van Vosselare Marcel begeleid op zijn laatste reis.

J.L.

KRONIEK VAN DE "STUDENTENCLUB MOEDER BEIZE" TE NEVELE

INLEIDING

Het was pas op het einde van de 19de eeuw dat aan de Leuvense universiteit verenigingen voor studenten uit eenzelfde streek ontstonden. De West-Vlaamse Gilde werd - als eerste - gesticht in 1882 en drie jaar later volgden de Antwerpse, Brabantse, Limburgse en Oost-Vlaamse Gilden. Deze clubs waren in eerste instantie gezelligheidsverenigingen en zoals aan alle universiteiten ter wereld werd vriendschap en een eigen vorm van ontspanning hoog in het vaandel gevoerd. Tussen de leden werd veelal een band voor het leven gesmeed. Zo bestonden er in het buitenland ook de Nederlandse "disputen", de Duitse "Verbindungen", "clubs" in Engeland en "fraternities" in de Verenigde Staten. In deze landen echter zochten studenten met eenzelfde belangstelling voor een of andere ideologische of culturele activiteit elkaar op om tussen pot en pint te verbroederen, terwijl in Vlaanderen eerder clubs ontstonden op een specifiek regionale basis.

In de eerste helft van de 20ste eeuw werden in diverse Vlaamse steden thuisclubs opgericht. Deze regionale clubs zorgden voor kruisbestuiving en in de loop van de vijftiger en zestiger jaren werden naar hun voorbeeld ook in de kleinere gemeenten plaatselijke studentenclubs opgericht. De meeste studenten waren reeds lid van grotere clubs en brachten hun ervaring met het clubleven over op de plaatselijke jongeren.

Zo ook in Nevele in 1967.

"Het Vlaamse land is rijk aan studentenclubs. Dit betekent tenslotte dat de studenten nooit uit het oog verliezen dat een gezonde actie de studentenjaren heel wat lichter en gezelliger maakt. Dit is zeker het geval met de studenten uit Nevele en omgeving..."

aldus René Vandewalle in Het Volk, in oktober 1967.

Aan de hand van enkele archiefstukken is het mogelijk een stukje van het Nevelse studentenleven van de zestiger jaren te doen herleven. Er zijn

documenten aanwezig van 1964 tot begin 1979 (voornamelijk tussen 1967 en 1970) die een aardig beeld scheppen van wat er leefde onder de studenten van Nevele, hoe ze zich organiseerden, hoe ze hun ontspanning zochten, hoe ze een plaats zochten en zich integreerden in een kritische, snel evoluerende maatschappij van de beruchte jaren rond 1968. Jonge Vlamingen werden mondiger, allerlei gevestigde waarden werden in vraag gesteld, de taalkwestie lokte een regeringscrisis uit en de Belgische bisschoppen capituleerden onder druk van de studentenbetogingen in Leuven, in Brussel en in vele andere Vlaamse steden (zo ook in Gent, Deinze, enz.). Het was ook de periode waarin de woorden "inspraak" en "contestatie" niet uit de lucht waren en universiteiten bezet werden om fundamentele hervormingen af te dwingen.

De Nevelse universiteitsstudenten en de studenten uit het hoger niet-universitair onderwijs bleven uiteraard niet ongevoelig voor deze evolutie en ook zij probeerden op hun manier hun identiteit te zoeken en zich te organiseren als zelfstandige groep, los van iedere betutteling van bovenaf.

Nevele, als zogenaamde thuisclub, was echter niet groot genoeg om uitsluitend met universiteitsstudenten van start te gaan zodat ook gerekruteerd werd onder de hogeschoolstudenten en de laatstejaars van het middelbaar onderwijs. En uiteraard werden ook de studenten van de buurgemeenten met open armen ontvangen. Wat betreft groot-Nevele waren enkel de bureaus uit Hansbeke ("Moeder Schietspoele") en Landegem-Merendree ("De Rudderslodder") in die periode "gezegend" met een heuse studentenclub.

De studentenclub ontstond in een periode dat het uitgangleven van de studerende jeugd grotendeels bepaald werd door T-Dansants of bals, ingericht door de plaatselijke jeugdgroeperingen, meestal onder de spreekwoordelijke paraplu van een beweging à la K.S.A., Scouts, enz. Met de opkomst van deze thuisclubs werden studentikoze activiteiten ontplooid zoals die zich in de studentensteden Gent, Leuven, enz. afspeelden. De thuisclubs werden op dezelfde leest geschoeid, met een presidium, commilitones, enz. Het organiseren van allerlei activiteiten werd een noodzaak en aangezien koken ook toen geld kostte, werden T-Dansants, bals en alles wat maar geld in het laatje kon brengen met bijna professionele ernst ingericht.

NEVELE

U
R
E
K
A

ZIJN PRÆSIDIUM EN COMMILITONES
HEBBEN DE EER U EN GANS UW VRIENDENKRING
UIT TE NODIGEN OP HUN

privaat **the dansant**

op 12 december 1964

BESTEMMING ; ZAAL NOVY.
EERSTE CONTACT : 20 H.
SALAMANDERHUWELIJK VERZEKERD OM 24 H.
KLEDIJ : GEWENST.
INNIGE DEELNEMING : 40 F.
DEELNEMING : 30 F.

De Neve, Nevele

NUCHTERE WENKEN

2
E
N

U ZORGT VOOR DE

- onopvallende kledij
- stralende gezichten
- goede dansbeentjes
- deelname in 't verlies
 - burgers : 40 F.
 - studenten : 30 F.

WIJ ZORGEN VOOR DE

- zaal : NOVY NEVELE
- bijzondere bediening
- nieuwste plaatjes
- de eerste dans : 20 u.
- salamander : 24 u.
- leute, plezier, bier.

Uitnodiging T-Dansant 1964 Eureka

De gedrevenheid van de verschillende presidia van de streekclubs zorgde ervoor dat er ieder weekend wel ergens een studentenclub aan het feesten was zodat het hele jaar door, buiten de klassieke blokperiodes, de leden van de verschillende clubs elkaar op een vrije, gezonde en vooral ontspannen manier konden ontmoeten en elkaar konden leren kennen. Dat er in al die jeugdige overmoed al eens een zondagmorgenkater op de loer lag, zal niemand verwonderen, maar tot ongeregeligheden is het zo goed als nooit gekomen, ondanks het grote aantal jongeren op deze dansfeesten. De clubs hielden zich dan meestal ook aan een aantal ongeschreven codes die mogelijke vormen van geweld of agressie moesten buitensluiten. Lid zijn van een studentenclub had zo zijn verplichtingen en er heerste bij de meeste clubs een ecode die er voor zorgde dat enkel die verenigingen waar een bepaalde discipline heerste met een bezoek werden vereerd.

Voorganger van "Moeder Beize"

"Moeder Beize" was niet de eerste studentenclub die actief was in de vroegere deelgemeente Nevele. In de vroege zestiger jaren was er reeds de studentenclub "Eureka" die minstens twee T-Dansants organiseerde. Getuigen daarvan zijn de uitnodigingen die zij verstuurd voor hun privaat T-Dansant in de zaal Novy op 12 december 1964 en voor het Reuze Carnaval T-Dansant op 27 februari 1965. De presessen van deze studentenclub waren Roland De Paepe en Corry Van Laere.

Stichting van de club op 6 september 1967

Op 6 september 1967 werden door enkele jongeren de hoofden bij elkaar gestoken in het huis van fietsenmaker Charles Haerens in de Cyriel Buyssestraat. Dit betekende toen eigenlijk dat hiermede een periode werd afgesloten en een einde werd gemaakt aan een onderhuidse "conflictsituatie" die ontstaan was tussen een deel van de leiding van de toenmalige K.S.A. en K.J.M.¹ van Nevele enerzijds en de parochiale geestelijkheid (met achterban) anderzijds. Het was buiten de toen heersende normen dat in het zaaltje achter het café "Het Volk"² in de Cyriel Buyssestraat gemeng-

1 Katholieke Studentenactie en Katholieke Jongeren uit de Middengroepen.

2 Huidig café "De Kastelein".

Jazeker..... dochter (zoon) waarom niet.....
wij raden zelfs aan.....
van allen mee te gaan.....
naar het

reuze carnaval the dansant

van de studentenclub

EUREKA

op zaterdag 27 februari 1965

te NEVELE

U
-
T
-
N
O
D
-
G
-
N
G

Uitnodiging T-Dansant 1965 Eureka

de vergaderingen plaatsgrepen tussen de leden van bovengenoemde verenigingen. Het zachte kaarslicht tijdens enkele gezamenlijke avondlijke activiteiten, zoals o.m. een muziekquiz, was een doorn in het oog van enkele plaatselijke verantwoordelijken... en meteen de druppel die de emmer deed overlopen.

Eigenlijk hadden deze twee jeugdbewegingen op 4 februari 1967 samen al een eerste T-Dansant gegeven onder de naam "De Studenten van Nevele". Dat was, ondanks een aantal tegenkantingen, een reuzensucces geworden. Dit was voor hen dé bevestiging dat een jeugdvereniging ook op eigen "financiële" benen kon staan, zonder bevoogding van bovenaf. Ook in Nevele smeulde dus toen reeds het vuur van de contestatie dat leidde tot het woelige 1968, zodat uiteraard meteen op dit elan werd verder gegaan.

Het lag voor de hand dat de nieuwe vereniging een studentenclub zou worden en volgens één van de brieven van de eerste preses, Raymond Haerens, werd een bepaald doel voor ogen gehouden:

... toen in 1967 de gedachte rees een studentenclub op te richten, hadden de stichters voornamelijk een drievoudig doel voor ogen:

- Het was niet alleen de bedoeling te ageren tegen reeds bestaande instellingen, doch er leefde het verlangen om een organisatie op de been te helpen die hoge toppen zou scheren en die zou wedijveren met de beste thuisclubs van Oost-Vlaanderen.*
- We wilden de jonge mensen van het Nevelse verenigen om hen toe te laten zich op een gemakkelijker en voordeliger manier te ontspannen.*
- We wensden contacten te leggen met de man uit de straat... enz.*

Eerste presidium

Op 6 september 1967 werd ten huize van toenmalige postmeester Hendrickx in de Langemunt te Nevele het eerste presidium³ van de toekomstige studentenclub verkozen. Dit presidium werd verkozen uit de stichtingsgroep, voornamelijk uit de twee reeds eerder vermelde jeugdbewegingen K.S.A. en K.J.M. Er werd tevens gestemd over de benaming van

³ In studententaal: raad van bestuur.

"MOEDER BEIZE", IN HOLLANDSE STIJL...

Het Vlaamse land is rijk aan studentenclubs. Dit betekent ten slotte dat de studenten nooit uit het oog verliezen dat een gezonde actie de studentenjaren heel wat lichter en gezelliger maakt. Men druft het soms aan over de grenzen te kijken. Dit is zeker het geval geweest met de studenten uit Nevele en omgeving, die vroeger op goede voet van vriendschap hebben geleefd met de studentenclub "Moeder Beize" uit Nederland. Bij de Noorderburen is het voor de studenten vaak een heerlijk verbroederen geworden. Spijtig genoeg is "Moeder Beize" verleden seizoen van het toneel verdwenen...

Dit werd voor enkele geestdriftige studenten te Nevele de klap op de vuurpijl om de "nagedachtenis" levendig te houden. Zo werd in februari 1967 te Nevele een studentenclub over de doopvont gehouden. Die luistert naar de naam "Moeder Beize", zodat de actie op een Hollandse leest is geschoeid...

Naar een geestdriftig en goed van de tongriem gesneden preases Raymond Harens ons openhartig heeft verteld, is het de bedoeling langzaam maar zeker burgerrecht te krijgen. Op dit ogenblik telt "Moeder Beize" 21 aangesloten leden. Met zeven afgevaardigden is het zwakke geslacht behoorlijk vertegenwoordigd.

Een blik in het verleden leert ons dat al in februari 1967 om het "doopsel" kracht bij te zetten een "thé dansant" werd gehouden. Op 13 september is ook de gebruikelijke schachtendoop geweest.

Op 28 oktober zal "Moeder Beize" weer de rol van gastheer vertolken. In zaal "Boerenhof", Markt Nevele, wordt een "thé dansant" op touw gezet. Er bestaat nu al een levendige belangstelling en later op het jaar wordt ook een kerstfeest aangeboden.

In Vosselare heeft "Moeder Beize" een lokaal gehoord dat stemmig werd ingericht en de bijeenkomsten altijd vrolijkheid inblaast.

Preases Raymond Haerens voelt zich omringd door mensen die het goed menen. Vice-praeses Lucien Claeys, secretaris Dirk Vandenberghe en zedenmeester Pierre Naessens weten nu dat Nevele niet enkel warm kan gemaakt worden voor Willy Planckaert en de voetbalsport. Komt daarbij nog het feit dat de club onder de bescherming van twee tantes staat. Marie-Christine Hendrickx en Halina Krawczenko (van Poolse afkomst) kwijten zich voorbeeldig van hun taak.

Ten slotte delen wij nog mee dat op oudejaarsavond een uitstap in de eigen gemeente op het programma staat. De nog jonge club, die volgend jaar gepast het besluiten van het eerste levensjaar wenst te vieren, verdient zeker in het daglicht te worden geplaatst.

Artikel Het Volk door René Vandewalle n.a.v. oprichting studentenclub
(oktober 1967)

de club: het werd uiteindelijk "Moeder Beize", naar het voorstel van Raymond Haerens en Dirk Van den Berge.

Dit was de benaming geweest van een kort voordien ter ziele gegane studentenclub uit de Nederlandse grensstreek, die voor het overige niets gemeen had met Nevele. Om niet meer te achterhalen redenen werden wit-groene clubkleuren gekozen.

De leden (stichtingsgroep) die aanwezig waren op deze vergadering waren de volgende: Raymond Haerens, Dirk Van den Berge, Lucien Claeys, Pierre Naessens, Michel Naessens, John Boone, Ronald Dedecker, Raf De pestel, Hubert Mestdagh, Marc Verstuyft, Marie-Christine Hendrickx, Halina Krawczenko

De uitslag van de geheime stemming was als volgt:

Eerste presidium

- Preses⁴: Raymond Haerens
- Vice-preses: Lucien Claeys
- Schatbewaarder: Dirk Van den Berge
- Zedenmeester: Pierre Naessens
- Tantes: Halina Krawczenko
Marie-Christine Hendrickx

Er werd ook uitgekeken naar een passend lokaal voor de nieuwe vereniging en dit werd (met de hulp van schepen José Van Oost van Vosselare) gevonden in de Dorpsstraat 2 te Vosselare, bij Leontine Michiels. Het betrof hier een deel van de vroegere herberg "De Vos"⁵, waar tot kort voordien nog een confectieatelier was gevestigd. Tussen opeengestapelde naaimachines en tientallen meter elektriciteitsdraden werd daar de thuisbasis van "Studentenclub Moeder Beize" gevestigd.

⁴ Voorzitter van een studentenclub.

⁵ A. Bollaert, A. Janssens en M. Michiels, *"In den Vos" te Vosselare, in Het Land van Nevele*, jg. 19 (1988), afl. 4, p. 302-313.

"MOEDER-BEISE"-LOKAAL GEOPEND TE VOSSSELARE

Het is treffend te zien welke initiatieven de studentenclub "Moeder Beise" neemt om de vereniging tussen alle andere in het "Land van Nevele" in een minimum van tijd burgerrecht te doen krijgen. Dezer dagen nu had de officiële openstelling van het nieuwe lokaal in de Dorpsstraat te Vosselare plaats. Hieraan werd een plechtig cachet gegeven en naast volksvertegenwoordiger, burgemeester Wannijn van Nevele, en de schepenen Schelstraete en raadsleden was ook het gemeentebestuur van Vosselare vertegenwoordigd door de schepenen Beckaert en Van Oost. Daarnaast viel de tegenwoordigheid op van sympathiserende studentenverenigingen uit het Gentse en de Schipdonkstreek. Namens "Moeder Beise" was het de praeses Dirk Van den Berghe die verwelkomde en een stukje historiek van de club schetste. Spreker legde er dan de nadruk op hoe de inrichting van het lokaal is tot stand gekomen en had hiervoor speciale dankwoorden ten overstaan van mevr. Michiels. Volksvert. Wannijn noemde de openstelling van het studentenhome een belangrijke verwezenlijking voor de jeugd. W.N.

Artikel René Vandewalle in Het Volk n.a.v. de opening van het clublokaal
(sept. 1967)

ACADEMIEJAAR 1967-1968

De pas verkozen preses Raymond Haerens ging meteen over tot het inrichten van de eerste officiële activiteit, de schachtendoop. Door de schachtendoop werden de nieuwe leden in de club opgenomen. Deze "plechtigheid" had voornamelijk een ludiek karakter en vond doorgaans plaats op de eerste vergadering van een clubjaar. Het was zedenmeester Pierre Naessens die de leiding nam van de weliswaar, naar toen heersende normen, vrij serene schachtendoop, maar dit betekende niettemin voor de meeste leden de inwijding in het studentikoos leven dat zich aandiende. De "dopelingen van dienst" waren die avond: Raf De pestel, Hubert Mestdagh, Marc Verstuyft, Donald Nuttynck, Renaud Lampaerd, Xavier Dobbelaere en Ronald Dedecker.

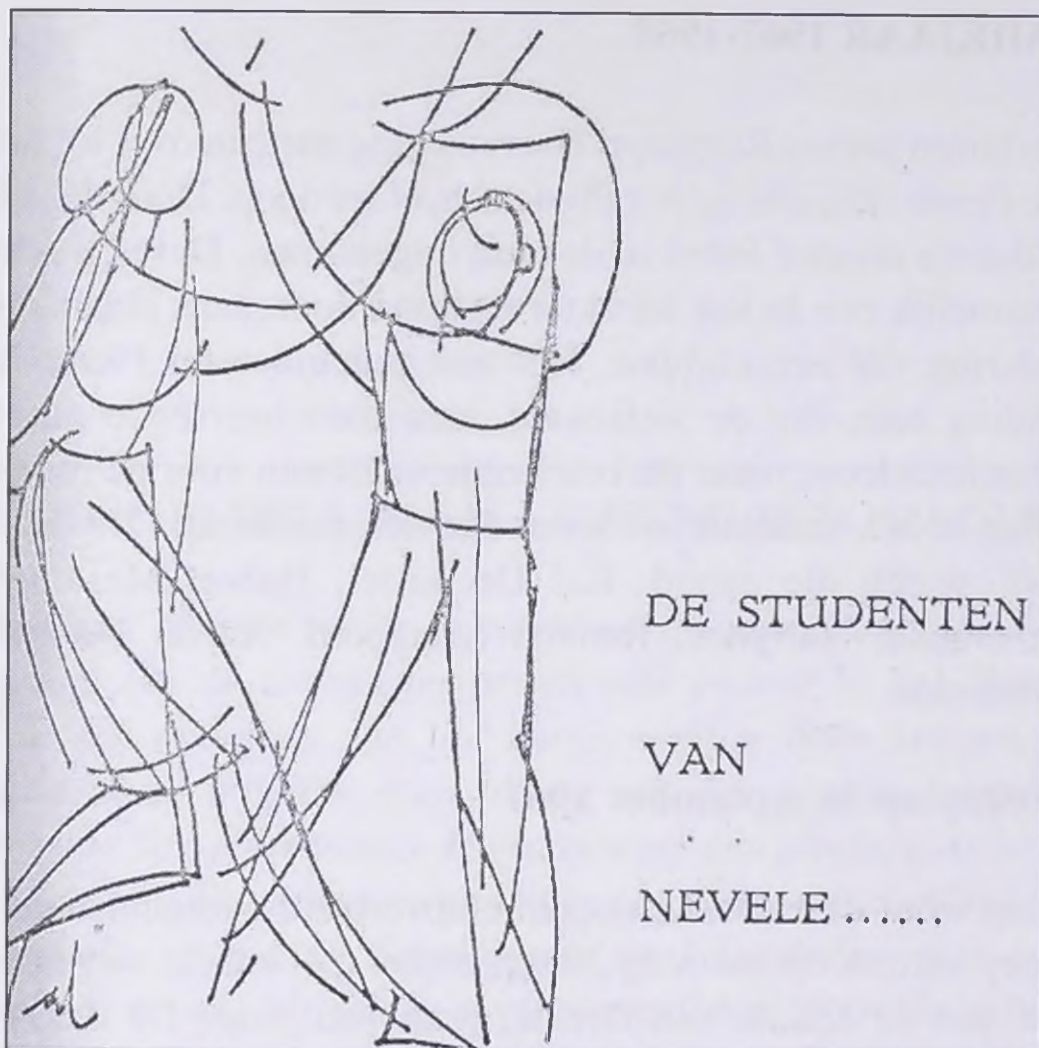
Eerste uitstap op 30 september 1967

Kort daarop werd de eerste uitstap in clubverband georganiseerd; de voltallige groep vertrok op zaterdag 30 september met enkele wagens naar een T-Dansant van de K.S.A. van Deurle, waar een jonge DJ Zaki⁶ voor de muzikale ambiance zorgde. Meteen was de trend gezet en deed "Moeder Beize" haar nog jonge kleuren alle eer aan.

De kersverse club ging echter van start zonder middelen van bestaan en er werd meteen uitgekeken naar mogelijke inkomsten. De contributie van 70 BEF per persoon volstond uiteraard niet om de zaak draaiende te houden en er werd beslist om opnieuw een T-Dansant te geven, deze keer helemaal voor eigen rekening van "Moeder Beize".

De krant Het Volk publiceerde een artikel van de hand van René Vandewalle, de plaatselijke reporter, waarin een korte voorgeschiedenis werd geschetst van de studentenclub die op dat ogenblik reeds 21 actieve leden telde, waaronder 7 meisjesstudenten. En waarin meteen ook reclame werd gemaakt voor de eerstkomende activiteit. Het gemeentebestuur van Nevele verleende de club immers op 25 september 1967 de toestemming

⁶ Later gekend als DJ Zaki, bij omroep Oost-Vlaanderen, en verder van diverse televisieprogramma's.

Voorkant uitnodiging 1^e T-Dansant onder de naam "De studenten van Nevele"

<p>....hebben de eer U en gans Uw vriendenkring uit te nodigen tot hun</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px auto; width: fit-content;"> <p>1^ee privaat the dansant</p> </div> <p>Wanneer? Op 4 Februari 1967 Hoe laat? 19 u 30 Waar? Zaal Novy, Nevele</p>	<p style="text-align: right;">40/30 fr.</p> <p style="text-align: center;">★ UITNODIGING ★</p>
---	--

Binnenkant uitnodiging 1^e T-Dansant onder de naam "De Studenten van Nevele"

om in de zaal "Boerenhof" in de Kortemunt te Nevele een T-Dansant te organiseren op zaterdagavond 28 oktober. De nog prille vereniging koos voor de zaal "Boerenhof" boven de nochtans erg succesvolle zaal "Novy", omwille van het eerder exclusieve karakter van het studenten-T-Dansant dat ze voor ogen hadden.

De voorbereidingen van dit evenement getuigden van de vitaliteit en de ondernemingszin van de jonge vereniging. Iedereen zette zijn beste been-tje voor. Een aantal leden ging op stap om affiches te verdelen bij de Nevelse handelaars, terwijl van de gelegenheid ook gebruik gemaakt werd om steunkaarten te verkopen. De eerste steunende leden van de club waren: de slaggers Antoine en Gilbert Mortier, café "Het Volk" bij Emiel Van Lerberghe, in de Langemunt café "De IJzer" bij Adrienne De Blaere en café "Sportwereld" bij Jerome Pauwels en in Vosselare kruidenier René De Brabander en het café van Robert Verplaetse. In het verslag wordt vermeld dat het café "Syndicaal Huis" gesloten was en dat schoenwinkel Decloedt en zuivelhandel Germain Claeys *"ook zeker een kaart zullen kopen"*.

Netto resultaat van de dag: 350 BEF ontvangsten en 110 BEF uitgaven (8 pils, 3 limonades, 1 vruchtensap, 1 wafel + 15 BEF in juke-box gestopt).

T-Dansant 28 oktober 1967

Het T-Dansant, het eerste in zaal "Boerenhof", werd een geslaagd feest. Er werden 850 uitnodigingen verstuurd naar vrienden en bekenden in Nevele en omstreken en ongeveer 400 strooibiljetten werden verspreid tijdens bezoeken aan studentenbals. Dit resulteerde in 264 betalende entrees aan 30 BEF voor de studenten (de anderen 40 BEF). Samen met de winst op de verkoop van de dranken (en ook confetti) bleef er 12.723 BEF over. Uiteraard werden er ook onkosten gemaakt: deze bedroegen 5.080 BEF. Om het allemaal betaalbaar te houden werd net zoals bij het allereerste T-Dansant ook nu weer een Jukebox gehuurd waarvoor 650 BEF werd betaald. De allernieuwste hits van 1967, plus enkele oude krakers weergalmden door de luidsprekers van 8 uur 's avonds tot 3 uur 's morgens.

Enkele in het oog springende uitgaven waren:

- Huur zaal: BEF 1.250
- Vergoeding gebroken glazen 500

STUDENTENCLUB **MOEDER BEIZE** NEVELE

Lidkaart 1967 - 1968 70 fr.

NAAM *De Decker Ronald*

ADRES *Akker 5 Nevele.*

HET PRAESIDIUM	STEMPEL VAN DE CLUB
	Studentenclub MOEDER BEIZE NEVELE

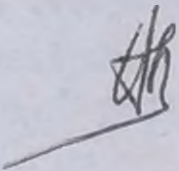
Lidkaart 1967-1968

STUDENTENCLUB **MOEDER BEIZE** NEVELE

1967-1968

Steunend Lid

SOM VAN 50 F. / 100 F.

HET PRAESIDIUM	STEMPEL VAN DE CLUB
	Studentenclub MOEDER BEIZE NEVELE

Steunkaart 1967-1968

- Huur "garçonsvesten"	140
- Aankoop confetti	867
- Betaling S.A.B.A.M. ⁷	1.067

Uiteindelijk kon "Moeder Beize" van start gaan met zo'n 7.500 BEF in kas, in een tijd dat een pintje op café 8 BEF kostte, een bak Stella (het toenmalige huismerk van de studentenclubs) 98 à 105 BEF, een singeltje 66 BEF en verzendingskosten voor drukwerk 1 BEF.

Dit geld kwam erg goed van pas voor de activiteiten die elke zichzelf respecterende studentenclub organiseerde: bezoeken brengen aan de T-Dansants van andere studentenclubs, deelnemen aan verbroederingen, cantussen, fuiven, rollings, enz. Deze vele uittappen waren noodzakelijk om een jonge club, zoals "Moeder Beize", burgerrecht te laten verkrijgen onder de groten. En het mocht gezegd worden: de nieuwkomer bouwde zich op vrij korte tijd een heel sterke reputatie op.

Uit het kasboek kan afgeleid worden dat in die periode o.a. studentenbals in Tielt ("Arjan-Sali"), Ronse ("Moeder Laetitia"), Deinze ("DUC"), Kruishoutem ("Moeder Hilaritas"), Hansbeke ("Moeder Schietspoele"), Zaffelare, Lochristi ("Moeder Malpertuus") en de toekomstige zusterclub "Moeder die Roose" (Nazareth) iedere keer met een flinke Nevelse afvaardiging werden bezocht.

Kerstfeest op 29 december 1967

Het jaar 1967 werd op 29 december afgesloten met een kerstfeest (een traditie stammende uit K.S.A. en K.J.M.) in het clublokaal in Vosselare. Daarvoor werd 1.200 BEF uit de kas gehaald, ter betaling van drank én 20 geschenkpakketten voor de aanwezigen. Aangezien de kas zo goed als leeg was, zou de rekening van het feest slechts vereffend worden na het inrichten van opnieuw een T-Dansant. Zoals steeds tijdens de private feestjes was de muzikale omlijsting in handen van zedenmeester Pierre Naessens.

⁷ Belgische Vereniging der Auteurs, Componisten en Uitgevers. De avond van een bal kwam een afgevaardigde van deze vereniging langs op het feest om de wettelijke voorziene taks op de gespeelde muziek te innen.

Marie-Christine Hendrickx en Lucien Claeys tijdens de eerste doop.

Xavier Dobbelaere vertelt...

V.l.n.r. Marie-Christine Hendrickx, Raymond Haerens, Lucien Claeys en
Renaud Lampaert

T-Dansant 10 februari 1968

Met een lege kas werd het jaar 1968 ingezet, maar 10 februari 1968 betekende een nieuwe mijlpaal in de geschiedenis van de club. Die avond werd in de zaal "Boerenhof" een "Psychedelic Stereophonic T-Dansant" gegeven, helemaal in de stijl en de sfeer van de jaren '68⁸ (een organisatie met de muziek- en lichtinstallatie van Dee-Jay Music, "2350 BEF, te betalen na afloop, in gangbare munt..."). De zaal werd opnieuw gehuurd voor 1.250 BEF (opkuis door François Aspeslagh en echtgenote⁹ inbegrepen). Zoals verwacht werd ook dit initiatief opnieuw een reuzensucces: er waren 310 betalende entrees.

Gekrabbeld op een blaadje, recht uit de zak van de preses, is een lijstje bewaard gebleven, dienstig voor de "salamander"¹⁰ om 12 uur, met de namen van de aanwezige studentenclubs: Moeder Flabbaert (Aalter), TISA (technisch ingenieurs van Gent), Moeder Schietspoele (Hansbeke), Moeder die Roose (Nazareth), De Beerkes (Knesselare), Arjan Sali (Aarsele), Den Bock (Aalter), Het land van Rode (Oosterzele), Moeder Laetitia (Oudenaarde en Ronse), Moeder Scheldegalm (Gavere), Moeder Hilaritas (Kruishoutem) en DUC (Deinze).

Wanneer de preses van de ontvangende club de salamander afkondigde werden alle glazen leeggedronken en terstond opnieuw gevuld. Verder ging dit doorgaans als volgt:

Alle aanwezige commilitones verzamelden zich rond de presessen:

Preses: *Silentium; Ad exercitium salamandris, omnes commilitones, surgite!*

⁸ Idee werd ontleend aan de "Magical Mystery Tour" van de Beatles.

⁹ Toenmalige uitbaters van café en feestzaal "Boerenhof".

¹⁰ Heildronk waarbij stipt om middernacht de volle glazen geheven (en in één keer geleegd) werden op de gezondheid van alle aanwezige clubs, hun presessen en hun commilitones, waarbij elke preses om beurt de thuisclub prees om zijn vrijgevigheid, zijn organisatie, enz. dit alles gevolgd door het hele gamma studentenliederen (van "'t Heeft ons deugd gedaan" en het "Poupouleke en de gezonde affaire" tot en met de "Schele Vanderlinden", enz.)

19 - 19

Wij steunen studentenclub

„Moeder Beize”

Revele

Steunkaart van ereleden "Moeder Beize"

Alle aanwezigen, rechtstaand: *Surgimus!*

Preses: *Heffen wij het glas ter hoogte van ons meisjesminnend hart!*

Heffen wij het glas ter hoogte van... (bvb. de naam van één van de aanwezige presessen): ad libitum!"

Heffen wij het glas ter hoogte van onze neus! (met enig commentaar)

Heffen wij het glas ter hoogte van onze bovenste lip! (een kus als afscheidsgroet)

Heffen wij het glas ter hoogte van onze onderste lip!

Waar is de brand?

Alle aanwezigen: *Hier!*

Preses: *Zijn de spuiten klaar?*

Alle aanwezigen: *Ja!*

Preses: *Spuut dan op commando van: één, twee, drie!*

De glazen werden *ad fundum* leeggedronken. Met de ledige glazen werd op de grond of op tafel getrommeld en iedereen zong uit volle borst:

"Ja, dat voelen wij, ja, dat voelen wij

Aan ons hertje, aan ons hertje,

Ja, dat voelen wij, ja, dat voelen wij

Aan ons jeugdig hertje.

En 't is van jaren lang bekend,

Dat alles zwicht voor een student.

En hebde gij meubelen, en hebde gij huisgerief

Dan moogde gij trouwen met uw lief... enz.

Na aftrek van 9.021 BEF reeds gedane kosten (SABAM, huur zaal, garçons, drukwerk, kapstokken, postzegels, stereo-installatie, enz.) bleef er netto 8.265 BEF in kas. Zo kon meteen ook de 300 BEF achterstallige huur van de maand februari worden betaald aan de huisbazin Leontine Michiels.

Verbroedering met "Die Roose"

Op kosten van de club werd een autobusje (voor 750 BEF, met chauffeur) gehuurd om 14 leden van "Moeder Beize" naar het "Chalet Rozendal" (van ex-renner Tuur De Cabooter) in Nazareth te brengen om er een verbroederingavond met "Moeder die Roose" mee te maken. Het werd een memorabele avond waar de Nevelse kampioen in een "Ave Confrater" voor de

In het lokaal te Vosselare (september 1967).
V.l.n.r. Marc Verstuyft, Raf De pestel en Hubert Mestdagh.

Tweede schachtendoop 2 november 1968.
Raf De pestel als doper van het nieuwe lid Norbert Audoor.

eerste keer in zijn carrière de duimen moest leggen, en wel voor... een "por"¹¹ van "Moeder die Roose".

Bij een "Ave Confrater" kruisen twee commilitones rechtstaand de rechterarm en brengen hun glas aan de mond.

De eerste zingt: *Ave Confrater!*

De twee: *'k Drink liever bier dan water!*

De eerste herneemt: *En op commando van één twee drie vier vijf zes zeven* (vanaf één drinkt de tweede, en bij zeven heeft hij zijn glas ad fundum uitgedronken)

Hij antwoordt dan: *Er is niets meer in mijn glas gebleven! Ave Confrater.*

Dan zingt nu de tweede: *'k Drink liever bier dan water!*

En zo gaat dat verder tot...

Na heel wat "schelevanderlindens"¹² werd door de beide clubs een gezamenlijk bezoek gebracht aan het bal van "Moeder Gondia" in Melle, waar die avond de toen populaire Vlaamse popgroep "The Garnetts" optrad.

Verkiezing van het nieuw presidium op 9 maart 1968

Op 9 maart 1968 werd in het clublokaal in Vosselare de voorlopige verkiezing van een nieuw presidium voor het academiejaar 1968-1969 georganiseerd. De uitslag was als volgt:

Preses:	Dirk Van den Berge
Vice-preses:	Pierre Vandervennet
Secretaris:	Ronald Dedecker
Schatbewaarder:	Hubert Mestdagh
Schachtenkoning:	Lucien Claeys
Zedenmeester:	Pierre Naessens
Tante:	Machteld Van den Berge

¹¹ Por of porre is de ludieke benaming van een studentin. Deze naam zou afkomstig zijn van een West-Vlaams student die rond 1930 in Leuven een studentenkamer huurde in "Den Bel", en vanuit zijn raam met plezier de porrekens, zoals hij ze noemde, in de gaten hield. In zijn dialect zou dit zoiets als "rond heuveltje" of "kleine verhevenheid" betekend hebben (Lustrumboek van Moeder Kortrijkse 1884-1984).

¹² Berucht studentenlied, naar believen aangepast met menig schunnig woord.

Doop in clublokaal te Vosselare in november 1968.

Preses Dirk Van den Berge en vice-preses Pierre Vandervennet samen met de preses van "Moeder Die Roose" en preses Marc Van Oost van "Moeder Schietspoele".

Meteen werd na zijn afscheidsspeech (spreekwoordelijk) afscheid genomen van de eerste preses Raymond Haerens.

Uit het antwoord van de nieuw verkozen preses Dirk Van den Berge op deze afscheidsspeech, blijkt dat hij zich terdege heeft voorbereid op zijn nieuwe functie. Hij heeft een programma klaar voor het nieuwe academiejaar met o.a. volgende punten:

- Het gedacht van iedereen wordt geëerbiedigd.
- Elke maand is er een presidiumvergadering mét verslag naar de leden.
- De huidige club is een ruwbouw: statuten laten alleen studenten toe (wie geen student meer is mag wel blijven).
- Er moeten meer vrouwelijke leden komen.
- Lidgeld wordt op 100 BEF gebracht.
- In oktober worden nieuwe verkiezingen georganiseerd.
- Er worden twee T-Dansants + één bal met orkest gegeven.
- Er wordt een doop georganiseerd die aan de ribben zal plakken.
- Nieuwe linten worden aangekocht.
- Zoveel mogelijk entrees laten betalen door de club.
- Actie aanwerving ereleden en steunende leden.
- Inrichten van het clublokaal.

Laatste activiteiten van het academiejaar 1967-1968

Op 6 april 1968 werd een bezoek gebracht aan het "Lijk-T-Dansant" van "Moeder die Roose" in Nazareth, die een dienst voor het schielijk overleden seizoen einde van hun club, gesterkt door de troostmiddelen van Anglo-Belge, celebreren.

Begin juli vertrok een afvaardiging van "Moeder Beize" 's nachts te voet op bedevaart naar Oostakker, het grootste deel van de groep om te bedanken voor de goede afloop van de examens, de gebuisden¹³ om hulp af te smeken voor de komende tweede zittijd. Kostprijs voor de kas: 200 BEF.

¹³ Het woord "buisen" zou afgeleid zijn van een folkloristische gewoonte om na de verkiezingen kachelpijpen of buizen rond te slepen tot bespotting van niet verkozen kandidaten. In Vlaanderen werd een hoge hoed ook schertsend "stoofbuis" geheten, zodat de hoge hoed ook het symbool werd van een mislukking. Gezakte - of gebuisde - studenten werden vroeger vaak met dit hoofddekseel afgebeeld. (Lustrumboek Moeder Kortrijkse 1884-1984).

Tijdens de nu komende vakantieperiode werd, het verkiezingsprogramma van de preses indachtig, dagelijks met man en macht gewerkt aan de inrichting van het clublokaal. Het vroegere saaie naaiatelier werd omgetoverd in een pareltje, met zwart plafond, groene en oranje muren met rondom boomschors tot anderhalve meter hoogte. Er kwam een rieten bekleding met wapenschild van "Moeder Beize"¹⁴ aan de schouw en met fosforverf werd door lid Luc Vermaele een dansend paar uitgebeeld op de muur. Door bemiddeling van weeral schepen José Van Oost werd een toog aangeschaft en er werd een heuse Seeburg juke-box geïnstalleerd (en in de kleuren van de club geschilderd). De bel werd om strategische redenen vervangen door een autoclaxon, de eiken tafel de poten afgezaagd en ruime en gezellige Amerikaanse autozetels werden op oude fruitbakken gemonteerd. Het resultaat was verbluffend: "Moeder Beize" bezat één van de mooiste studentenlokalen van de streek. Andere kant van de medaille: het had een bom geld gekost, zodat ook nu weeral uitgekeken werd naar de start van het nieuwe academiejaar.

ACADEMIEJAAR 1968-1969

Wat de financiële kant van de zaak betrof, nam de club uiteraard geen al te beste start. Het kasboek maakt melding van een lening van 2.000 BEF, aangegaan bij het medelid Michel Naessens. Het bedrag werd echter spoedig gehalveerd, nadat de club onverwachts wat geld had verdiend op kermismaandag in Vosselare, toen enkele groepjes kermisvierders op initiatief van Marcel Michiels, zoon van de huisbazin, het studentenlokaal bezochten en er uit medelijden met de arme studenten tot laat in de avond rijkelijk de kurken lieten knallen.

In het clubarchief bevindt zich eveneens een lijst met de namen van 33 leden die op 12 oktober 1968 hun lidgeld reeds hadden betaald: Marc Verstuyft, Ronald Dedecker, Halina Krawczenko, Rita Boone, Christian Cocquyt, Pierre Naessens, Lucien De Waele + verloofde, Jos Mestdach,

¹⁴ Het wapenschild van Moeder Beize was een gedeeld schild, met links de helft van het wapenschild van de gemeente Nevele en rechts een groen vlak met overhoeks schuin wit vlak met een sierlijke letter B van Beize mét uitroepteken.

Nancy Van Steenkiste, Hubert Mestdagh, Guy Van Oostende, Chris Bekaert, Raymonde Vandevoorde, Johan De Waele, Dirk Vandenberghe, Monique Schoubrouck, Raf De pestel, Donald Nuttynck, Lutgart Bettens, Julien Vergote, Nadine Vandeputte, Pierre Vander Vennet, Marc Buyck, Renaud Lampaerd, Luc Vermaele, Mieke Hendrickx, Linda De Smul, Lieva Dierickx, Cecile Janssens, Rita Dumont, Cecile Van Watermeulen, Vera Bauwens.

Op 25 juli contacteerde de club de firma G. Malfait (Broderies & Points Clairs, Main et Machine!) uit Zwevegem om nieuwe clublinten aan te schaffen in popeline en uiteraard in groenwitte uitvoering. Er werd gekozen voor linten zonder schild maar mét opschrift "Moeder Beize" aan 175 BEF per stuk.

Als trouwe en intussen volleerde Stella-drinkers signaleerde "Moeder Beize" op 26 juli de Brouwerijen Stella Artois in Leuven omtrent het bestaan van de studentenvereniging met exclusieve Stella-drinkers. Deze poging om de brouwerij "op loense" wijze tot extra sponsorsteun te verleiden, mislukte echter, zodat de club zich verplicht zag bij de plaatselijke brouwers nog wat harder de onderhandelen over de prijs van het begeerde gerstenat. Uiteindelijk kon Theofiel De Weirdt uit de Langemunt te Nevele het bier leveren tegen een superlage 98 BEF per bak. Uiteraard zelf af te halen bij hem thuis.

Interclub boogschieting op 14 september 1968

Op zaterdag 14 september 1968 ging een boogschieting op de liggende wip door op de Oostbroek te Nevele. Dit was weer een organisatie van "Moeder Beize" en o.m. het resultaat van enkele samenkomsten met de seniores van de omliggende clubs n.a.v. de komende oprichting van een "Seniorenconvent der Vlaamse Thuisclubs".¹⁵ Nadat de organisatie van een voetbalwedstrijd, uitgaande van "Moeder die Roose" in het slop geraakte, nam de Nevelse preses Dirk Van den Berge de touwtjes in handen. Het gemeentebestuur van Nevele verleende de toestemming om de installaties op de

¹⁵ Naar analogie met de Senioren Konvent Ghendt, overkoepelend orgaan van diverse studentenclubs, hogeschoolclubs en caféclubs in Gent, actief sinds 1933.

Oostbroek te gebruiken en met de uiteraard bijzonder gesmaakte steun van de Brouwerij Liefmans (met een tapinstallatie en enkele vaten bier) en een flinke dosis zonneshijn kampten 45 schutters die namiddag om de titel van Kampioen van Vlaanderen 1968.

Deelnemers Moeder Beize: Luc Vermaele, Hubert Mestdagh, Christiane Bekaert, Dirk Van den Berge, John Boone, Paulette Hendrickx, Pierre Naessens, Pierre Vander Vennet, Lieva Dierickx, Raf De pestel, Marc Verstuyft.

Bij de dames werd de Oudenaardse club "Moeder Laetitia" Vlaams kampioen, omdat "porre" Annette Laurier, *"met toestemming van haar verloofde de schoonste vogel afschoot"*, aldus het verslag van de Seniorenraad Vlaanderen.

Bij de heren werd het een ware demonstratie van het duo Vanderhaeghe/Devriese van "Moeder Hilaritas" uit Kruishoutem, en aldus wonnen zij de begeerde titel met 89 punten.

De volledige uitslag van de wedstrijd:

1	Moeder Hilaritas	Kruishoutem	89
2	Moeder Beize	Nevele	47
3	Moeder Schietspoele	Hansbeke	44
4	De Beerkes	Knesselare	14
5	Moeder Laetitia	Oudenaarde	10
6	Arjan Sali	Aarsele	10
7	Moeder Gigantes	Wetteren	10
8	Moeder Merelaan	Merelbeke	10

Het individueel kampioenschap werd eveneens gewonnen door "Moeder Hilaritus" uit Kruishoutem:

1	Paul Vanderhaeghe	Kruishoutem	70
2	Luc Vermaele	Nevele	28
3	Clement De Craene	Hansbeke	21
4	Devriese	Kruishoutem	20
5	Marc Verstuyft	Nevele	20
6	Luc Deroo	Hansbeke	19
7	Luc Neyrinck	Hansbeke	14
8	Jan Denaeghel	Hansbeke	5

Deze interclub eindigde die avond met een drankje, sandwiches en een verbroedering van de deelnemende clubs in de zaal "Boerenhof".

Diezelfde avond werd overgegaan tot de verkiezing van een presidium van het nieuw op te richten "Seniorenconvent der Vlaamse Thuisclubs" dat tot doel had de Vlaamse thuisclubs te verenigen, zodat er o.a. geen 3 of 4 verschillende clubs op dezelfde avond activiteiten zouden ontwikkelen. Of zoals het in een brief van het Seniorenconvent werd gesteld: "... *Het gaat er om, alle vormen van concurrentie uit te schakelen en elkaar volledig te steunen in wederzijdse vrijlating van traditie en personaliteit (sic), eigen aan elke individuele club...*".

De aanwezige seniores verkiezen die avond volgende personen:

- Senior seniorum: Jacques Verlinde, senior van Moeder Laetitia-Oudenaarde
- Secretaris: Marc Van Oost, preses van Moeder Schietspoele-Hansbeke
- Penningmeester: Dirk Van den Berge, preses van Moeder Beize-Nevele.

Nasleep van de schieting: er was die dag een deficit van 1.350 BEF, dat echter broederlijk verdeeld werd onder de deelnemende clubs, à rato van 30 BEF per deelnemer.

De week daaropvolgend verscheen in dagblad Het Volk een foto, voorzien van passende commentaar van René Vandewalle met de deelnemende presessen.

Receptie in het clublokaal op 29 september 1968

Op zondag 29 september 1968 had in het volledig vernieuwde studentenkoorlokaal de officiële receptie plaats. Burgemeester en volksvertegenwoordiger Dr. Jan Wannijn knipte er in aanwezigheid van de schepenen Jules Bekaert en José Van Oost van Vosselare, en van schepenen Omaar Mortier van Nevele, het lint door. Preses Dirk Van den Berge verwelkomde de genodigden, waaronder diverse presessen van omliggende clubs, en betrok in zijn dankwoord in het bijzonder huisbazin Leontine Michiels, de meter van de naar haar genoemde clubmascotte Tienieke. Burgemeester Jan

V.l.n.r.: Christiane Bekaert, Paulette Hendrickx, Linda De Smul, onbekende preses, pro-preses Raymond Haerens, Marc van Oost (preses Hansbeke), onbekend, schepenen José Van Oost, Machteld Van den Berge, Guy Van Oostende, schepenen Jules Bekaert, John Boone, raadslid Omaar Mortier, (verborgen) Pierre Naessens, Hilde Van den Berge, Leontine Michiels, meester André Van den Berge, vice-preses Pierre Vandervennet, Luc Vermaele, burgemeester Dr Jan Wannijn, Raf De pestel, preses Dirk Van den Berge, Marc Verstuyft, schepenen Jules Schelstraete, Ronald Dedecker

Wannijn noemde in zijn wederwoord de opening van dit lokaal een belangrijke verwezenlijking voor de Nevelse jeugd. Opnieuw was de pers aanwezig en verscheen er in dagblad Het Volk een artikel van René Vandewalle en een groepsfoto van de eregenodigden en de studenten, genomen aan de achterzijde van het lokaal.

Het spook T-Dansant op 19 oktober 1968

Op zaterdag 19 oktober werd de lange reeks successen verder gezet en werd opnieuw een record gevestigd met 371 betalende bezoekers. Het middernachtelijk spook zorgde die avond mede voor een incasso van 29.934 BEF, waarvan na aftrek van alle kosten (zonder SABAM) 10.470 BEF overbleef.

Dee Jay Music	BEF 2.775
Garçons	1.200
Provincietaks	300
Confetti + entreetickets	994
Drukkerij T'Hooft	3.311
Brouwer Marcel De Paepe	8.100
Garçonsvesten	50
Kledij Spook (Linda De Smul)	280
Muziekcassette voor spook	56
Rekening Sabam volgt nog	1.067

Volgens het kasboek wordt een lening van 1.000 BEF terugbetaald aan Michel Naessens en wordt een deel van de takelkosten terugbetaald van de wagen van vice-preses Vander Vennet, die op de vooravond van de receptie op weg naar een T-Dansant in de gracht was gereden.

Voor het academiejaar 1968-1969 worden een aantal toelatingsvoorwaarden van de club aangepast.

- Het lidmaatschap begint te lopen vanaf 1 oktober en dient elk jaar vernieuwd te worden.
- Het lidgeld bedraagt 100 BEF en geeft recht op een lidkaart en een clublint. Hierdoor verkrijgt het lid toegang tot het clublokaal op data en uren bepaald door het presidium.
- Vanaf 1 oktober 1968 gelden volgende voorwaarden
 - Mannen: moeten minimum 18 jaar zijn en universitair of para-universitair onderwijs volgen.

Huisbazin Leontine Michiels met in haar armen de clubmascotte Tieneké die naar haar werd genoemd.

- Vrouwen: moeten minimum 17 jaar zijn en studeren in het hoger onderwijs of het laatste jaar middelbaar onderwijs volgen.
- Diegenen die lid zijn vanaf 1 oktober 1968 en die laatstejaarsstudent zijn, worden het volgend jaar niet meer toegelaten tot de club. Uitzondering: indien dit lid preses was, krijgt hij de functie pro-preses.
- Van deze voorwaarden wordt in geen geval afgeweken en enkel het voltallig presidium kan hier wijzigingen aanbrengen, waarbij elk lid afzonderlijk moet akkoord gaan.
- Uitzondering: deze voorwaarden gelden niet voor de stichtingsgroep (lid sedert 1 oktober 1967).

Schachtendoop op 2 november 1968

In het archief bevindt zich ook nog de rekening van de aankoop van 2 kg bloem, spaghetti, confituur, siroop, kaas, legmeel, gehakt en verse, levende paling. Dit was de onheilspellende voorbode voor de tweede schachtendoop die volledig volgens de regels van de kunst zou verlopen, een ceremonie die een hele avond in beslag zou nemen. Doper van dienst was die avond Raf De pestel en de eregenodigden waren de presessen van "Moeder die Roose", "Moeder Laetitia" en Marc Van Oost van "Moeder Schietspoele".

De 21 schachten (voorzien van zwembroek) en schachtinnen die genodigd waren tot de doop waren: Johan De Waele, Guido Dhaenens, Frans Devos, Jos Mestdach, Luc Rutsaert, Julien Vergote, Christian Cocquyt, Norbert Audoor, Cecile Janssens, Lutgart Bettens, Marie-Jeanne Van Halst, Nadine Van de Putte, Linda De Smul, Rita Boone, Lieva Dierickx, Raymonde Van de Voorde, Monique Schoubrouck, Vera Bauwens, Rita Dumont.

Eindejaarsactiviteiten 1968

Naar het einde van het academiejaar toe werden diverse T-Dansants en bals bezocht, zo o.m. op 14 december "De Beerkes" Knesselare en "Moeder Laetitia".

Op zaterdag 21 december 1968 had in het lokaal in Vosselare de "Fantastisch Bar-Instuif" plaats, waar voor "de schamele prijs van 20 sexyballen" ieder lid twee vrienden of vriendinnen mocht meebrengen, zodat

Zittend v.l.n.r. Ronald Dedecker, Marc Verstuyft, Xavier Dobbelaere,
Pierre Vandervennet, Jos Mestdach
Staand v.l.n.r. Roland Everaert, Raf De pestel, Luc Vermaele,
Michel Naessens, Raymond Haerens, Christian Cocquyt

mede daardoor ook dit hier weeral eens een mooie en geslaagde avond werd. Voor deze "private party" werd op 17 december door het gemeentebestuur van Vosselare toestemming verleend om te dansen.

Voetbalwedstrijd op de Oostbroek op 4 januari 1969

Op gezamenlijk initiatief van "Moeder Beize" en "Moeder Schietspoele" van Hansbeke had op zaterdag 14 januari 1969 een voetbalwedstrijd plaats tussen de twee verenigingen. De Nevelse opstelling was als volgt: Marc Verstuyft, Pierre Vander Vennet, Jos Mestdach, Xavier Dobbelaere, Luc Vermaele, Raf De pestel, Roland Everaert, Ronald Dedecker, Michel Naessens, Raymond Haerens, Renaud Lampaerd, Norbert Audoor. Van de opstelling van de Hansbeekse ploeg ontbreekt elk spoor.

Onder de leiding van sportleider Marc Verstuyft werd een flinke partij gespeeld. Onder barre weersomstandigheden slaagde "Moeder Schietspoele" er die namiddag toch in de Nevelse doelman talrijke keren te passeren. Ter afronding werd 's avonds een "rolling"¹⁶ gegeven voor spelers en supporters waarbij "Moeder Beize" dan toch in extremis haar goede fysieke conditie kon bewijzen, zodat de einduitslag voor deze verbroedering met de burens uit Hansbeke uiteindelijk 1-1 gelijk kon genoemd worden.

De truitjes werden gratis door voetbalclub S.K. Nevele in bruikleen gegeven, maar aangezien 100 BEF betaald werd voor het wassen ervan, was de bodem van de studentenkas die avond reeds goed zichtbaar. Het kasverslag vermeldt dat met dit geld de afgevaardigden van S.K. Nevele, Jerome Pauwels en René Santens, nog een drankje werd aangeboden, zodat het nieuwe jaar werd aangevat met een povere 5 BEF.

Om tegemoet te komen aan de dringende nood aan financiële middelen werd een ambitieus project op stapel gezet. De club contracteerde de op dat moment erg goed in de markt liggende popgroep "The Vipers", die samen met hun Go-Go Girls en een tweede band "The Raves" zouden optreden op het komende grootse evenement.

¹⁶ Hier werden in groep alle herbergen van de gemeente afgewandeld en overal werd een consumptie genoten.

studentenclub
moeder beize
nevele

persoonlijke uitnodiging

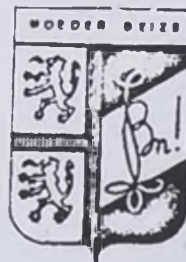
De ereleden, het praesidium en de commiliton(eskes) van Moeder Beize Nevele, nodigen U vriendelijk uit tot de receptie, aangeboden ter gelegenheid van het 1-jarig bestaan van hun club en de volledige afwerking van het clublokaal.

Waar ? Dorpsstraat 2 VOSSSELARE
Wanneer ? Zondag 29 september '68 te 10 u. 30

Wie ? - het gemeentebestuur van Nevele
- de seniores der regionale clubs
- de ereleden en de leden van Moeder Beize

Uitnodiging receptie opening lokaal te Vosselare

S.R. VLAANDEREN

STUDENTENCLUB
MOEDER BEIZE
NEVELE

Studentenbal

- zaterdag 1 febr. '69 - 21 u.

- zaal RIVA DEURLE

- orkesten :

THE **V I P E R S**

en GO GO GIRLS

The Raves

Kaartje dat werd rondgedeeld op studentenbals n.a.v. bal Riva Deurle

01/02/1969

Galabal in de Riva op 1 februari 1969

De club nam hier een groot risico, want de voor "Moeder Beize" vertrouwde en succesrijke zaal "Boerenhof" in Nevele werd geruild voor de zaal "Riva" in Deurle. De investering was eveneens een stuk groter: "The Vipers" incasseerden voor hun optreden die avond de naar toenmalige normen niet onaardige som van 12.000 BEF, waarbij dan nog eens (volgens het kasboek) voor 1.100 BEF consumpties bijgeteld werden. Ter vergelijking: de Gentse internationaal genoteerde "The New Inspiration" kostten toen 22.500 BEF terwijl de Antwerpse groep "The Pebbles" bij hetzelfde agentschap kon geboekt worden voor 20.000 BEF.

Er werd een ledenvergadering belegd om het risico zo goed als mogelijk te beperken. Aan de 35 leden werd gevraagd om minimum 400 BEF steunkaarten te verkopen, zodat in geval van tegenslag een buffer van 14.000 BEF in de kas beschikbaar zou zijn. Alle hoop werd gesteld op het massaal bezoeken van alle bals in januari 1969, waar alle leden moesten samenwerken om zoveel mogelijk reclame te maken, 150 affiches uit te hangen, de 2.000 strooibiljetten uit te delen en 800 uitnodigingen rond te sturen naar alle vrienden en bekenden.

De hele onderneming werd uiteindelijk tot een goed einde gebracht en spijsde de kas met 13.789 BEF zuivere winst, zodat een aantal lopende schulden meteen konden afbetaald worden: de gasverwarmer Flandria bij Willy Dias aan 1.600 BEF en de nog openstaande factuur van autobussen 't Bolleke aan 500 BEF voor het vervoer naar de "Vogelparty" in Nazareth.

Iedereen was blijkbaar heel erg tevreden en opgelucht, want het kasverslag maakt volgende melding: *"twee bakken Tuborg bij Marcel De Paepe gekocht als 'tractatie' op het succes van het bal in de Riva: 460 BEF"*.

Overlijden van Leontine Michiels op 15 februari 1969

Tiene, die steeds heel veel begrip en sympathie had opgebracht voor die jonge kerels die constant voor leven en ambiance zorgden in en om haar huis, overleed op 73-jarige leeftijd. Ze genoot heel veel achting en genegenheid bij het jonge volkje. Ondanks de gevaarlijke ijzel was er die morgen een flinke afvaardiging van "Moeder Beize", met bloemenkrans, aan-

29 maart 1969 - 40 / 30 F.

bewijs van deelname

nummer

804

wenst u in de toekomst op de hoogte gehouden te worden van onze activiteiten ?
vul dan in :

naam :
straat en nr. :
woonplaats :

N.B. dit strookje wordt afgehaald om 11 u

Entreekaartje met strookje voor volgende uitnodigingen

STUDENTENCLUB MOEDER BEIZE NEVELE		
BESTE LID,		
U WORDT VRIENDELIJK UITGENODIGD OP ONZE		
VOLGENDE VERGADERING DIE PLAATS HEEFT IN		
ONS LOKAAL		
OP	TE	UUR.
GENEGEN GROETEN,	HET PRAESIDIUM	

Uitnodiging clubvergadering

wezig op de begrafenis van de huisbazin én betreurde doopmeter van de mascotte Tieneke.

Kleinere activiteiten in februari-maart 1969

Op 22 februari 1969 werd het bal van "Moeder Flabbaert" in Aalter bezocht, terwijl een tweede afvaardiging naar "Moeder Laetitia" trok.

Op 1 maart was het de beurt aan "Moeder Scheldegalm" in Gavere om gastheer te spelen voor o.a. de Nevelse club.

Zoals zo vaak gebeurt, was ook hier de weelde moeilijk om dragen en "Moeder Beize", ruim voorzien van centen, nodigde in een vrijgevige bui haar leden uit op een etentje in Restaurant "'t Lieveke" in Evergem. Een autobusje van de firma De Meulenaere uit Landegem haalde de deelnemers op om 18u30 aan het lokaal, waarna genoten werd van een *"crème de tomate, crevette à l'orange, filet pure garnit et pomme allumettes"*, ruim overgoten met enkele Beaujolais Villages. De rekening van 5.233 BEF werd met de glimlach via het clubbudget betaald.

Schaking van de mascotte op 15 maart 1969

Na deze copieuze maaltijd werd nog een belangrijk bezoek gebracht aan de club "De Beerkes" uit Knesselare, die enkele weken voordien het snode plan bedachten én uitvoerden om de Nevelse clubmascotte Tieneke te schaken. Via naamloze dreigbrieven werd "Moeder Beize" aangemaand om aanwezig te zijn op het T-Dansant in Knesselare op 15 maart, voorzien van vier bakken Stella, teneinde de gegijzelde pop in goede gezondheid en *"voorzien van al haar attributen"* terug aan de "Beize" te overhandigen. Tot groot geluk van de leden van "Moeder Beize" konden de onderhandelingen met de belagers van het wicht tot een goed einde gebracht worden. Na betaling van het losgeld kon het troetelkind van de club weer in de armen van de tantes gesloten worden, met het dringend verzoek hun verantwoordelijkheid op te nemen en zich in de toekomst *"niet meer te laten afleiden door allerlei onbelangrijke bijkomstigheden"*.

Na de salamander in Knesselare werd nog een bezoek gebracht aan het bal van "DUC Deinze", waar Clee's Five optrad in de sportzaal van het V.T.I.

▼

het praesidium en de leden van studentenclub moeder beize nevele, aanvanke-
lijk vurige voorstanders van het preservatief, de coitus interruptus en de abortus
provocatus hebben hun enorme vergissing ingezien...
ze willen dit goedmaken door de operatie

open bloem

op zaterdag 19 april '69 vanaf 20 uur
in hun clublokaal dorpsstraat 2 te vosselare

▲ strikt persoonlijke uitnodiging

nuttige wenken : uitnodiging verplicht / demonstraties met didactisch materieel /
hifi klank - en lichtinstallatie / deelname in de kosten : 20 fr. / gedempte
barprijzen /

Uitnodiging voor privéfeestje in lokaal Vosselare 19/04/1969

sr. vlaanderen

uitnodiging

studentenclub moeder beize nevele
besluit haar studentikoos amusements-
seizoen met een daverend

t dansant

zaterdag 29 maart '69 - 20.30 u.
zaal boerenhof markt nevele
40 / 30 F.

met dee-jay music hifi
klankinstallatie en
psychedelic lights

Uitnodiging T-Dansant 29/06/1969

Tweede verbroedering met "Die Roose" op 22 maart 1969

Zoals beloofd, werd de club uit Nazareth uitgenodigd om in het lokaal van "Moeder Beize" een tegenbezoek te brengen. Dit vond plaats op zaterdag 22 maart 1969. De verbroederingscantus werd geleid door Dirk Coolsaet, de pro-preses van "Moeder die Roose". Het Io vivat, het Zwarbruine Bier en de Oude Roldersklacht weergalmden in Vosselare tot 22 uur, waarna de beide clubs vertrokken naar het T-Dansant van "Het Land van Rode" in Oosterzele, om er de verbroedering verder te zetten in het gezelschap van de andere studentenclubs.

T-Dansant op zaterdag 29 maart 1969

Wat tot nog toe onmogelijk bleek, werd bewaarheid: de club gaat een nieuwe T-Dansant geven in zaal "Boerenhof" in Nevele zonder dat de kas leeg is. Met nog 5.500 BEF op overschot en met Dee-Jay-Music en "Psychedelic Lights" vierde de club het komende einde van het studentikoos amusementsseizoen. De inrichters lieten niet na hun "public-relations" uitstekend te verzorgen en om het comfort van de aanwezige pressen te verhogen, werd achter de coulissen, een heuse private bar ingericht waar o.a. whisky ter beschikking stond van de bezoekende presidia.

Het succesverhaal van "Moeder Beize" ging verder en ook die avond werden vlotjes 27.194 BEF inkomsten geïnd, waarvan na aftrek van de gebruikelijke onkosten weer zo'n goeie 14.000 BEF overbleven.

Rekening van brouwer Marcel De Paepe:

40 bakken Jupiler	BEF 4.150
1/2 bak Urtyp	75
1/2 bak Tuborg	115
2 bakken Chaudfontaine	146
6 1/2 Moka (?) Cola	680
2 bakken limonade	216
3 bakken Gueuze	330
4 bakken fruitsap	440
1 1/2 bak tonic	180
1/2 fles whisky	250
Totaal	6.582
korting - 5%	-325
Te betalen	BEF 6.257

En haar naam is
T i e n e k e

Tienekes Doop - The - Dansant

Moeder Beize houdt haar naamloos mascotteke boven
het vat en onder het bier

op zaterdag 11 oktober om 24 uur.

Waar : Boerenhof-Nevele (rechtover de kerk : opgepast)

Pastorale doopbelasting : 30 F en 40 F (voor ongedoopten)

Doopbonbonnekes : gratis aan iedereen.

Hemelpoorten : 20.30 u.

D. J. : Doop- Jeje en (overtrokken) hemelverlichting

Drukk. e'hoof. la i'lesem

Uitnodiging voor het T-Dansant n.a.v. doop van mascotte Tieneke
11/10/1969

Op 1 april 1969 sloeg ook het spook van de inflatie toe en werd de huurprijs van het lokaal van 300 BEF opgetrokken naar 400 BEF, maar aangezien de kas goed voorzien was, werd zonder morren meteen betaald voor 4 maanden.

Er werden ook nieuwe presesverkiezingen afgekondigd die voorzien werden voor 5 april, waarna er een balbezoek voorzien was bij "Moeder die Roose" in Nazareth.

Onder aanvoering van de nieuw verkozen preses Pierre Vandervennet van Meigem werden de aan de gang zijnde evenementen verder gezet.

Op 12 april bezocht een grote afvaardiging van "Moeder Beize" het T-Dansant van "Moeder Schalulleke" uit Ruiselede omdat deze club op het laatste evenement van de club het sterkst vertegenwoordigd was.

"Operatie Open Bloem" op zaterdag 19 april 1969

In het lokaal te Vosselare werd weeral eens een private party georganiseerd met de welluidende naam "Operatie Open Bloem" die helemaal in de geest van die tijd, in het teken stond van de in sommige kringen fel gecontesteerde voorbehoedsmiddelen. En anders dan de naam liet vermoeden, was het natuurlijk gewoon weer een aanleiding om nog eens te feesten. Elk lid betaalde 20 BEF entree en de hele operatie bracht uiteindelijk nog zo'n 1.035 BEF in de geldlade. Blijkbaar heerste er een gebrek aan discipline achter de toog want op 20 juni werd in de boeken een post genoteerd: *"onbetaalde consumpties sedert Open Bloem: 500 BEF"*.

Begin juli ontving de club voor de eerste, en meteen voor de laatste maal, een subsidie van het Nevelse gemeentebestuur.

In het kasboek vermeldt schatbewaarder Raf De pestel op 23 augustus 1969 een laatste notitie: aankoop van 3 bakken Stella bij Theofiel De Weirdt à 98 BEF per bak, en de aankoop voor onze Juke-box van het singeltje Erotica van de groep Man.

wil je de dreiging van het
inflatiemonster enkele uurtjes
vergeten en alle exorcistische
bedreigingen in de kiem
smoren ?
kom dan naar het

t dansant

van oud-studentenclub
moeder beize nevele op
zaterdag 16 november 1974
om 20 uur in zaal „novy”
te nevele

d.j. kris en eddy van moeder
die swaene zullen alles in het
werk stellen om deze problemen
even op de achtergrond
te schuiven

algemene toegangsprijs : 50 fr.
studenten : 40 fr.

Uitnodiging T-dansant oud-studentenclub "Moeder Beize"
(november 1974)

ACADEMIEJAAR 1969-1970

Tienekes doop T-Dansant op 11 oktober 1969

Onder leiding van preses Pierre Vander Vennet werd op 11 oktober 1969 nog een T-Dansant gegeven met de naam "Tienekes Doop T-Dansant" waarbij het clubmascotje (een creatie van Jo Van den Berge) eindelijk officieel haar naam toegewezen kreeg tijdens een doopplechtigheid waarop de aanwezige presessen de getuigen waren.

Nadagen van de club

Meteen is deze uitnodiging het laatste document dat tussen de bewaarde papieren zit, zodat voor de volgende paar jaar de esbattementen van de officiële "Moeder Beize" in de grijze nevelen der tijden allicht voorgoed verdwenen zijn. Weliswaar werden zoals vorige jaren nog steeds bals en T-Dansants bezocht maar het grote vuur was eruit. Dit was enerzijds tot op zekere hoogte het gevolg van het afhaken van een aantal leden van het eerste uur die door diverse omstandigheden (zoals prioriteit voor studies, zoektocht werk, stichten van een gezin of het onvermijdelijke jaartje legerdienst), een stapje terug moesten zetten. Anderzijds was dit echter ook voor een stuk het gevolg van de grote solidariteit en cohesie die heerste bij de oorspronkelijke stichtingsgroep. Dit betekende echter dat nieuw bloed zich niet dadelijk voor 100% kon integreren in een vereniging waarvan de leden reeds jarenlang met elkaar opgetrokken waren en de nieuwe leden er uiteindelijk het bijltje bij neerlegden. De steile opgang van de Nevelse club werd jammer genoeg gevolgd door een bijna even steile afgang.

De stichtingsgroep is met enkele getrouwen van het eerste uur nog tot in 1979 doorgegaan met het succesvol organiseren van T-Dansants in Nevele en met het bezoeken van diverse clubs.

In het archief zijn nog uitnodigingen en affiches te vinden voor T-Dansants van "Moeder Beize":

- op 10 november 1973 in Zaal Novy met D.J. Scarabée
- op 16 november in Zaal Novy met D.J. Kris en Eddy van "Moeder Die Swaene" van Olsene (eerste maal als "Oud-Studentenclub Moeder Beize")

OULD - STUDENTENCLUB

MOEDER BEIZE

NEVELE

ZATERDAG 30 OKT. '76

T-DANSANT

te 20 u. 30

in de zaal Novy - Nevele

D. J. Kris en Eddy DIE SWAENE

DRUK MARC LATRE — AALTER

Affiche oud-studentenclub "Moeder Beize" voor het T-Dansant van
30 oktober 1976

- op Valentijn 14 februari 1976 in Zaal Novy met D.J. Kris en Eddy van "Die Swaene"
- op 30 oktober 1976 in Zaal Novy met opnieuw D.J. Kris en Eddy
- en de zwanenzang op 17 maart 1979 in Zaal Novy met Studio Waddemassa.

De rekening van het laatste feest werd afgesloten met een klein batig saldo, zodat besloten werd vanaf die datum geen T-Dansants meer in te richten en op zoek te gaan naar alternatieve methodes om de clubkas van de "Oud-Studentenclub Moeder Beize" te spijzen.

NAWOORD

In de codex van de studenten staat een belangrijke paragraaf over het drankgebruik in de Vlaamse studentenclubs:

"Van het drinken"

"Het drinken in gemeenschap was ten allen tijde één der middelen om de kameraadschap te bevorderen; het mag echter niet het enige doel van het clubleven zijn. Het bier is één der bestanddelen van de clubavond, niet het hoofdbestanddeel ervan".

Het is uiteraard niet de bedoeling dat dit artikel, met zijn opeenvolgingen van feesten, drinken en zingen, de indruk zou wekken dat een overdadig drankgebruik bij "Moeder Beize" en alle andere clubs schering en inslag was, want dit was niet het geval. Dit verhaal vertelt enkel wat op de vele mooie zaterdagavonden (en ook wel eens andere dagen) tijdens het academiejaar gebeurde in een periode dat het gebruik van alcohol sociaal aanvaardbaarder was dan heden ten dage het geval is. Het ludieke en het studentikoze aspect heeft steeds en overal de bovenhand gehad. De tijd in de studentenclub was voor velen een ideale uitlaatklep voor de talrijke spanningen van het studentenleven, een bron van plezier en de plaats waar kameraadschappen voor het leven werden gesmeed.

Met weemoed kan bijgevolg teruggedacht worden aan een mooie tijd, of zoals het in de "Oude - roldersklacht" zo fijntjes wordt verwoord:

*"O vrij studentenheerlijkheid
Waar zijt gij thans verzwonden?
O keer nog eenmaal, schone tijd
Zo vrij, zo ongebonden!
Ik zoek u langs mijn wegen weer
En vind uw sporen nimmermeer!"*

Een bijzonder prettig vervolg op dit verhaal is echter dat tot op vandaag nog steeds verder gebreed wordt aan wat ooit de studentenclub was. Een veertiental mensen, voor een groot deel afkomstig uit de stichtingsgroep, vormen nog steeds de kern van een intense vriendenkring (onder de benaming "Oud-Studentenclub Moeder Beize") met diverse uiteenlopende activiteiten gaande van het inrichten van fietstochten, het organiseren van weekenden met culturele uitstappen naar steden, het bezoeken van tentoonstellingen, toneelvoorstellingen, tot en met het samen vieren van alle oudejaarsavonden, familiefeesten, diverse jubilea, enz. En niettegenstaande geen enkel lid van deze oude "Beize" nog in Nevele woont, blijft bij allen een dankbare herinnering doorzinderen aan een onvergetelijke tijd die onlosmakelijk met het Nevele van hun jeugd verbonden is.

Ronald DEDECKER, Brugge

Index

- 't Bolleke 329
't Hooft 323
't Lieveke 331
- Arjan Sali 309, 311, 320
Aspeslagh 311
Audoor 325, 327
- Bauwens 319, 325
Bekaert 319-321
Bettens 319, 325
Boerenhof 307, 311, 321, 329,
333
Boone 303, 318, 320, 325
Brouwerij Liefmans 320
Brouwerijen Stella Artois 319
Buyck 319
- café De IJzer 307
café Het Volk 299, 307
café Sportwereld 307
café Syndicaal Huis 307
Claeys 302, 303, 307, 315
Clee's Five 313
Cocquyt 318, 325
Coolsaet 333
- De Beerkes 311, 320, 325, 331
De Blaere 307
De Brabander 307
De Cabooter 311
De Craene 320
De Meulenaere 331
De Paepe 299, 323, 329, 333
De pestel 303, 305, 319, 320,
325, 327, 335
- De Smul 319, 323, 325
De Studenten van Nevele 301
De Vos 303
De Waele 318, 319, 325
De Weirdt 319, 333
Decloedt 307
Dedecker 303, 305, 315, 318,
327
Dee-Jay-Muxic 311, 323, 333
Den Bock 311
Denaeghel 320
Deroo 320
Devos 325
Devriese 320
Dhaenens 325
Dias 329
Dierickx 319, 320, 325
Dobbelaere 305, 327
DUC 309, 311, 331
Dumont 319, 325
- Eureka 299
Everaert 327
- Haerens 299, 301-303, 305, 317,
327
Hendrickx 301-303, 319, 320
Het Land van Rode 311, 333
- Janssens 319, 325
- Krawczenko 302, 303, 318
Kris en Eddy 337, 339
- Lampaerd 305, 319, 327
Laurier 320

Malfait 319
 Man 335
 Mestdach 318, 325, 327
 Mestdagh 303, 305, 315, 318-320
 Michiels 303, 313, 321, 329
 Moeder Beize 299-340
 Moeder die Roose 309, 311, 313, 315, 317, 319, 325, 333, 335
 Moeder Die Swaene 337, 339
 Moeder Flabbaert 311, 331
 Moeder Gigantes 320
 Moeder Gondia 315
 Moeder Hilaritas 309, 311, 320
 Moeder Laetitia 309, 311, 320, 321, 325, 331
 Moeder Malpertuus 309
 Moeder Merelaan 320
 Moeder Schalulleke 333
 Moeder Scheldegalm 311, 331
 Moeder Schietspoele 297, 309, 311, 320, 321, 325, 327
 Mortier 307, 321

 Naessens 302, 303, 305, 309, 315, 318, 320, 323, 327
 Neyrinck 320
 Novy 307, 337, 339
 Nuttynck 305, 319

 Oud-Studentenclub Moeder Beize 337, 339, 340

 Pauwels 307, 327

 Riva 329
 Rudderslodder 297
 Rutsaert 325

 S.K. Nevele 327
 Santens 327
 Scarabée 337
 Schoubrouck 319, 325

 The Garnetts 315
 The Nex Inspiration 329
 The Pebbles 329
 The Raves 327
 The Vipers 327, 329
 Tieneke 321, 331, 337
 TISA 311

 Van den Berge 302, 303, 315, 317, 319-321, 337
 Van de Putte 319, 325
 Vanderhaeghe 320
 Vander Vennet 315, 319, 320, 323, 327, 333, 337
 Van de Voorde 319, 325
 Vandewalle 296, 302, 304, 305, 321, 323
 Van Halst 325
 Van Laere 299
 Van Lerberghe 307
 Van Oost 303
 Van Oostende 319
 Van Steenkiste 319
 Van Watermeulen 319
 Vergote 319, 325
 Verlinde 321
 Vermaele 318-320, 327
 Verplaetse 307
 Verstuyft 303, 305, 318, 320, 327

 Waddemassa 339

 Zaki 305

HET ARCHEOLOGISCH NOODONDERZOEK OP DE BOUWPLAATS VOOR DE WATERZUIVERINGS-INSTALLATIE TE BACHTE-MARIA-LEERNE

Situering

Reeds sinds enkele jaren bestonden plannen om het rioolwater van Deinze in de nabijheid van de stad zelf te zuiveren. De NV Aquafin koos voor de bouw van een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) een ca 3 ha groot terrein uit dat gelegen is ten N van de eigenlijke bewoningskern, meer bepaald in de deelgemeente Bachte-Maria-Lerne, tussen de Schipdonkstraat en de Groenstraat. Het areaal beslaat het eindpunt van een wigvormige lemig zandrug die tussen de rivieren Kale en Leie dominant het landschap beheerst (Fig.1). Onmiddellijk ten Z van het terrein situeert zich het samen-vloeiingsgebied van beide waterlopen.

Zowel terreinprospectie als luchtfotografie wezen herhaaldelijk op het archeologisch potentieel van het gebied. Binnen het voorziene werf-areaal werden vuursteenartefacten, aardewerk uit de metaaltijden, de Romeinse tijd en de middeleeuwen aangetroffen op het oppervlak. Luchtfotografie leidde verder tot de ontdekking van een omvangrijk cirkelvormig monument¹. (Fig.2)

Vermits het dossier reeds een lange administratieve lijdensweg had afgelegd en men in 1999 met spoed tot de aanvang van de bouwwerken wou overgaan, bleek een voorafgaandelijk archeologisch sonderingsonderzoek niet meer haalbaar. Daarom werd na overleg met Aquafin besloten om tussen de reeds in het bestek opgenomen afgraving van de teelaarde en het volgende werfstadium een scharnierperiode in te lassen tijdens dewelke archeologisch noodonderzoek mogelijk was. De samenwerking met NV Aquafin, het studiebureau NV Belconsulting en de aannemer NV De Nul verliep uitstekend.

¹ Deze ontdekking is het resultaat van de jarenlange follow-up van deze zone door J. Semey (Vakgroep Archeologie, RUG)

- Droog
- Matig droog
- Matig nat
- Nat
- Zeer nat

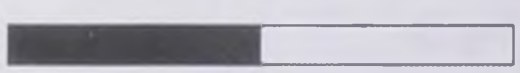
0 1 km

Fig.1: Bodemkundige inplanting van de site op het eindpunt van een droge zandrug.

Fig. 2. Luchtfotografische opname van een circulaire structuur (Foto J. Semey, Vakgroep Archeologie, Univ. Gent)

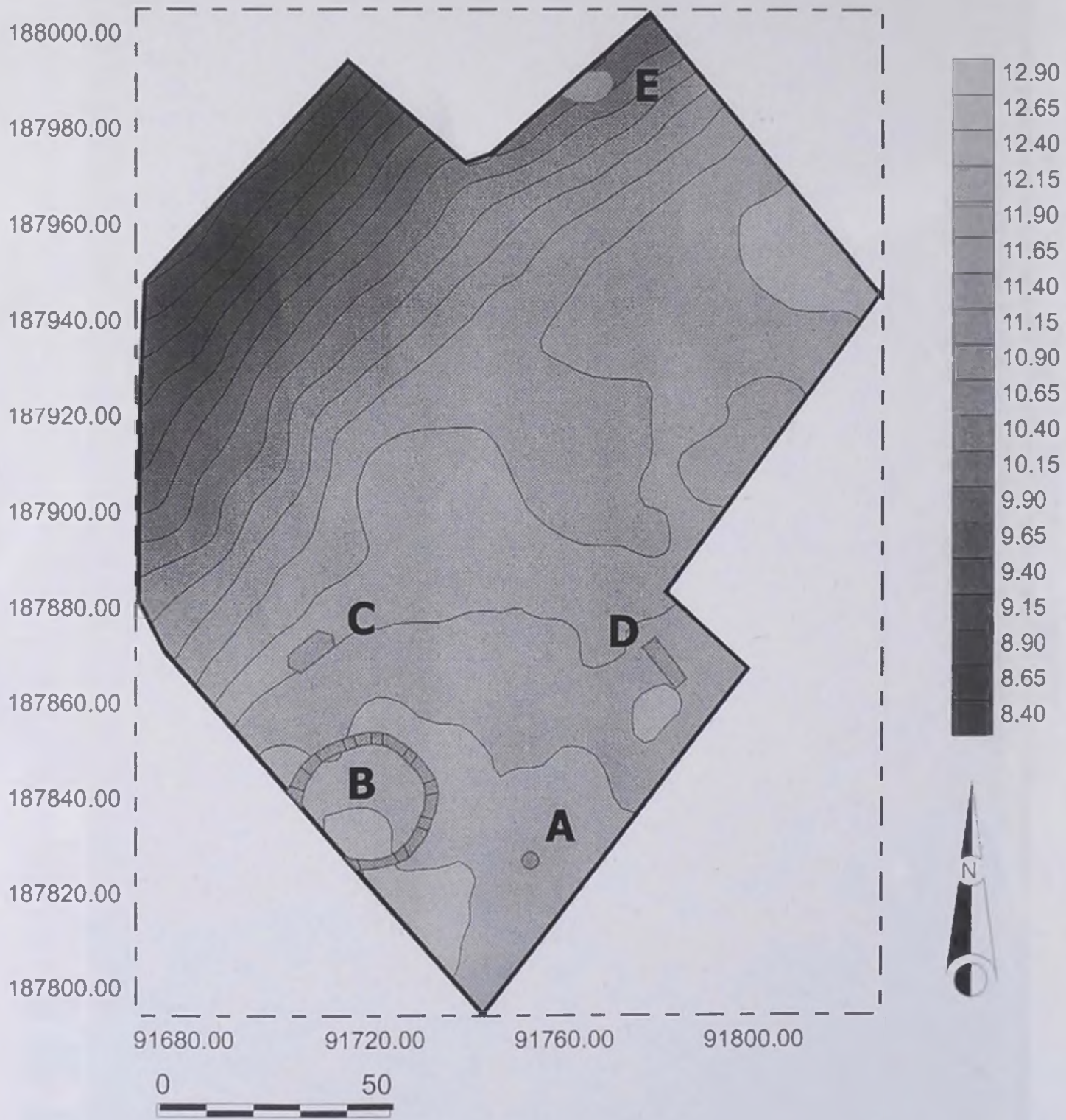

Fig.3. Topografisch opgravingsplan met aanduiding van de belangrijkste structuren.

Resultaten

De steentijd (jager-verzamelaars en eerste landbouwers)

Over het volledige terrein verspreid, werden vuursteenartefacten aangetroffen. De absolute meerderheid hiervan bevond zich in de ploeglagen of de overgangslagen naar de niet-antropogene bodem. Slechts een minderheid bevond zich in contexten (infra). Nergens werden silexconcentraties aangetroffen. De weinig diagnostische elementen wijzen op een menselijke aanwezigheid tijdens zowel het mesolithicum (vanaf ca. 8000 v. Chr.) als het neolithicum, d.i. de periode waarin zich de eerste landbouwers vestigden in onze contreien. Deze laatste periode werd ook door aardewerk gedocumenteerd (zie verder).

Het oudste spoor dat "in situ" werd vastgesteld, was een grote diepe kuil. Deze structuur was gelegen op één van de hoogste punten van het terrein en had een diameter van 3 m en een diepte van 2,25 m (Fig 3, A). Slechts in één houtskoolrijk vullingpakket werden wat vondsten aangetroffen. Deze bestaan enerzijds uit enkele afvalproducten van silexbewerking, een kling en een schrabber en anderzijds uit een scherf van een handgevormde pot. Dit laatste stuk is dikwandig en werd verschaald met verbrijzelde vuursteen. De buitenwand werd versierd door een band van 3 omlopende en diep ingedrukte touwindrukken. Wellicht betreft het een zonale decoratie. Het leidt dan ook weinig twijfel dat dit stuk in het finaal neolithicum ("standvoetbekercultuur" of "enkelgrafcultuur") gedateerd kan worden. Een radiokoolstofdatering op een stukje houtskool, gevonden in de centrale kuilvulling plaatste de opvulling van deze kuil inderdaad in dit tijdvak (UtC-9686: 4230±30BP)². Een datering van de bovenste opvullingsfase (UtC-9687: 3480±40BP) was duidelijk jonger (bronstijd). Gezien de hoge positie in de structuur én gezien de nabijheid van een grafheuvel uit

² De letters en het nummer staan voor het labo dat de analyse uitvoerde (UtC: Utrecht; KIA: Kiel); de cijfers na het dubbele punt staan voor de ouderdom. BP betekent before present, d.i. "voor heden". De +/- staat voor de statistische afwijking. Het betreft niet gekalibreerde labo-resultaten. Na kallibratie (= aanpassing aan de standaardafwijking) ontstaan gekalibreerde data vóór of na Chr, die worden afgebeeld in de tabel.

Fig.4. Wandscherf van een met touwindrukken versierde beker uit het laat tot finaal neolithicum (schaal ongev. 1/1)

Fig. 5. Luchtfotografische opname van de grafheuvel bij onderzoek
(Foto J. Semey, Vakgroep Archeologie, Univ. Gent)

Fig. 6. Reconstructie van de oorspronkelijke vorm en diepte van de gracht van de grafheuvel.

de bronstijd (zie verder) dient deze datering als het resultaat van latere inwerking aanzien te worden. De exacte betekenis van deze structuur is moeilijk achterhaalbaar. Het betreft immers één van de eerste structuren van dergelijke aard uit deze periode die in Oost- en West-Vlaanderen werden gevonden. Andere structuren die mogelijk van bewoning zouden kunnen getuigen op de rwzi-locatie in Deinze, werden niet gevonden. Ofwel zijn deze reeds weggeërodeerd, ofwel liggen ze in de buurt, ofwel zijn ze er nooit geweest. In het laatste geval moet deze kuil als een soort valkuil voor wild of als een leemwinningskuil worden aanzien.

De bronstijd

De meerderheid van de geregistreerde sporen kan in de metaaltijden gesitueerd worden. Vooral het hoogste deel van het terrein werd ingenomen. Het betreft specifiek het uiterste zuidelijk deel van de zandrug tussen 11,80 en 12,40 m hoogte. Dit plateau vormt de top en tevens het eindpunt van de zandrug. Vooral naar het Z en NW toe verloopt de helling er relatief snel dalend naar het Kale-alluvium toe. Onmiddellijk ten N en N-O bevond zich op de zandrug een depressie. Hierin werden geen sporen aangetroffen. De opmerkelijkste structuur betreft ongetwijfeld een grote onregelmatig gevormde kringsloot met een gemiddelde buitendiameter van 32 m. Deze structuur was zowel voor als na afgraving van de teelaarde duidelijk zichtbaar (Fig.2 & 5) Uit het digitaal terreinmodel (Fig.3,B) blijkt duidelijk dat bij de aanleg ervan welbewust gekozen werd om een stuk van het hoogste deel in het landschap te omgrachten. Het opwerpen van de uitgegraven bodem in de ingesloten zone moet deze natuurlijke verhevenheid nog meer geaccentueerd hebben en aan het monument een imposant aspect gegeven hebben. De gracht had een gemiddelde breedte van 3,20 m. De uitgravingsdiepte bedroeg 1,4 m onder het opgravingsvlak, d.i. ca. 2 m onder het hedendaags loopvlak. Het profiel van de sloot bezat een constant asymmetrisch patroon met een steile, quasi rechte wand aan de binnenzijde van het monument en een aanvankelijk steile en vervolgens traag uitwaaiierende wand naar de buitenzijde toe (Fig. 6).

De opvulling van de gracht gebeurde - zeker in de onderste lagen - tevens volgens asymmetrisch verloop vanuit het centrum van het monument naar buiten toe. Uit de bodemkundige waarnemingen van Prof. R. Langhor bleek dat zeer snel na het uitgraven van de gracht, opgeworpen moederbo-

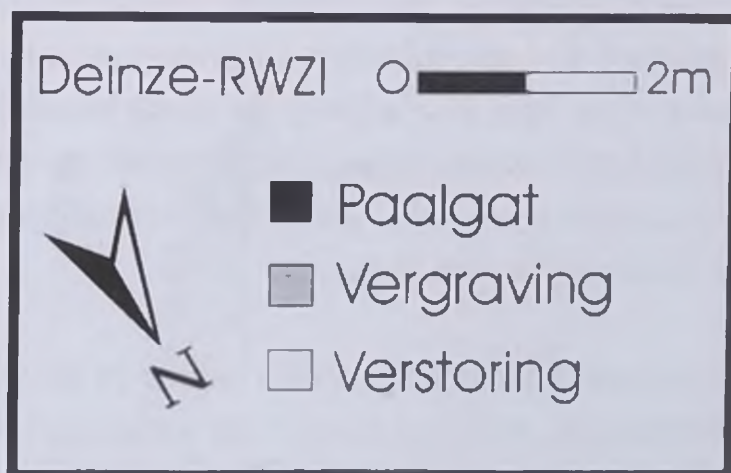
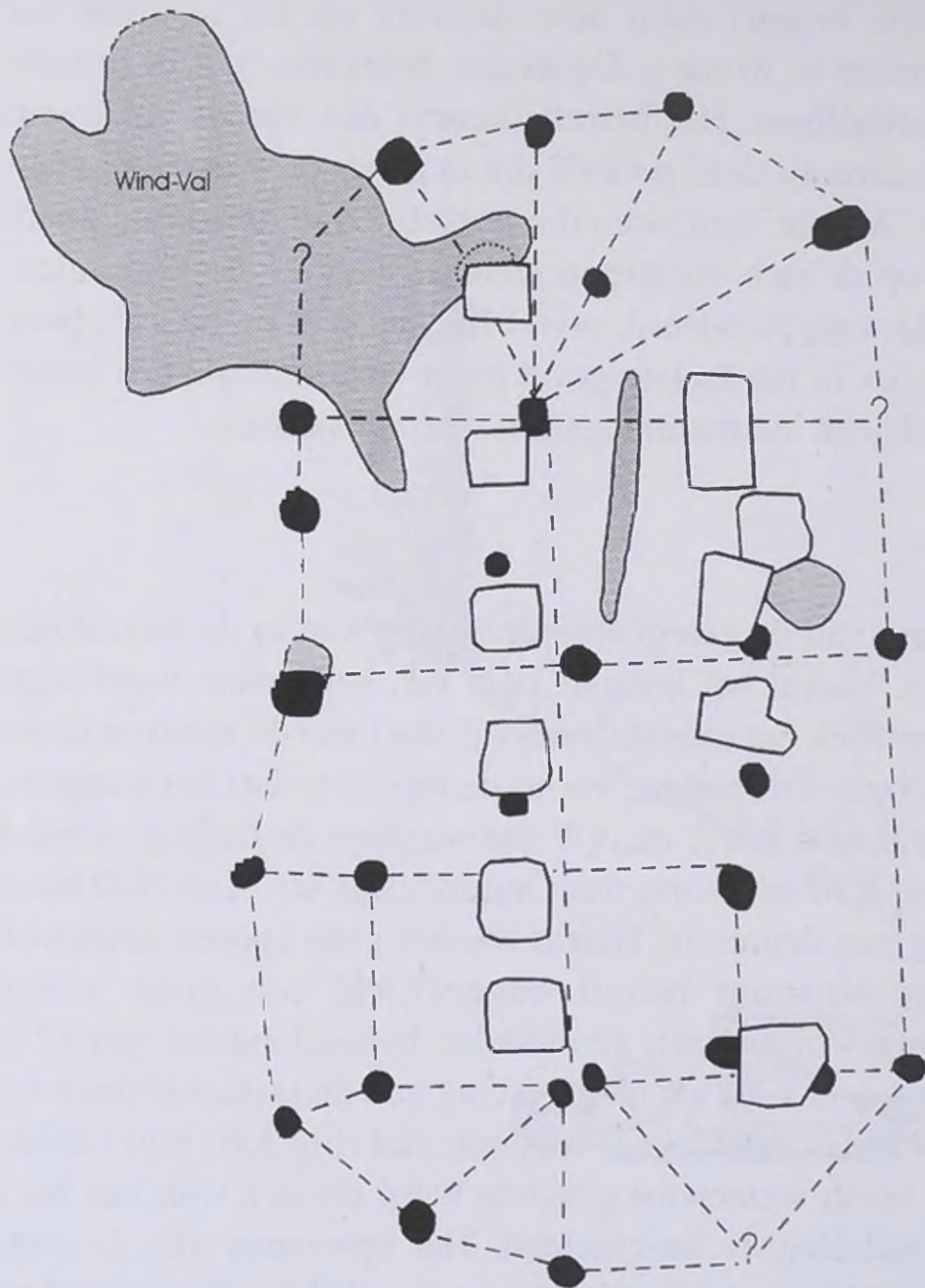

Fig.7. Palenzetting van het ijzertijdhuis

dem er terug in terecht kwam, en dit onder zeer natte (aanhoudende regen) condities. Het feit dat verzette originele bodem terug in de gracht kan spoelen wijst op de aanwezigheid van een heuvellichaam en/of wal aan de binnenzijde, van de omgrachting, een frequent fenomeen dat men ook nu nog kan bewonderen bij bewaarde grafheuvels, onder meer in Engeland. De aanleg van de gracht (Fig.9) gebeurde rond 2000 vóór Chr. (3740 \pm 50BP (UtC-9929), de eerste dichtslibbing 3730 \pm 40BP (UtC-9930), dit is op het einde van het neolithicum en het prille begin van de bronstijd. Na deze snelle sedimentatie kwamen enkele grote humeuze brokken in de gracht terecht. Dit vond plaats rond 3540 \pm 50BP (UtC-9685) en wellicht onder vorstomstandigheden. Een langzame opvulling met inwerking van menselijke en dierlijke activiteit kenmerkt de bovenste pakketten van de gracht. Chronologisch bevinden we ons dan in de volle bronstijd 3400 \pm 40BP (UtC-9684). Eén staal wijkt qua datering fel af van de andere dateringen. Het is een datering die vroeg in het neolithicum valt. Gezien de in-consistentie met de andere stalen én gezien het staal uit ingespoelde grond werd genomen, kan het als residueel worden beschouwd. Dit betekent dat het brokje houtskool reeds op het terrein rondslingerde of in zich reeds meerdere eeuwen in de grond bevond toen de grafheuvel werd aangelegd.

Het is verder opmerkelijk dat op het hoogste deel van het terrein, binnen de omcirkelde zone, heel wat sporen van biologische aard werden waargenomen. Het betreft onder meer enkele windvallen en restanten van dierenburchten. Gelijkaardige fenomenen werden reeds eerder binnen circulaire structuren opgemerkt en zouden ook op de aanwezigheid van een heuvellichaam kunnen wijzen. Uit de gracht werden slechts uit de bovenste lagen wat archaeologicae gerecupereerd. Behoudens wat restanten van vuursteenbewerking waren het vooral enkele dikwandige wandscherven van handgevormde potten. Zonder uitzondering werd dit vaatwerk verschaald met schervengruis. De bakking ervan is matig, de binnenwand effen en zwart, de buitenwand zeer effen en bruin. Geen enkel chronologisch betekenisvol object kon uit de grachtvulling gerecupereerd worden. Morfologisch sluit de onderzochte structuur echter aan bij de in de regio gekende voorbeelden van circulaire monumenten, die als grafheuvels uit de bronstijd geïnterpreteerd worden. Ook in de onmiddellijke buurt werden grafheuvels door luchtfotografie geattesteerd. (Bourgeois et al., 1998:13-23). Zoals zo vaak is van het graf niets meer terug te vinden. Vermoedelijk bevond dit zich in het weggeërodeerde heuvellichaam.

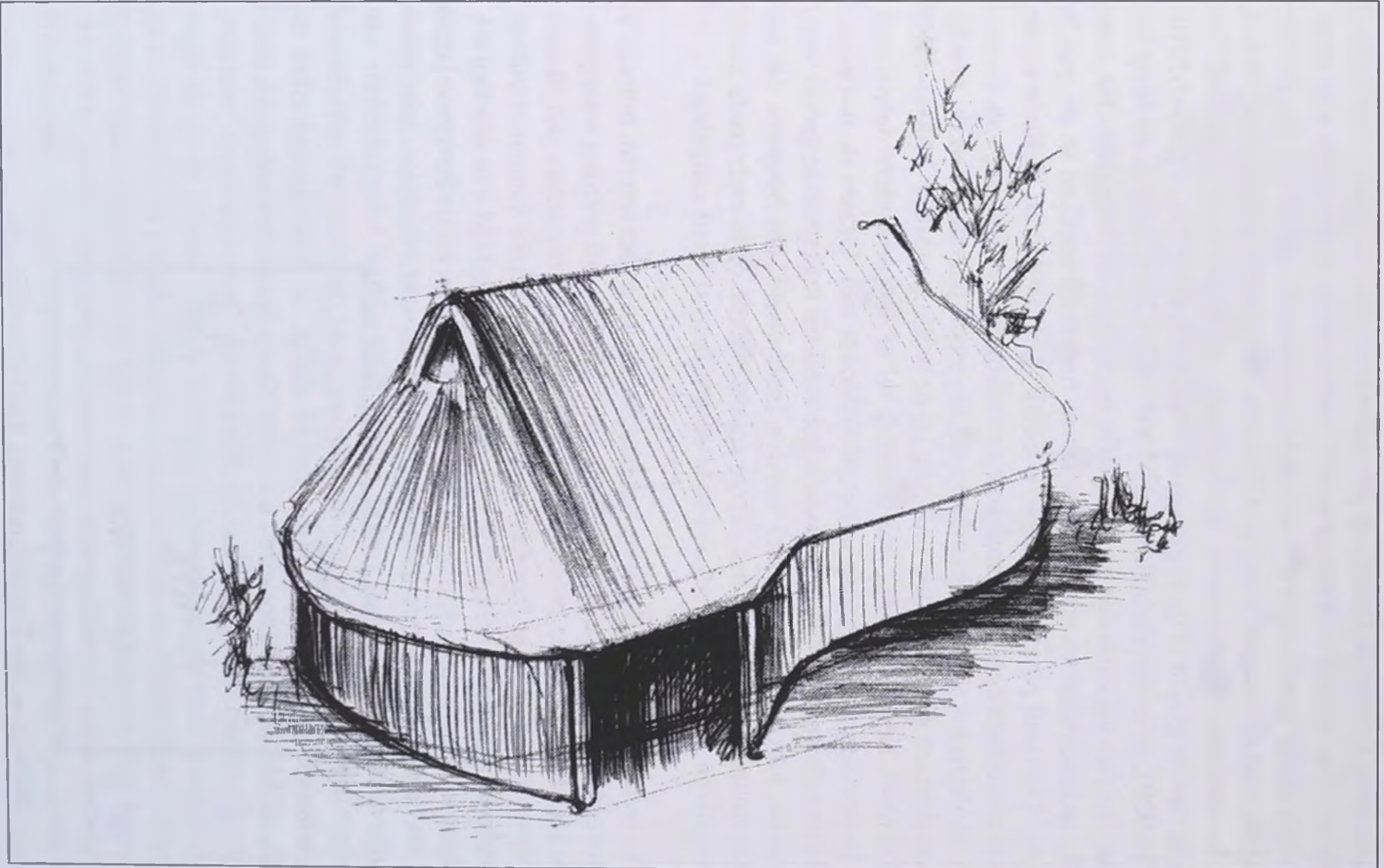

Fig.8. Reconstructie van het ijzertijdgebouw

De ijzertijd

Onmiddellijk ten W van de cirkel werd een NO-ZW georiënteerde gebouwplattegrond (Fig. 3C, Fig. 7 & 8) waargenomen. De constructie was 12 m lang en 6 m breed. Beide korte zijden waren van het absidiale (afgeronde) type. De ietwat eigenaardige vorm van het gebouw roept duidelijke parallellen op met gelijkvormige en identiek gedateerde gebouwen uit Noord-Frankrijk. In onze contreien zijn vooralsnog geen gebouwplattegronden gevonden zodat voor meer lokale parallellen voorlopig nog in het duister dient getast te worden.

Een andere houtbouw (Fig. 3, D) is chronologisch evenzeer moeilijk te plaatsen. De bewuste structuur bestaat immers slechts uit twee evenwijdige rijen palen met NW-ZO-oriëntatie. Enkele recente verstoringen met gelijkaardige oriëntatie (wellicht uit WOI) en een oude windval in het ZW-deel van het gebouw verstoren het beeld enigszins. Niettemin treedt een vrij duidelijke gebouwplattegrond naar voor. Uit de paalkuilen van het gebouw in Deinze werd handgevormd aardewerk gehaald dat slechts een vage datering in de metaaltijden toelaat. Drie van de vier palen konden door radiokoolstofmeting in de late ijzertijd gedateerd worden, d.i. meer specifiek in de zgn. late La Tène-periode (UtC-9689: 2170+/-40BP; UtC-9690: 2100+/-40BP en KIA-11249: 2115+/-25BP). Eén paal gaf een brons-tijdouderdom (UtC-9688: 3330+/-40BP). Opnieuw hebben we wellicht te maken met een residueel element, te wijten aan de sterke menselijke aanwezigheid in deze periode (cf. grafheuvel). In de onmiddellijke omgeving van het gebouw - vooral ten N - bevonden zich enkele kleinere paalgaten. Hun onderlinge configuratie laat geen betrouwbare reconstructie van één of meerdere gebouwen toe. Vermoedelijk kunnen de palen gerelateerd worden aan bijgebouwtjes of spiekers. Tot slot situeerde zich onmiddellijk ten W van het gebouw een ovale kuil waarin de verkleuring van een zware paal werd waargenomen. De paal was ca. 4x dieper in de bodem geplaatst dan de palen van het woonhuis.

De Romeinse tijd (ca. 0-400 A.D.)

Uit de Romeinse tijd dateren een vijftal brandrestengraven. Ze kwamen verspreid over het terrein voor. De enige constante bleek hun ligging op een smalle, NO-ZW-richel, het hoogste punt van de zandrug. De graven bevat-

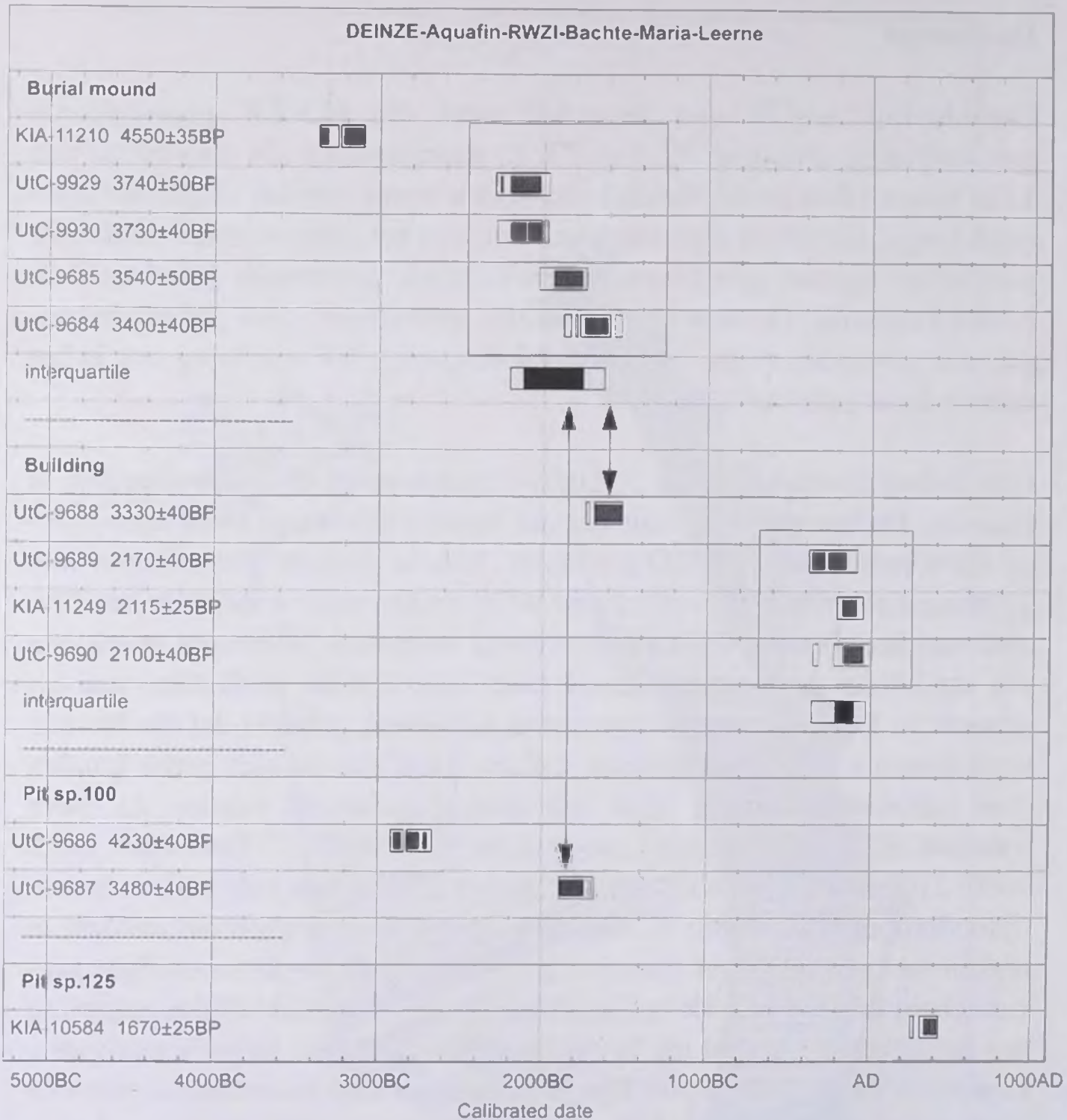

Fig. 9. Dateringstabel van de opgravingen in Bachte-Maria-Lerne. "Burial Mound" staat voor de grafheuvel. De omkaderde ouderdom is de betrouwbare. "Building" staat voor het ijzertijdhuis. Ook hier staat de omkadering voor de betrouwbare ouderdom. "Pit sp.100" staat voor de neolithische kuil. De oudste datum is de betrouwbare. "Pit sp. 125" is de laat-Romeinse kuil. De pijlen verbinden dateringen die te wijten zijn aan zgn. intrusieve als residuele processen. De "foute" dateringen verwijzen naar de menselijke activiteit op het terrein tijdens het openliggen van de gracht van de grafheuvel, of op eerdere menselijke activiteit in het geval van de grafheuvel. "Interquartile range" is de som van de dateringen.

ten naast overvloedige houtskool vooral verbrand bot en sporadisch wat verbrande nageltjes. Hun slechte bewaringstoestand werd wellicht in de hand gewerkt door erosie of door een ondiepe intentionele depositie. Enkele fragmenten verbrande ceramiek laten slechts een algemene datering in de Romeinse tijd toe. Verder werden over het volledige terrein Romeinse scherven gevonden in de bovenlagen. Twee randscherven van potten afkomstig uit het Eifelgebied dienen in de laat-Romeinse tijd gedateerd te worden. Uit deze gegevens blijkt duidelijk dat het terrein tijdens de Romeinse tijd in gebruik was, vermoedelijk als landbouwgronden en sporadisch blijkbaar ook als begraafplaats. De losse verspreiding van Romeinse graven is een fenomeen dat recurrent wordt opgemerkt bij noodarcheologisch onderzoek op grote arealen in de regio. Het kan wellicht geassocieerd worden met een socio-religieus gefundeerd gebruik waarbij de doden niet *per se* in duidelijk afgebakende grafvelden hoefden bijgezet te worden.

Tot slot vermelden we nog een grote ovale kuil met maximale lengte van 14 m en een diepte van 1,5 m (Fig. 3, E). Deze kuil werd in de uiterste N-hoek van het terrein aangetroffen, vlakbij de depressie van de Kale. Het bovenste vullingspakket bestond uit colluvium waarin Romeinse en schaarse vroeg-middeleeuwse archaeologicae vervat waren. De oudste lagen dateren uit de tweede helft van de vierde en het begin van de vijfde eeuw AD (1670+/-25BP (KIA-10584).

Besluit

Het archeologisch noodonderzoek op de rwzi-locatie Deinze, leverde sporen op van bewoning en begraving uit verschillende tijdvakken. De oudste vondsten in vuursteen wijzen op de aanwezigheid van jagers-verzamelaars tijdens het mesolithium, terwijl enkele stukken van gepolijste bijlen en vooral een grote kuil duiden op de activiteit van de eerste boeren in onze gewesten, omstreeks 3000 vóór onze jaartelling.

De meest in het oog springende structuur is ongetwijfeld de grafheuvel die omstreeks 2000 vóór onze tijdrekening werd opgericht. Met een circulaire gracht van 2 m diep, 3 m breed en meer dan 30 m diameter, werd de hoogste natuurlijke verhevenheid in het landschap omgracht. Deze hoogte werd versterkt met de uit de gracht uitgegraven grond. Hierdoor werd aan het monument een imposant aspect verleend. Wanneer we ons heel voorzich-

tig in de religieuze denkwereld van de mensen uit het late Neolithicum en de vroege bronstijd trachten te verplaatsen, dan blijkt uit het archeologisch en antropologisch gegevensbestand een wereld naar voor treden die doordrongen was van rites en vooral ook van een rituele perceptie van het landschap. En het is juist vanuit dit laatste aspect dat ook de plaatsing van de grafheuvel geïnterpreteerd dient te worden. Het hoogste punt in het landschap en de onmiddellijke nabijheid van de samenvloeiing van twee belangrijke rivieren betekenden ongetwijfeld twee duidelijke religieuze en sociale ankerpunten in het landschap.

De strategische positie van deze plek werd ook later door de mens erkend. In de late ijzertijd werd er een kleine houtbouw opgetrokken. De exacte betekenis ervan is moeilijk te achterhalen. Tijdens de Romeinse periode was het areaal dienstdoende als landbouwgrond. Het verspreid voorkomen van enkele graven is een frequent vaststelbaar gegeven in de landelijke Romeinse archeologie. Het wijst op het bestaan van veld-graven als fenomeen, naast de graf-velden. Ook hier dient een betekenis gezocht te worden in de rituele wijze waarop het landschap en de landbouwgrond werd aanzien door de doorsnee-mens uit de eerste eeuwen van onze jaartelling.

Wim DE CLERCQ³, Hansbeke

Bibliografie

- Bourgeois J., De Clercq W., De Mulder G., Meganck M & Verlaeckt K., 1998. *Het Land van Nevele in de metaaltijden*. In: VOB-VOV-info, 47, pp. 13-23.
- De Clercq W., 2000. Deinze. Bachte-Maria-Lerne. Archeologisch noodonderzoek op de rwzi-installatie in Bachte-Maria-Lerne. Een greep Oost-Vlaamse pre- en protohistorie tussen Leie en Kale. In: Monumentenzorg & Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen, 1999, pp. 138-142.
- De Clercq W. & Van Strydonck M., 2002. Final report from the rescue-excavation at the Aquafin RWZI-plant Deinze: radiocarbon dates and interpretation. Lunula. Archaeologia Protohistorica X, pp. 1-8.

³ Projectarcheoloog. Provincie Oost-Vlaanderen. Dienst Monumentenzorg & Cultuurpatrimonium, W. Wilsonplein 2, 9000 GENT

KORT OVER EEN “HANSBEEKSE KLOKKENWERKPLAATS” EN ZIJN PRODUCTEN IN VLAANDEREN

Aangaande “Hansbeekse” klokken werd reeds eerder geschreven, zie hiervoor bijgaande literatuurlijst. Doch bleef het steeds raden waar ze werden vervaardigd en door wie!

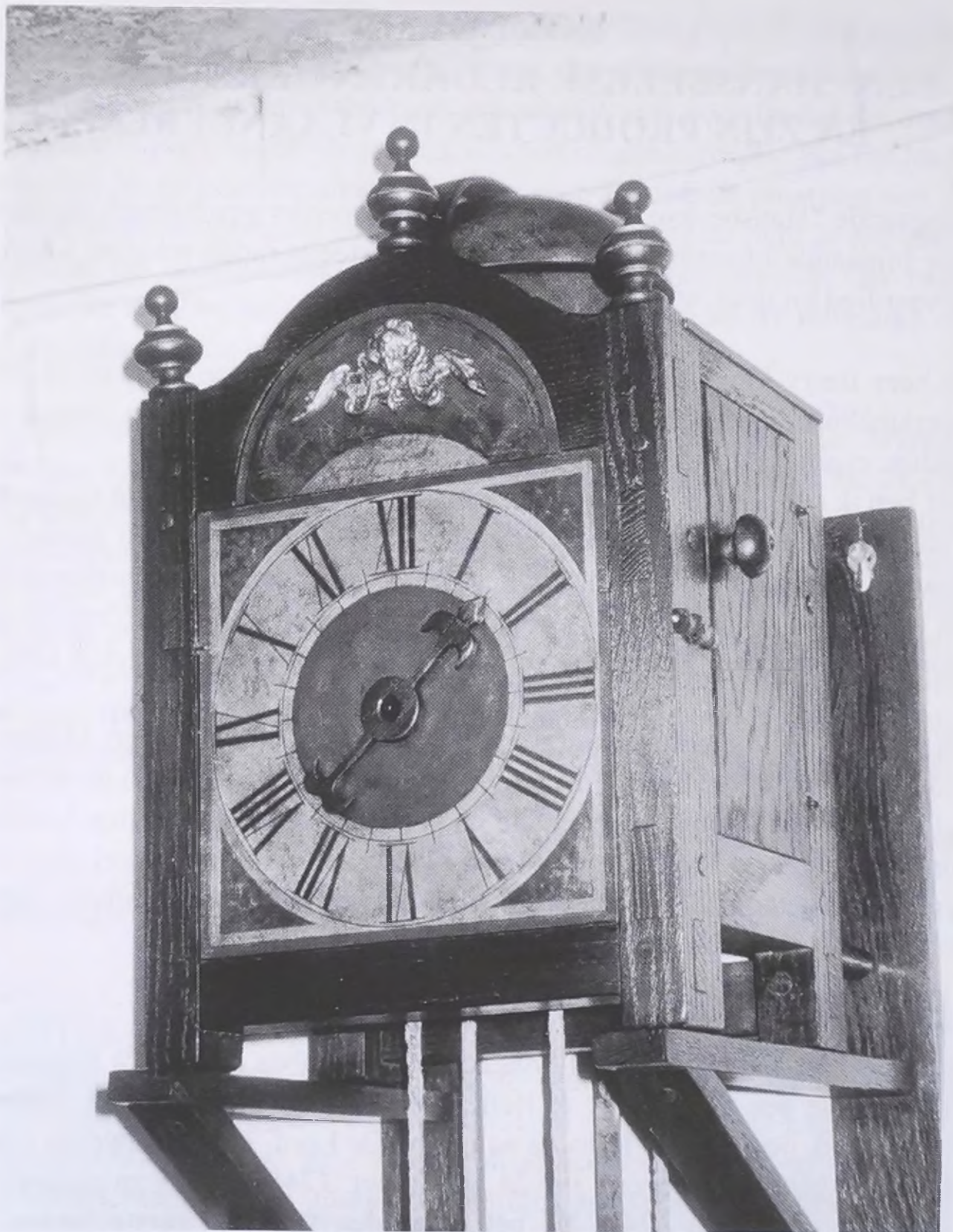
De heer Berry Van Lieshout (Nederlands restaurateur op rust) en ik zelf (verzamelaar) hebben tot heden zo'n 35 stuks geregistreerd en, indien de huidige eigenaar dit toeliet, in detail gefotografeerd.

Zelf heb ik getracht al de teruggevonden “Horlogemakers” uit de regio, die al dan niet hun coördinaten achterlieten op de klokken, op een grafiek te plaatsen (zie aparte bijlage) met enkele beïnvloedende gebeurtenissen erbij. Dit alles dank zij nauwgezet onderzoekwerk van enkele ijverige leden van de heemkundige kring “Het Land van Nevele”, waarvoor mijn hartelijk dank.

Na zorgvuldig onderzoek, vergelijking van deze eigenzinnige klokkensoorten onderling (met hun “makers”) en na het uitpluizen van o.m. de boedelbeschrijving van 1780, opgesteld na het overlijden van Maarten Lievens zijn echtgenote, denken we te mogen vaststellen dat er hier wel degelijk sprake is van een “Klokkenfabriek” te Hansbeke, in de vorm van een familiebedrijf, waar wellicht anderen in de leer kwamen!

Martinus Lievens, in de volksmond Maarten genoemd, werd geboren te Hansbeke op 3 september 1714 als zoon van Jacobus en Judoca Roegens¹. Hij trouwde een eerste keer te Bellem op 23 februari 1746 met Gislina Baeckeland, dochter van Judocus en Livina De Loof. Uit dit huwelijk werd één kind geboren Judocus op 24 december 1746. Hij is overleden te Hansbeke op 9 juni 1749. Na het overlijden van zijn eerste vrouw te Hansbeke op 13 november 1748 trouwde Maarten Lievens op 29 maart

¹ Deze biografische gegevens werden geput uit het artikel van W. Joos, *Hansbeekse meester horlogemaker verloor zijn hart tweemaal in Bellem*, in *De Belle*, jg. 10 (1997), afl. 4, p. 13-22; ze werden aangevuld met mondelinge gegevens van de Hansbeekse heemkundige Albert Martens.

Hansbeekse klok met één wijzer (Foto J. Fleurbay)

1749 te Bellem met Joanna Maria Blomme, dochter van Frans en Catharina Dobbelaere. Uit dit huwelijk werden zes kinderen geboren onder wie Judocus Lievens (°Hansbeke 14.03.1754), in 1774 "orlogie knecht" genoemd.²

Maarten Lievens woonde tot 1754 te Hansbeke naast het "Huis van Vinderhoute", (nu café "Het Dorpshuis") dicht bij de kerk.

Op 16 maart 1757 ging Maarten Lievens een cijnscontract aan voor de duur van 29 jaar met Joseph De Prater voor een stuk land gelegen op de 'kerckacker' ten westen van de kerk. Uit eigen middelen liet hij hierop een nieuw stenen woonhuis optrekken. Zijn echtgenote overleed te Hansbeke op 17 november 1779; Maarten Lievens overleed er op 28 maart 1791.

In deze werkplaats werden de houten geraamten in elkaar gezet alsook zelfgemaakte houten raderen ingebracht, voorzien van opgeklonken mes-singringen met de nodige tanden.

Elk rad heeft een houten as met stalen tappen. Soms kregen deze getande ringen ingewelde spaken met ijzeren as. Enkele raderen werden dan weer uit een messingplaat gezaagd (vooral de kleinere). Al dit werk geschiedde in de werkplaats, met de uitrusting en voorraden beschreven in voornoemde akte. Voorraden lood, messingplaten, bellen enz. Uitrusting zoals ver-deelplaten voor 't snijden van tanden, meerdere draaibanken, gereedschap voor houtbewerking zoals schaven en beitels, ijzeren gereedschappen zoals vijlen, boren..... Je noemt het maar! Er was zelfs een kleine smidse!

De meeste teruggevonden klokken zijn voorzien van een inbandige, getoogde wijzerplaat, vastgepend in het eiken geraamte d.m.v. twee stalen stiftjes. De wijzerplaat is beplakt met geschept papier waarop een cijferring is getekend, alles ingekleurd met waterverf. In de toog komt steeds weer het loden cherubijntje voor, vastgezet met twee schroefjes doorheen het hout. Ontbreekt dit laatste dan zie je dikwijls de aftekening ervan op het papier! Slechts enkele klokken blijken duurder uitgevoerd, niet het werk, maar wel de wijzerplaat! Deze werden "uit fabriek" voorzien van een halfuur-slagwerk met kantelbellen en een smaakvolle messingplaat met opgevezen tinnen cijferring en dito versierd schildje in de toog. Ze zijn eveneens voor-

² A. Martens, *Dorpsgebeurtenissen uit vroegere eeuwen. Aanranding op de eerbaarheid*, in *Het Land van Nevele*, jg. 3 (1972), afl. 2, p. 92.

Hansbeekse klok met hetzelfde werk als de voorgaande. Het is een rijkere uitvoering met twee wijzers en een wijzerplaat van messing.
(Foto J. Fleurbay)

zien van gegoten spanderels, degelijk geciseleerd. De plaat rust op twee in de voeten van de eiken hoekkolommen ingewerkte haakjes en ze wordt tevens geborgd door twee zijdelingse pennen doorheen gaatjes van op de plaat aangebrachte ogen. Kortom mooi en degelijk.

Steeds is er weer dat herkenbare, stoere, eigenzinnige product, wars van reeds gekende en ook wel betere oplossingen (b.v. kringkoord wordt vooraan op het grondrad van het gangwerk opgetrokken i.p.v. achteraan), maar wat belang hebben die enkele seconden verlies in die tijd?

We herkennen een kleine evolutie in enkele onderdelen, of is het een andere hand die ze maakte? een van de zonen, een leerling of een andere toeleverancier?

Nee, de familie Lievens hield zich gedurende 90 jaar aan zijn stevig en degelijk product, dat toch ook de tand des tijd doorstond, met misschien minder moderne trekjes (foliot om slagwerk te remmen e.a.), maar dit leverde hem beslist géén windeieren op, hij werd zelfs een vermogend man zoals blijkt uit de akte van 1780. Dit bewijst tevens dat hij een zekere bekendheid genoot, we vonden zelfs drie “Hansbeekse” exemplaren op Engels grondgebied terug!

Helaas vinden we ook messingwijzerplaten die zeer slordig aangebracht zijn. Wellicht het werk van latere ombouwers. Van consoleklok naar kastklok, van één- naar tweewijzerexemplaren? Ze gaan zelfs zó ver dat ze een schil van enkele mm afzagen van heel het front om zó, mits behoud van de wijzeras, toch de dikte van de nieuwe wijzerplaat te kunnen opnemen, want ze is niet meer inpandig maar veel groter en valt bijgevolg vóór het werk. Er wordt ingekapt, er worden hoekprofielen gebruikt om achterin de niet originele wijzerplaat te kunnen vijzen! Vooral de Zwarte Woud-platen komen méér voor, een teken aan de wand? Eén keer zien we zelfs een dunne, gammele, ijzeren wijzerplaat, beschilderd en met vier hedendaagse houtvijzen in de eiken kolommen gevezen.

Onlangs is me een staande klok aangeboden waarin een “Hansbeekse” klok is geplaatst met...een Zwarte Woud-plaat natuurlijk! Daarachter een slordige, getoogde tweede exemplaar en...daarachter de originele inpandige, nr. 8, J.B.van Speybroeck, 1802 getekend.

Dit soort “aangepaste” klokken, wel of niet ondertekend, zijn wellicht werken aangekocht door naburige “klokkenmakers” zoals we dat nu ook zien

b.v. M.Lacroix die omheen een ETA-werk een eigen kast plaatst. We merken trouwens dat deze mensen ook nog ander werk ondertekenen, zie b.v. de door mezelf teruggevonden staande klok I.Baert tot Nevele, 1777.

Hierin zit een messing platine werk, waarvan de kringketting nog moet worden opgetrokken.

Deze “klokkenmakers” zijn zeker niet de fabrikant van ons “Hansbeeks” dagwerk.

Dit artikel is lang niet volledig en is slechts geschreven als bijvoegsel aan de opgenomen grafiek. Het spoort ook andere eigenaars aan om hun “Hansbeeks” bezit te laten onderzoeken, opdat we nog méér onderzoek te boek kunnen stellen voor het nageslacht.

Op dit Vlaams Erfgoed moeten we fier zijn, klokken die temidden van Engels, Nederlands, Frans en Duits geweld hebben standgehouden. De Zwarte Woud-producten hebben hier wellicht dezelfde doodsteek toegebracht als aan de Friese, of was het die “derde generatie”!

Dit artikel heeft eveneens de bedoeling Berry van Lieshout in de bloemetjes te zetten en hem aan te sporen om al zijn kennis aangaande onze klokken te boek te stellen. Hij is niet alleen kundig op technisch vlak maar hij kan eveneens boeiend vertellen over oude gereedschappen.

Dit alles in het kader van een “Werkplaats” die niet in een grote stad was gevestigd, maar wel op ’t heerlijke Vlaamse platteland, ergens tussen de torens van Brugge en Gent!

Jean FLEURBAY, Kontich

Verklaring van enkele technische woorden

Ingewelde spaken: kruisvormig ijzeren spaken, ingesmeed in messing tandenring.

Inpandige wijzerplaat: In het vóórvlak van de klokkast verzonken wijzerplaat.

Toog: de cirkelsegmentvormige verhoging bovenaan de wijzerplaat.

Getoogde wijzerplaat: de wijzerplaat is voorzien van een toog.

Spanderels: In de 4 hoeken van de wijzerplaat opgevezen sierstukken in messing of lood gegoten.

Geborgd: vastgezet (verzekerd of beveiligd tegen uitvallen).

Foliot: heen- en weerdraaiende horizontale balk voorzien van verzwaarde uiteinden, welke soms regelbaar zijn in de vorm van loden gewichtjes. De foliot werd in de meeste uurwerken gebruikt als tijdregelaar, in de Hansbeekse klokken echter als regelaar van het slagwerk.

Geraadpleegde werken

L. Ameel, *Hansbeekse klokken*, in *Het Land van Nevele*, jg. 28 (1997), afl. 3, p. 202-210.

E. Fraiture, *Vlaamse klokkenmakers*, 2002.

A. Janssens, *Over Nevelse uurwerken en uurwerkmakers*, in *Het Land van Nevele*, jg. 5 (1974), afl. 4, p. 131-139 en jg. 10 (1980), afl. 1, p. 42-48.

W. Joos, *Hansbeekse meester-horlogemaker verloor zijn hart tweemaal in Bellem*, in *De Belle*, jg. 10 (1997), afl. 4, p. 13-22.

J. Luysaert, *De oudst gekende Baert-klok van Nevele*, in *Het Land van Nevele*, jg. 32 (2001), afl. 1, p. 67-72.

N., *Hagenaar wist iets van onbekend Engels klokje*, Chronos, 1970.

B. van Lieshout, *Nederlandse uurwerkmakers*, 1988.

O. Zimmer, *Horloge ancienne artisanale*, 1986.

Bronnen

Parochieregisters van Bellem en Hansbeke, in het Documentatiecentrum Melle.

RAG, fonds baronie Nevele, reg. 412, f. 28.

RAG, fonds Hansbeke, reg. 103, f. 498v, b. 86/12.

RAG, fonds Merendree, reg. 74, f. 233v.

"Hansbeekse" houten uurwerken (bij Gent in Oost-Vlaanderen)

Volg nr.	Getekend en/of Maker?	Nr. arch B.v.L.	Klok-nr.	Jaartal	Huidige wijzers	Werk G/S/W	Huidige locatie	Oorspr. wijz. pl.	Speciale Opmerk
1	M J Taets ?	9.164		1745	1 hout	G/S/W	L Amee	O	Kramm
2	I.B.Coen Merendree	955		1756	1 staal	G/S	Horn	Inp.h.? Nu O	
3	J.F.Lievens ?	5.164		1775	1	G/S/W	Zimm	Inp.h.?	
4	M.Lievens ?	10.199		1775		G/S		Inp.h.	
5	M.Lievens ?	10.164		1775		G/S		Inp.h.	
6	Jo.Lievens ?	5.123		1775	2 stalen	G/S	Boll	Inp.h.	
7	Jo.Lievens ?	5.126		1775	1	G/S/W ?	Verh	Inp.h.	
8	M.Lievens Hansbeke	5.125	828	1778	2 stalen	G/S	Boll ex Tubex	O	
9	Ju.Lievens ?	7.406		1778	1	G/S		Inp.h.	
10	Jud.Lievens Hansbeke	10.577	171	1779	1 hout	G/S	Vro	Inp.h.	
11	Lievens ?	10.257		1780	2 mess.	G/S	L Amee	Inp.h.	
12	M.Lievens ?	10.623		1780	2 stalen	G/S	Boll	O	
13	M.Lievens ?	10.256		1780		G/S/W		O	
14	Baert	10.165		1785				Inp.h.	
15	Jud.Lievens Hansbeke ?	5.121		1787	2	G/S	Kro	O	Mess.sl.
16	Jo.Lievens ?	10.618		1788		G/S	Brits Muzeum	Inp.h.	
17	M.Lievens ?	11.674		1790	2 stalen	G/S ka.be.	J Fleu	O	
18	M.Lievens Hansbeke	10.677	1195	1790	2 stalen	G/S	Dr.Doss	Inp.h.? Nu O	
19	M.Lievens ?	10.155		1790		G/S	I Mort	Inp.h.	
20	M.Lievens ?	10.601		1790	1 hout	G/S	J Fleu	Inp.h.	
21	Jud.Lievens ?	10.673		1795	1 hout	G/S	Kuip	Inp.h.	
22	Jud.Lievens ?	5.122	682?	1795	1 mess.	G/S	Wurf	Inp.h.	
23	Jo.Lievens ?	10.121		1800		G/S	I Mort	Inp.h.	
24	Lievens ?	10.270		1800		G/S/W		Inp.h.	
25	J.B.Speybroeck Adegem	10.130	8	1802	2 stalen	G/S ka.be.	Lacai	Inp.h.	
26	Ju.Lievens Hansbeke	10.115	659	1804	1 hout	G/S ka.be.	Rend	Inp.h.	
27	Ju.Lievens ?	10.604		1810	1 staal	G/S	L Amee	Inp.h.	
28	J.B.Speybroeck Adegem	10.585	181	1816	1 staal	G/S ka.be.	Vro	Inp.h.	
29	J.Baert	10.131		1827		G/S	Frai	Inp.h.	
30	J.F.Lievens Hansbeke	5.120	686	1828	1 mess.	G/S ka.be.	Voor	Inp.h.	
31	Coen ?	10.203		1829		G/S		Inp.h.	Met.tussenp e.a.
32	J.F.Lievens ?	5.124		1830	1 mess.	G/S/W ?	Mech. Muzeum	Inp.h.	
33	Coen ?	10.674		1830		G/S	BvLies	Inp.h.	Met.tussenp e.a.
34	J.Baert Nevele	10.678		1838	2 stalen	G/S	Ball	O	Mess.sl.sc wellicht rond gemaakt in
35	J.Baert/Nevele?	11.770		1840		G/S	VdVel	Inp.h.	
36	JBC Merendree	10.166		1849		G/S		Inp.h.	

Alleen de vetgedrukte klokken zijn getekend, de andere jaartallen zijn GESCHAT.

**KERKCHAERTS REPERTORIA
VAN OUDE OOST-VLAAMSE HERBERG-,
HOEVE- EN HUISNAMEN
Huisnamen in het Land van Nevele**

In 1976 verscheen bij de Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen (Koningin Maria Hendrikaplein 64 Gent) het boek "Oude Oostvlaamse Herbergnamen" door Noël Kerckhaert, een alfabetisch repertorium van herbergen die in Oost-Vlaanderen tijdens het Ancien Régime bestonden.

Noël Kerckhaert stelde ook een repertorium samen van oude Oost-Vlaamse hoevenamen, dat in twee delen bij dezelfde uitgever verscheen:

"Oude Oostvlaamse Hoeven, deel 1, A-L, 1977"

"Oude Oostvlaamse Hoeven, deel 2, M-Z, 1988"

Intussen groepeerde en vervolledigde de auteur zijn naamlijsten van herbergen, hoeven, molens en huizen in een algemeen zesdelig repertorium dat door het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen uitgegeven werd als "Bijdragen-Nieuwe Reeks van het Cultureel Jaarboek" (Provinciale Culturele Dienst, Vogelmarkt 17, Gent).

"Oude Oostvlaamse Huisnamen, Eerste deel, A-F, 1977" Bijdrage 4

"Oude Oostvlaamse Huisnamen, Tweede deel, G-J, 1981" Bijdrage 16

"Oude Oostvlaamse Huisnamen, Derde deel, K-M, 1983" Bijdrage 21

"Oude Oostvlaamse Huisnamen, Vierde deel, N-R, 1990" Bijdrage 32

"Oude Oostvlaamse Huisnamen, Vijfde deel, S-V, 1991" Bijdrage 34

"Oude Oostvlaamse Huisnamen, Zesde deel, W-Z, 1993" Bijdrage 37

Het zanten in de verschillende repertoria van Noël Kerckhaert verschaft een rijke buit van oude herberg-, hoeve- en huisnamen in het Land van Nevele (oudste vermelding herbergen, gemerkt met °).

Bachte-Maria-Leerne

Goed te Cooleghem 1435 De blinde Haan° 1694 Goed ter Hagen 1471 Het hoog Huis° 1601 De blinde Koe° 1719 De Kogge° 1651 De hoge Kogge° 1680 De grote Kogge° 1775 Goed te Maaigem 1375	Goed te Ooidonk 1430 Het klein Ooidonk 1571 Het Peistergoed 1729 De Pelgrim° 1712 Goed ten Poele 1786 Goed te Reabels 1592 Goed te Rijvis 1514 Goed ter Sloten 1404 Goed van Wyngene 1632
--	---

Hansbeke

Goed t'Eksaarde 1700 Goed ter Elst 1687 Goed te Kippendonk 1402 De Koning van Spanje° 1709 De Lettenbos° 1735 Maldegemsgoed 19 ^e eeuw Mechelen° 1573 Moriaanshoofd° 1587 Het Paaltje° 1696 Goed te Rode 1521	De Rulleberg 1649 Het Schaak° 1450 Sint Hubert° 1791 Stenersgoed 1432 De Stoof 1459 Stede ter Straten 1376 De Visserij 1588 Goed te Voorde 1390 Het Wethuis° 1719
--	---

Landegem

Hofstede Elsakker 1529 De Kroon° 1737 Goed te Landegem 1389 Goed te Renterghem 1357 De Schijthaag 1734	Goed ter Schuren 1530 Goed ter Varent 1431 Verbrand Goed 1727 's Wolfslagers Goed 1438 De Zwaan° 1786
--	---

Lotenhulle

Hof te Barel 1460 Goed te Berblocx 1426 Goed ter Biest 1398 De Drie Koningen° 1649 De Graaf van Halfvasten° 1793 De Hert° 1558 's Hertsgoed 1404 Goed ten Houte 1418 Goed ten Hulle 1434 Goed ter Lucht 1539 Stede te Maelbouts 1431 Het Molentje° 1793 Het Land van Nevele° 1793 Oudegoede 1504 Peerboomstede Goed te Pittem	Pluimstede 1509 Goed te Reibroek 1443 Hofstede Rome 1649 De Roos° 1558 Het Schaak° 1460 De Franse Schild° 1793 Goed te Schuurveld 15 ^e eeuw Goed te Slabbingen 1416 Goed ter Smetstrate 1565 Goed te Varezele 1361 De Vogelenzang° 1793 Goed te Voormzele 14 ^e eeuw De Wildeman° 1530 De Zwaan° 1542 De Zwaluw° 1558
--	--

Meigem

Goed ter Beken 1412 Goed ten Bosse 1396 Goed te Brackx 1460 Goed ten Broeke 1396 Het Ganzepoelken 1664 Goed te Kerken 1454 Goed te Kersene Goed te Landuit 1460 Goed ter Linden 1500 Goed ter Loetsen 1460 Goed te Lombaarden 1460	Goed t' Oorscamp 1460 Hofstede de Pijpkar 1729 Goed ter Poeke 1557 Goed te Pollare 1364 Goed ten Riede 1399 De Rode Broek° 1719 De Schietspoel° 1585 Goed ter Speelt 1396 De Spoel° 1691 Hof ter Stichelen 1685
--	--

Merendree

De Barge° 1793 Goed ter Borch 1398 Cauwenhove 1675 De Fortuin° 1793 Goed ten Malsberge 1401 Het Lammetje° 1793 De Leeuw° 1793 Goed t' Overbroek 1484 Goed ten Overpoeke 1508 Goed de Rode Poort 1613	Het Schippershuis° 1793 Schoenmakersgoed 1483 De blauwe Steen 1696 De oude Tol° 1793 Goed ter Varent 1586 Goed te Velde 1527 Het Verdriet 1585 Het Wethuis° 1770 Het Zevenkot° 1736 De Zwaan° 1483
---	---

Nevele

De Akker° 1793 De dubbele Arend° 1779 Hof 't Barontje Goed te Braamdonk 1475 Goed ten Briele 1460 Goed ten Broeke 1375 Goed Buxstaalse 1432 Goed ten Dale 1427 Goed ter Eke 1460 De Engel° 1567 Hof te Gavere 1434 De Haan° 1574 De Hert° 1532 Goed ten Heule 10 ^e eeuw Het gouden Hoofd° 1636 Goed te (H)oossche 12 ^e eeuw De Keizer° 1792 Goed te Kerrebroek 1436 De Kroon° 1495 Het Lammetje° 1793 Het Land van Nevele° 1793	De Leeuw° 1793 Hof te Moerakker 1608 Moriaansgoed 1518 De Mortier 1681 De Naam Jezus 1564 Het Pauwke° 1630 Goed ten Plas 1630 Poekse Goed 1430 Goed te Poeselwalle 1651 De Posthoorn° 1793 De Rapenburg 1532 Hof ten Riede 1460 Goed ten Rietgaver 1424 De Roos° 1543 Sint Hubert° 1720 De Stoof° 1490 Goed te Velde 1412 De Viskoop° 1636 Hof ter Wilgen 1574 De Zwaan° 1624
---	--

Poeke

De Galei° 1779 Goed ter Heenoden 1400 De Keizer° 1792 Goed te Landschoot 1460	Goed te Leurebroek Goed t' Oessene 17 ^e eeuw De Pauw° 1779 Hof te Poeke 1571
--	--

Poesele

Goed ten Briele 1460 De Kroon° 1569	Het Muntje 1670
--	-----------------

Sint-Martens-Leerne

Goed ter Duust 1613 Stede ter Leien 1389 Goed ter Lucht 1533 Goed ter Middelt 1405 De Nest° 1719 Goed ter Ponten 1360 Goed te Quathem 1424 Goed te Rynvis 1497	Goed St Gerolfskruis 1439 Sint Hubert° 1541 Stede te Strobbinge 1370 De Uilspiegel° 1719 De Viskoop 1660 Goed te Wegewalle 1571 De Zwaan° 1570
---	--

Vinkt

Hof te Biesem 1460 Hof ter Biest Goed ter Borch(t) 13 ^e eeuw Goed te Camps 1666 Goed te Dierdonk 1389 Goed te Faelge 1436 Goed te Groothoek 1358 Goed ter Hulsbeke 1379 Holbeekgoed 1393 Goed te Hulst 1445 Jagerstede 's Ketels Goed 1460 Goed te Markette 1422	Goed te Nieuwenhove 1460 Goed ten Oudenhove 1460 's Papengoed 1531 Goed te Patsvoorde 1767 Goed te Poukaerts 1390 Goed te Schotelmans 1417 Sint Hubert° 1791 Goed ter Staggen 1460 Goed ten Stene 1460 's Vissers Goed 1522 Goed te Weewijten 1432 De Wierook 1835
---	---

Vosselare

Goed te Boens 1433 Goed ter Duust 1460 Goed Van der Goes 1659 Goed te Kocus 1478 De Kroon ^o 1792 Mariahoeve Goed ter Meers 1442 Goed ter Mere 1353	Hof te Middernacht 1641 De Molenput ^o 1610 Poortakkersgoed 1583 Prannekens hofstede 16 ^e eeuw Goed ter Snedebroods 1557 Swalenstede 1491 Goed Weverskamer 1738 Goed te Zevenbunder
--	---

Zeveren

Goed ter Beken 1349 Goed te Heirens 1494 Goed te Herlebout 1483 De Spaanse Kauw 1622 Goed ter Meers 1393 Het Leeuwke 1719	Goed te Pennincx 1460 Goed ten Plasse 1630 Rapenburg ^o 1779 Goed ter Vaalt 1393 Goed ten Walle 1460
--	--

Wie over deze herbergen en hoeven meer wenst te weten, vindt in Kerckhaerts repertoria nadere bijzonderheden. Elke heemkundige die de geschiedenis van één van de vermelde hoeven of herbergen schrijft, mag niet nalaten Kerckhaerts repertoria te raadplegen. Hij vindt er de eerste bouwstenen.

Over sommige van deze herbergen en hoeven schreven volgende auteurs:
F. Michem, *Vinktse hoeven en hun bewoners*, Vinkt, 1980.

J. Luyssaert, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Hansbeke*, Gent, 1995.

J. Luyssaert, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Merendree*, Gent, 1999.

Ook in *Het Land van Nevele* verschenen verscheidene artikelen over oude herbergen en hoeven, o.m.

A. Janssens, *Van herbergen, herbergiers en tappers te Nevele*, jg. 23, afl. 2 en 3.

J. Luyssaert, G. Schaeck, *Herbergen in het Land van Nevele*, jg. 7, afl. 2.

A. Martens, *Herbergen en jeneverkroegen te Hansbeke anno 1779*, jg. 25, afl. 4.

L. Neyt, *Twee verdwenen herbergen te Merendree*, jg. 13, afl. 1.

Voor verdere bibliografische gegevens over oude hoeven en herbergen, zie onze website www.landvannevele.com.

Albert MARTENS, Gent

OPSTELWEDSTRIJD 2002

"SPEELGOED UIT DE TIJD VAN MIJN GROOTOUDERS"

Bekroonde opstellen

Om bij de jeugd de zin voor geschiedenis te stimuleren, gaf de heemkundige kring in de voorbije jaren aan de basisscholen uit de dorpen van het historische Land van Nevele per deelgemeente een prijs voor de leerling(e) die het hoogste cijfer voor het vak geschiedenis op school behaalde.

Vanaf 2001 kozen we voor een andere formule voor de toekenning van die prijs. Aan de leerlingen van de zesde klas werd toen gevraagd een opstel te schrijven met als titel. "De school van mijn grootvader/grootmoeder".

Voor de wedstrijd van 2002 gingen we in dezelfde zin verder en om de leerlingen te laten ervaren in wat voor een rijke tijd ze nu leven, gaven we als schrijfp opdracht: "Speelgoed uit de tijd van mijn grootouders".

Voor informatie over dit onderwerp konden de leerlingen terecht bij iemand van hun grootouders, maar de didactische uitwerking van deze schrijfp opdracht lieten we over aan de creativiteit van de betreffende leerkrachten, omdat zij hiervoor het best geplaatst zijn.

Per deelgemeente werd het beste opstel beloond met een waardevol jeugdboek.

De leesjury bestaande uit mevrouw Carine Van Lierde, bibliothecaris van de Gemeentelijke Bibliotheek Nevele en mevrouw Trui Galle van de bibliotheek Aalter bekroonde volgende opstellen: Jonas Desseyn (Vrije Basisschool Hansbeke), Lisa Vanhecke (Sint-Gerolfschool Merendree), Kevin Verthriest (Sint-Vincentiuschool Nevele), Kristof Plovie (Gemeentelijke Basisschool Landegem), Elien Mortier (Gemeentelijke Basisschool Nevele), Stella De Clercq (Poeke) en Mie Martens (Lotenhulle).

Om onze jonge auteurs aan te moedigen verder te schrijven en verder in hun familiegeschiedenis te duiken, drukken we hun opstel hieronder af.

Redactie

Het springtouw

Er was eens een meisje dat Anna heette. Ze was tien en ging elke dag naar de oude winkel van Sofie.

Sofie was een oude brave vrouw, die een winkeltje openhield. Je kon er van alles vinden: snoep, voedingswaren, kuisproducten. Maar ze had een bijzonder plekje. In een klein kamertje stonden niets anders dan kasten vol springtouwen. Er waren oude maar ook moderne, en zelfs een paar unieke. Zo had ze een zeer mooi touw dat niemand kopen kon. Ze bewaarde het dan ook in haar slaapkamer in een mooi glazen kastje verborgen.

Sofie was van kinds af verzot op springtouwen. Maar aan dit was ze nog het meest gehecht van al. Ze had het van haar moeder gekregen en die van haar moeder.

Dus op een zonnige morgen ging Anna weer naar het winkeltje. Ze ging er graag maar die dag was het winkeltje gesloten. Anna ging langs de achterdeur binnen. Sofie was niet in haar huiskamer en niet in haar keuken of winkel, nergens. Zou Sofie ziek zijn?

Anna ging naar boven. Ze keek in haar slaapkamer. Sofie lag in haar bed. Ze zei: "Anna, ik ga dood." Anna wou het niet geloven. Maar Sofie sprak: "Pak dat springtouw eens." Anna ging naar het glazen kastje en nam het springtouw er voorzichtig uit.

"Dit wou ik altijd al aan jou geven, hier hou het maar." Dat waren de laatste woorden die Sofie sprak.

Op een avond lag het springtouw aan haar bed en het begon te dansen. Na een tijdje hield het op. Zo wist Anna dat Sofie misschien wel gestorven was maar dat haar geest hier was.

Anna gaf het door aan haar kinderen en ze zei dat er een heel speciaal verhaal aan verbonden was en vertelde het hen. Die kinderen vertelden het voort en gaven het mee. En zo ging het van generatie op generatie.

Stella DE CLERCQ, Poeke

De tol

Ooit, lang geleden was er een top (nu tol genoemd). Hij werd verkocht in een tweedehandswinkeltje aan Joris. Hij was er zeer blij mee, hij vertelde het aan alleman.

Maar na een tijdje kwam Joris tot de ontdekking dat het niet zomaar een top was maar een heel bijzondere. Het ging namelijk zo: als Joris aan het touwtje wilde trekken, wond het topje zich vanzelf op.

Moeder en vader waren zo geschrokken door het nieuws. De volgende dag ging vader met het topje en Joris naar de eigenaar van het winkeltje. Maar

die wist alleen maar dat het topje eigendom was geweest van een gehandicapt meisje. Ze kon geen van beide handen bewegen en ze wou toch zo graag kunnen toppen. Maar nooit was het haar gelukt vanwege haar handicap.

"Het zijn die dromen van het meisje die in de top zitten verborgen", zei vader. Joris vond het zo fantastisch maar ook mooi dat het topje een droom van een gehandicapt meisje bevatte.

Hij schonk het topje later aan een jongentje dat net dezelfde handicap had als het meisje.

Nu zou hij ook gelukkiger zijn dan te denken aan het gehandicapte meisje. Hij had er trouwens een ander jongentje gelukkig mee kunnen maken.

Mie MARTENS, Lotenhulle

Speelgoed uit de tijd van mijn grootouders

Mijn vader was timmerman. Voor sinterklaas kregen we altijd zelfgemaakt speelgoed. Zo hebben we eens een tafeltje met stoeltjes gekregen. Mensen uit de buurt maakten van oude versleten kousen voddenspoppen. De kleertjes maakten we zelf met oude stukken stof en rekkertjes. Mijn vader had een rieten mandje gevonden en had er wieltjes onder gezet. Zo had mijn popje een wiegje. Mijn broer had een houten kruiwagen en maakte van restjes hout van mijn vader een trein. We gebruikten lege luciferdoosjes of blokken om torens mee te bouwen. Ook hadden we blokken met prentjes op om een puzzel te maken. Op school hadden we een lei, een griffel, een potlood en een vodge waarop we moesten spuwen om onze lei mooi te maken. Later kregen we daarvoor een sponsje en een doosje met water. Tijdens vakanties hadden we de grootste pret. We maakten tenten met oude dekens en stokken die we dan in de grond klopten. Als het geregend had gooiden we met modder naar elkaar en klommen we in de bomen. We legden oude kuipen in het water van een beek en kropen er dan in. Die oude kuipen waren dan onze boten, die kantelden wel vaak. Ons moeder bewaarde altijd bolletjes wol van oude truien, daarover haakte ze een netje en zo kregen we een springbal. Die springbal ging wel niet zo hoog in de lucht. Hinkelen deden we met een houtje blokje uit mijn vaders werkplaats. Een oud versleten touw gebruikten we om te springen, dat was toen ons springtouw. Leren fietsen deden we met een fiets zonder banden. We hadden en kregen niet veel maar waren toch gelukkig.

Elien MORTIER, Gemeentelijke Basisschool Nevele

De spelende rakkers!

Op een mooie herfstdag in 1948.

Het is feest voor de kinderen van Lo. Boer Van Hecke heeft een varken geslacht. Gerard en Johan zijn er als de kippen bij om de varkensblaas te halen want dan kunnen ze lekker shotten. Vlug springen ze op hun 'vélo' om naar de boer te fietsen. Boer Jules is in een goede stemming en heeft de varkensblaas al opgeblazen, wat de twee rakkers een hoop werk en adem bespaart. Op het dorpsplein staat er al een groepje kinderen te wachten. Vlug maken ze twee doelen en beginnen te voetballen. Maar deze keer duurt het niet lang: KNAL!! De bal heeft het begeven. De kinderen druipen teleurgesteld weg. Maar voor de twee gezworen vrienden Gerard en Johan is het nog geen ramp. Ze hebben hun 'klakkebosse' op zak. Vlug vullen ze die met vlasbolletjes en knallen er op los. Ze stoppen maar als hun buik er rood van ziet. Vlug crossen ze naar huis waar ze een flink pak pandoering krijgen omdat ze weer eens te laat thuis zijn. Na een droge boterham en een bord pap vliegen ze hun bed in.

De volgende morgen is het school. Vlug moffelt Gerard zijn 'marbels en lavoren' mee, ook zijn top of tol steekt hij in zijn schoolransel. De twee vrienden lopen geeuwend en met een pijn zitvlak naar school. Als ze de schoolpoort binnensloffen, belt de meester. Onderweg hebben ze afgesproken om met hun blaaspijp koolzaadjes naar de meester zijn hoofd te blazen. Het is een succes want Jan, hun vijand, krijgt de straf. Ze lachen beiden in hun vuistje. Maar bij de vragen uit de catechismus hebben ze minder geluk. Geen enkele vraag van de meester kunnen ze volledig correct beantwoorden. De meester komt eens hard aan hun oren trekken met de waarschuwing dat ze morgen foutloos moeten kunnen antwoorden.

Tijdens de speeltijd knikkeren ze. Soms spelen ze ook wel eens een spelletje 'stekken'. Dat vinden ze tof. Bij het toppen of tollen gaat de tol van Johan beter dan die van wie ook. Hij kan zijn tol doen springen over zijn touwtje en verder laten draaien in zijn handpalm.

Na nog een hele tijd luisteren naar de zagende stem van meester Julien, komt het verlossende belteken. Ze verlangen al naar een boterham met smout. Tijdens het naar huis gaan, halen ze een paar guitenstreken uit zoals: van achter een struikje op de kale kop van de boer schieten met de blaaspijp, patatten pikken en tegen de riek te pletter gooien. Ook zal Bobby, de hond van de champetter, zich twee keer bedenken voor hij blaft als hij die twee kwajongens ziet. Die twee harde appels op zijn kop zijn wel

genoeg, of niet? Thuis helpen ze nog mee met het halen van de bieten met de kar en de os, Fredje, die gehoorzaamt als een tam hondje.

Het vriest nu al enkele dagen heel hard. Gerard en Johan zitten rond de Leuvense stoof te spelen met hun zelfgemaakte soldaatjes. Papa is in de schuur een ijsstoel aan het maken. Hij roept de twee jongens. Ze trekken een warme jas, een bivakmuts en sjaal en wanten aan en rennen naar de schuur. Hun mond valt open als ze de ijsstoel zien staan. Nu hem vlug uitproberen op de wal rond de boerderij. Ook Jan en Boris zijn er al. Ze houden een race met de ijsstoelen. De jongens maken veel plezier en verbeteren hun record: 9 seconden op Johans wijze geteld, om rond de wal te ijsstoelen. Nat en vermoeid gaan ze terug naar huis. 's Avonds vallen ze in een diepe slaap onder hun zelfgemaakte eierenkrans van geroofde eenden- en vogeleieren die aan een haakje naast het kruisbeeldje aan de muur hangt.

Kristof PLOVIE, Gemeentelijke Basisschool Landegem

Speelgoed uit de tijd van mijn grootouders

Als ik nu naar al mijn speelgoed kijk, dan is spelen in deze tijd een luxe. Mijn grootouders moesten het met heel wat minder doen. Toch waren ze niet minder gelukkig en tevreden. Ze moesten vooral spelen met klein speelgoed. Auto's om op te rijden en poppen met batterijen bestonden niet. Mijn opa herinnert zich zijn kleutertijd met een knuffel. Kleine loopfietsjes bestonden niet. Hun ouders werkten buiten op de boerderij en hadden weinig tijd voor mijn opa en oma.

In de lagere school speelden mijn grootouders vooral met knikkers. Ze wilden allen de mooiste en grootste hebben. Sinterklaas bracht elk jaar opnieuw een nieuw zakje knikkers. Zo konden ze terug omruilen en knikkeren. Dat was een spelletje waarbij ze met de vingers naar een bepaalde knikker moesten schieten.

Ook houten blokken hadden ze in alle kleuren. Ze leerden ze stapelen en huisjes bouwen. De blokken werden gemaakt van houten stokken die in stukjes gezaagd werden en nadien werden ze geverfd.

Kinderen van landbouwers speelden veel op het veld en land. Ook de touwen van rond het stro waren heel nuttig. Ze werden gebruikt als danstouw. Mijn opa speelde veel op de stropakken. Samen met zijn vriendjes speel-

den ze een wedstrijd vérspringen en dat vonden ze heel leuk. Ook verstop-pertje spelen op de boerderij was heel leuk.

Mijn oma had een pop die haar grootmoeder zelf gemaakt had met een oude naaimachine. De kleedjes werden zelf gebreid. Sommige rijkere meisjes hadden een pop van porselein. Ze moesten daar heel voorzichtig mee zijn, want die poppen zijn heel broos en breekbaar. Mijn oma was wel eens jaloers. Ze wou ook zo'n mooie pop, maar die was veel te duur.

Er was niet veel keuze in speelgoed. Ze waren aan hun eigen speelgoed gehecht.

Wij hebben nu zoveel keuze in de winkels. Ik ben zeer blij met mijn speelgoed en zal er nu nog meer zorg voor dragen. Het verhaal van mijn grootouders heeft mij doen nadenken. Ik ben blij dat ik nu leef en geen 50 jaar geleden.

Lisa VANHECKE, Sint-Gerolfschool Merendree

Het speelgoed van onze grootouders

Ik had een interview met mijn grootvader en -moeder van mama's zijde, Pépé Hilaire en m  m   Elza. Ze zijn geboren in 1928 en 1930 en liepen dus lagere school v  r en tijdens de oorlogsjaren van WO 1940-1945. Middelbaar onderwijs hebben ze niet gevolgd, alhoewel ze behoorlijke resultaten behaalden in de lagere school. Pépé kon z  er goed tekenen en m  m   had aanleg voor taal. Maar al vroeg ging m  m   werken als huishoudster in een rijke familie te Merelbeke en p  p   hielp op de boerderij van zijn vader.

Pépé Hilaire, waar speelde jij zoal mee toen je op de lagere school zat?

Ik ging naar de mannekensschool in Landegem en op de koer speelden we vaak "Hinkelteele". We tekenden op de stenen een kader met krijt. Daarop werd er gehinkeld met een stuk van een stenen pot. Ook thuis konden we hinkelen, maar dan moesten we onze kader trekken in het zand met een stukje steen.

M  m   Elza, hoe speelde jij met je broer en zus thuis?

We hadden thuis ook een boerenhof. Samen met mijn broer en zus, maar ook met vriendjes en vriendinnetjes uit de straat speelden we op ons boerenhof "Duikje weg". We konden ons daar immers h  el goed verstoppen in de schuur, op de hooizolder, in de stallen, achter karren die op het hof stonden, enz.

Pépé, er bestond toen nog niet zoveel speelgoed als nu. Zijn er dingen van toen die nu nog bestaan?

Zeker. Knikkers waren toen al zéér populair. Er was op de speelplaats nauwelijks plaats om te stappen. Zoveel werd er geknikkerd!

Ook het "zakdoekje leggen" van nu bestond toen al, maar men noemde het "Pluk, pluk blomme". De kinderen gingen in een kring neerzitten. Eén meisje of jongen liep rond en legde een zakdoek neer achter de rug van iemand die in de kring zat. Dan probeerde de legger de kring rond te raken. Als diegene waarachter de zakdoek lag dit niet tijdig ontdekt had, moest hij of zij in de soep tot er weer een slachtoffer viel.

Mémé, wat kreeg jij zoal van Sinterklaas?

Wij kregen geen grote of dure stukken. Ik herinner me wel dat ik een mooi springtouw kreeg en een rubberen bal. Soms knutselde een handige vader zelf een springtouw in elkaar met een stuk waskoord. De handgrepen maakt hij zelf uit hout en beschilderde ze.

Pépé, jullie waren vast zéér vindingrijk in het uitvinden van zelfgemaakt speelgoed?

Jazeker. Van moeder kregen we grote knopen van versleten kleding. En daarmee konden we al aan de slag. Met een draadje erdoorheen konden we allerlei figuren maken rond onze vingers. De knopen werden ook gebruikt bij andere spelen. We gingen in het rond zitten. Iemand deed de ronde en zegde een rijmpje op. Als het rijmpje ten einde was moest de knoop in iemands hand zitten en dan werd er geraden.

Ook met een oud fietswiel werd er gespeeld. Het wiel werd om het verst voortgeduwd met een stokje.

Pépé en mémé wat valt jullie nu het meest op als je het speelgoed van de kinderen van nu bekijkt?

De kinderen hebben nu bergen speelgoed, tot de meest fijne computerspelletjes en vervelen zich nu vaak nog méér dan vroeger. Ze zijn ook minder tevreden dan wij vroeger.

Kevin VERTHRIEST, Sint-Vincentiuschool Nevele

Speelgoed uit de tijd van mijn grootouders

Ik heb mijn opa geïnterviewd. Hij was kind in 1945. Vroeger waren mijn opa en oma buren. Ze speelden vaak samen en met de kinderen uit de buurt. Ze woonden in een straat met veel boerderijen. Als er tijd over was gingen ze bij de kinderen van de boer spelen, daar was er altijd iets te beleven. Zij zelf woonden in een arbeiderswoning, mijn bompa was fabrieksarbeider en bomma was huisvrouw. Opa had niet veel speelgoed, vb. een tol, een stok (als zwaard), een bal, een hondenkar en knikkers. Meestal waren het dingen die ze zelf maakten. Ze hadden meer fantasie dan nu. Vb. de hondenkar: iedereen had een hond; die spanden ze voor een kar die ze gemaakt hadden van hout, oude wielen, enz. Ze gingen zelf in de kar zitten of de kleine kinderen van de familie. Ze deden de hond lopen en gingen zo op wandel in de straat met hun vrienden.

De jongens voetbalden ook graag, maar ze hadden nog geen voetbalschoenen; dat was voor de rijke kinderen. Met Sinterklaas kregen ze speelgoed van de Sint van bompa zijn werk. Als fabrieksarbeiders kregen ze voor de kleinste kinderen van het gezin speelgoed. Dat was al heel wat in die tijd, het was wel niet op batterijen, dat bestond nog niet, vb. voor de meisjes een lappenpop, een hinkelblok; voor de jongens een bal en houten blokken. Hun ouders hadden wel geen tijd om met hen te spelen. Ze moesten altijd alleen spelen of met broer of zus.

Ze gingen te voet naar school, samen met de kinderen uit de straat. Ze maakten onderweg wel tijd om te spelen, langs de veldweg, verstoppertje spelen achter de bomen en struiken. Ze moesten niet op tijd thuis zijn want ze hadden bijna geen huiswerk.

De kinderen hadden niet veel, maar ze waren gelukkig. Ze hadden niet zoveel stress als nu, het was een leuke kindertijd.

Jonas DESSEYN, Vrije Basisschool Hansbeke

EEN POSTZEGEL EN EEN POSTKAART VOOR LOVAERT

Tijdens de voorbije oktobermaand organiseerde Het Land van Nevele vzw de Lovaertdagen, een eerbetoon aan de orgelbouwersfamilie Lovaert waarvan Leo, de stamvader, 200 jaar geleden werd geboren in Nevele.¹ Naast de organisatie van twee orgelconcerten (5 en 19 oktober) en een voordracht (12 oktober) in de Poeselse St.-Laurentiuskerk werden ook een postkaart en een speciale postzegel uitgegeven waarop het Louis Lovaertorgel (1870) uit de Poeselse parochiekerk staat afgebeeld.

De postkaart, een foto van André Bollaert, werd gedrukt op 500 exemplaren in de werkplaats voor aangepaste arbeid Nevelland te Landegem. Ze is uitgevoerd in zwart-wit op 260 gr karton en meet 15 op 10,5 cm. Ze werd verspreid tijdens de Lovaertdagen onder de concertgangers.

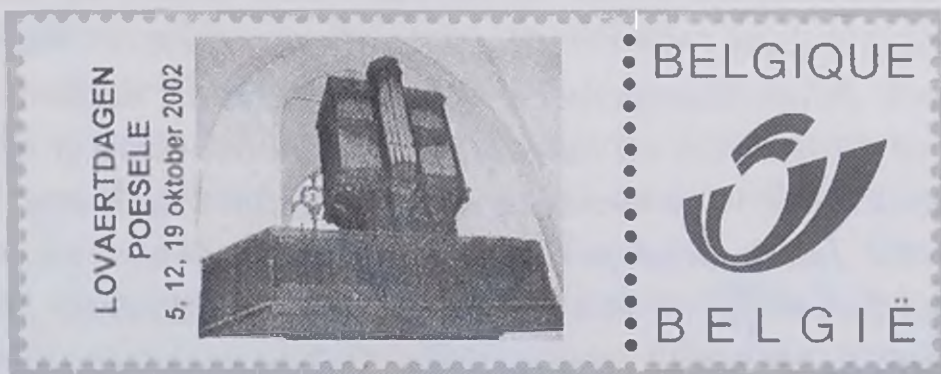
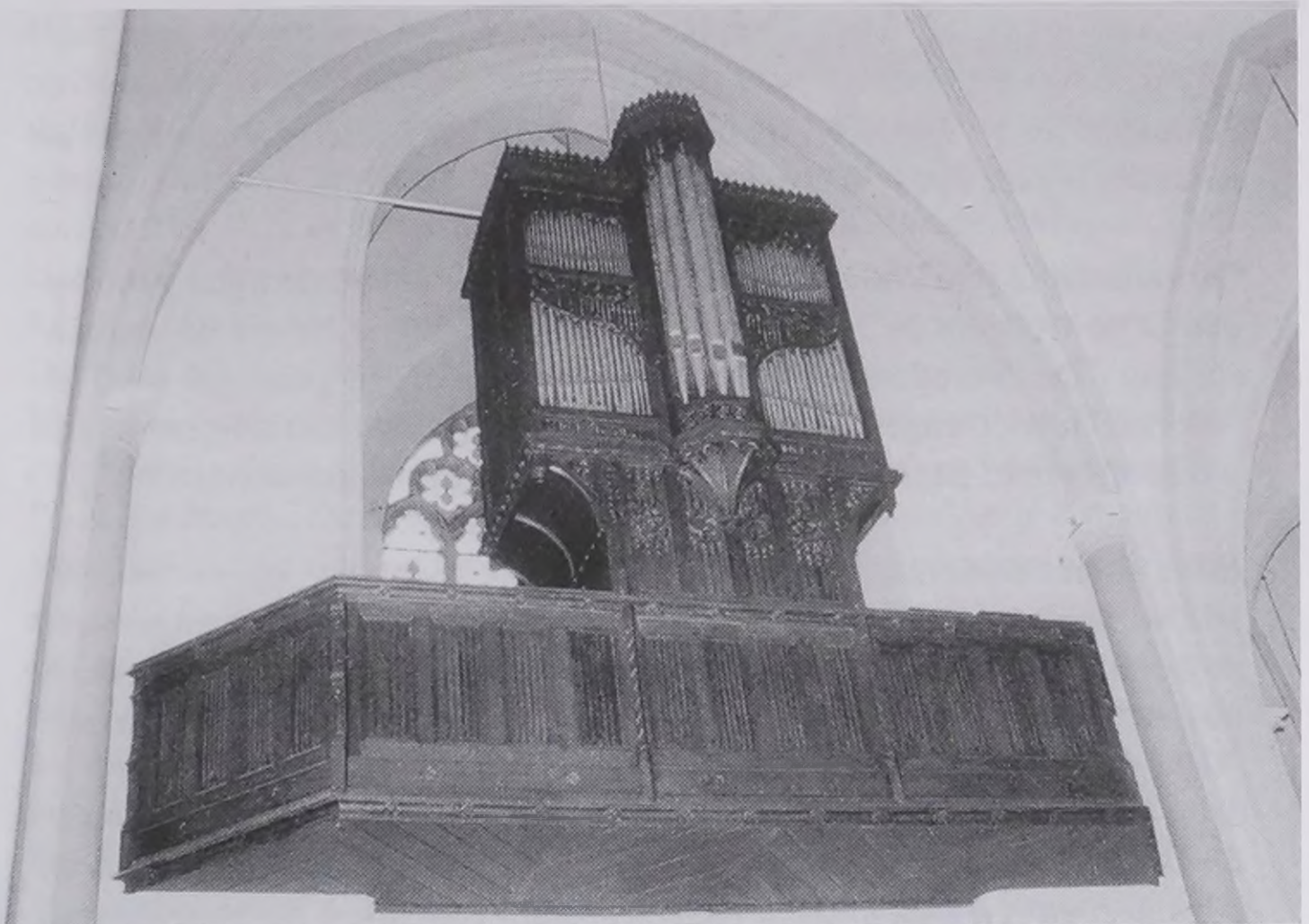
De N.V. Artis stond in voor de realisatie van de Lovaertpostzegel. Deze N.V. heeft het beheer van "Mijn Zegel", een initiatief van de Belgische Posterijen, die het mogelijk maakt eigen, persoonlijke postzegels samen te stellen. Deze zegels bestaan uit 2 delen: de 'echte zegel' (rechts) met opschrift Belgique-België en in het midden een posthoorn en het 'vignet' met daarop de afbeelding gekozen of gerealiseerd door de besteller. Deze afbeelding kan worden doorgestuurd via de post of via e-mail.

Op het vignet van de Lovaertzegel staat het Poeselse Lovaertorgel afgebeeld met links daarvan de tekst "Lovaertdagen Poesele 5, 12, 19 oktober 2002". Foto en samenstelling zijn van André Bollaert. De technische realisatie werd uitgevoerd door Catherine De Grootte. De oplage bedraagt 210 exemplaren. De postvellen dragen de nummers B 99400 tot B 99426. De drukdatum van de zegels is 15 april 2002, deze van de vignetten 12 september 2002. De zegels kosten € 16 per velletje van 15 zegels en hebben een frankeerwaarde van 42 cent (standaardtarief binnenland). De zegel werd voor het eerst in gebruik genomen op 24 september 2002. Het is de eerste maal dat in Nevele een privé-postzegel wordt uitgegeven naar aanleiding van een culturele manifestatie.²

André BOLLAERT, Poesele

¹ In een volgend nummer komen we uitgebreid terug op deze viering samen met de resultaten van het recentste onderzoek omtrent de familie Lovaert.

² Tot op heden is ons geen enkel dergelijk initiatief bekend. Alle mogelijke informatie hierover is van harte welkom bij de auteur van dit artikel.

Voor geïnteresseerden en verzamelaars is nog een kleine voorraad zegels en postkaarten beschikbaar. Kaart en zegel kosten € 2, verzending inbegrepen. Er worden maximum 2 zegels en 2 kaarten per bestelling aanvaard, tot zolang de voorraad strekt. Het verschuldigde bedrag kan gestort worden op de rek. 000-0627981-03 van Het Land van Nevele met vermelding: Lovaertzegel.

VERSLAGEN

Tentoonstelling "De Nevellandroute in woord en beeld" op zondag 3 en maandag 4 juni 2001. 400 bezoekers.

Op zaterdag 2 juni 2001 werd in aanwezigheid van een dertigtal genodigden in de vroegere cichoreifabriek Buysse-Loveling te Nevele de tentoonstelling "De Nevellandroute in woord en beeld" geopend en werd de Nevelse Huwier uitgereikt aan drie verdienstelijke heemkundigen. In zijn welkomstwoord begroette voorzitter Jan Luyssaert de aanwezigen:

Beste dames en heren,

Wie mij kent, weet dat het niet mijn gewoonte is om bij een openingswoord de genodigden met hun passende titel te verwelkomen. Veel liever doe ik het met de woorden van de Merendreese priester-dichter Basiel De Craene: "Gij zijt allemaal welgekomen".

Mijn eerste woord is een woord van dank aan al die personen of instellingen die deze tentoonstelling mogelijk hebben gemaakt. De gemeente Nevele heeft personeel en een vrachtwagen ter beschikking gesteld om het materiaal uit de provinciale uitleendienst te vervoeren; de elektrozaak Mouton uit Merendree leende ons de videoapparatuur en een tiental personen met name André Bollaert, Julien De Baets, Gentiel De Smet, Walter De Smet, Daniël D'Hooge, Carlos Lips, Marcel Michiels, Denis Pieters, Willy Quintyn, Guido Schaeck, Julien Scherpereel en René Van de Walle hebben ons bereidwillig foto's of postkaarten uit hun collectie ter beschikking gesteld.

Veel hulp heb ik bij de voorbereiding van deze tentoonstelling gekregen van ons bestuurslid Julien Scherpereel uit Merendree. Met een ongehoorde werkijver, een kan koffie en een sigaretje binnen handbereik heeft hij een honderdtal foto's ingescand en uitgeprint. Ook heeft Julien urenlang oude 8 mm-filmpjes op videoband gekopieerd. Het resultaat kan u tijdens de tentoonstelling bewonderen. Ik ben bijzonder blij met de goede samenwerking die ik in de voorbije maanden mocht hebben met Julien.

Maar ook enkele andere bestuursleden waren hier gisteren met meetlat, bril, hamer, nietjesmachine, een timmermansoog, stekkers en stopcontacten, panelen en steunen druk in de weer om deze tentoonstelling op te bouwen. En als de heemkundige kring u straks een receptie kan aanbieden, dan is dit mogelijk dank zijn de belangloze inzet van enkele bestuursleden, hun echtgenotes en hun dochters.

Maar wat zouden we zonder notaris Duerinck zijn? Het is nu reeds de zevende keer dat we met de pinksterkermis in zijn gebouwen een tentoonstelling mogen en kunnen organiseren. Daarom danken we mevrouw en notaris Duerinck met een passend geschenk. In afwachting dat we aan notaris Duerinck de biografie van Cyriel Buysse - die misschien eind 2002 klaar zal zijn - kunnen schenken, geven we nu graag de biografie van Richard Minne, een vriend en tijdgenoot van Cyriel Buysse. Voor mevrouw Duerinck zijn er uiteraard de bloemen.

Wij willen graag van deze opening van onze tentoonstelling gebruik maken om drie heemkundigen te huldigen voor hun werk in de voorbije 30-40 jaar in het Land van Nevele. Dit doen we door hen de Nevelse Huwier toe te kennen.

Naar aanleiding van het tienjarig bestaan van onze vereniging hebben wij een prijs ingesteld waarmee we verdienstelijke heemkundigen uit de streek willen huldigen. Die prijs kreeg de speelse naam van een verdwenen Nevelse perensoort de huwier. Als aandenken ontvangen de laureaten een bord waarop een Nevelse Huwier is afgebeeld en ze staan in onze annalen geboekstaafd als "Prins in de Orde van de Nevelse Huwier".

Dit jaar kennen we de prijs toe aan de heren Dolf Van de Sompel uit Hansbeke, André D'Hoore uit Nevele en Joannes Van der Eycken anders gezegd Jean Vereecken uit Nevele.

Over Dolf Van de Sompel spreken, vind ik een hele onderneming, omdat er zoveel uiteenlopende eigenschappen in die ene man steken. Ik weet het dat we vandaag de heemkundige huldigen, maar dat is nog geen reden om ons op die ene kant van Dolf vast te pinnen.

Ik heb Dolf meer dan vijftientig jaar geleden leren kennen als gemeentelijk verkozene. Hij bleef dertig jaar actief en bezadigd in de politiek en daar kwam zijn toneeltalent hem zeker wel van pas.

Maar achter die man met de pet - letterlijk dan - schuilt ook iemand met een grote belangstelling voor kunst en cultuur. Wekelijks nog reist hij naar het paleis voor schone Kunsten in Brussel om er een Poëzienamiddag bij te wonen. En daarmee komen we bij die eigenschap waarvoor we vandaag Dolf huldigen met name zijn grote belangstelling voor de taal en het verleden, 'zijn' verleden in Hansbeke. Hij is erin geslaagd in een onvervalst Hansbeeks dialect, waarvoor hij een eigen schriftbeeld heeft ontworpen, de leefwereld, de gebruiken en uitdrukkingen uit zijn jeugd als 'bomboaren' neer te pennen. Het zijn juweeltjes voor wie in dit dialect is opgegroeid, het zijn zoete herinneringen voor wie met het verleden bezig is en studieobjecten voor taalkundigen.

Hoewel Dolf door zijn leeftijd verondersteld wordt behoudsgezind te zijn en te zweren bij de goede oude tijd, heeft hij op het vlak van monumentenzorg opvattingen waarbij sommige zogenoemde progressieven gaan steigeren. Net zoals die andere heemkundige uit onze streek, onze betreurde vriend Luc Stockman uit Aalter, is Dolf van mening dat het station van Hansbeke mag plaats ruimen voor de vooruitgang want er zijn nog voorbeelden van deze bouwstijl voorhanden en als er een paar voorbeelden worden bewaard voor het nageslacht is dat voldoende. Veel gevoeliger ligt zijn opvatting over de pastorie van Hansbeke. Dolf zou liever op die plek bejaardenwoningen zien bouwen. Dat wij het daarmee niet eens zijn, belet ons niet om Dolf omwille van zijn grote heemkundige verdiensten vandaag op te nemen in de Orde van de Nevelse Huwier.

André Bollaert, die als Poeselaar enkele bindingen heeft met Kerrebroek, bracht hulde aan de Kerrebroekse dichter Joannes Van der Eycken.

"Ontsteek het licht", "Het leven gaat verder" en de onvolprezen kunstmap uit 1985 "Ik kijk rond" zijn dichtbundels die men bijna overal aantreft in de bibliotheken van de Nevelse huiskamers. Denyse Van Doosselaer, reeds eerder door ons gelauwerd, illustreerde telkens de publicaties en voor "Ik kijk rond" schreef niemand minder dan Anton van Wilderode het voorwoord.

Naast de zovele gedichten en rijmelarijen in de programmaboekjes van de vroegere Nevelse Kerrebroekfeesten zijn zij de litteraire creaties van Joannes van der Eycken, pseudoniem voor Joannes Vereecken, Kerrebroekenaar in hart en nieren.

De laatste jaren is het stiller geworden om en rond Kerrebroek. De kermis ging ter ziele maar wie schrijft die blijft. Met de toekenning van de Nevelse Huwier aan Joannes Vereecken wil onze kring zijn waardering uiten voor de Nevelse poëzie, ontsproten uit een Nevelse ziel, poëzie over onze streek, over onze mensen, over onze trots, over onze kleine kanten en over onze volkse wijsheden en gezegden. Poëzie geschreven in een voor iedereen begrijpelijke taal, ons rakend en ons uitnodigend dieper na te denken over de schoonheid en de vergankelijkheid van het leven. Poëzie onbaatzuchtig uitgegeven ten voordele van diezelfde mensen om ons heen.

Mijnheer Vereecken het is onze kring een waar genoegen om u op deze vooravond van de Sinksenkermis op te nemen als prins in de Orde van de Nevelse huwier.

Bestuurlid Daniël D'Hooge verhief zijn dorpsgenoot André D'Hoore tot Prins in de Orde van de Nevelse Huwier.

Beste André,

Ik ben blij om André D'Hoore, de derde persoon die de Nevelse Huwier ontvangen heeft, te mogen huldigen. Vijfenvijftig jaar geleden waren we samen bij de scoutsgroep hier in Nevele die op onze aanvraag door Deinze hier was opgericht en dit met grote tegenkanting van de plaatselijke geestelijkheid, hoewel wij van de enige plaatselijke jeugdbeweging, de K.S.A., geen lid konden worden. De reden ... wij woonden aan de verkeerde kant van de brug of gingen we naar de verkeerde school? Een mooie tijd hebben we toen meegemaakt. Later zijn onze wegen uiteengegaan en het is pas in 1981, toen Jan Luysaert en professor Johan Taeldeman hun "Literaire Benevelingen" uitgaven, dat ik ontdekte dat je gedichten schreef en dat je reeds in 1977 samen met Joannes Van der Eycken (Jean Vereecken) en Wende Van Poucke (Solange De Keyzer) een bundeltje had uitgegeven.

In je leven André heb je het niet altijd gemakkelijk gehad. Een tijd verliet je zelfs Nevele om in de Limburgse mijnen te gaan werken. Maar het grootste verdriet kwam toen je je dochter bij een tragisch ongeval verloor. Haar heb je in je gedichten zo mooi verwoord. Ook je verdriet, je vertwijfeling maar ook je hoop, want je besepte dat ook de anderen je nodig hadden om alles te verwerken.

André, ik ben geen literatuurkenner, maar de waardering die je voor je werk kreeg van de professoren Van Elslander, Musschoot en Taeldeman hebben wel de waarde van je werk bewezen.

Als heemkundige heb je mij die Nevelse "typetjes" uit onze kinderjaren terug bijgebracht. Tureluutjen uit den Hoel, Koperslagerken, Dolfken Haerinck en nog zo vele anderen.

André, mag ik je in naam van de heemkundige kring "Het Land van Nevele" als waardering voor je werk de Orde van Prins van de Nevelse Huwier overhandigen en je verder nog veel succes toewensen.

Voorzitter Jan Luysaert nodigde ten slotte schepen van cultuur Mia Pynaert uit om de tentoonstelling officieel te openen.

Geachte genodigden,

Elk jaar slaagt de heemkundige kring "Het Land van Nevele" erin om ter gelegenheid van Nevele-kermis een tentoonstelling uit te bouwen die ons

nader kennis laat maken met het cultuurhistorisch verleden van onze streek. Ik moet bekennen dat ik iedere keer weer benieuwd ben wat het zal worden en ik ben nog nooit teleurgesteld geweest. Of het nu gaat over ons verre verleden aan de hand van archeologische opgravingen of het meer nabije verleden, steeds weet het bestuur een originele invalshoek te vinden om ons aangenaam te verrassen.

Dit jaar hebben zij ervoor gekozen om de Nevellandroute als kapstok te gebruiken. De Nevellandroute is een fietsroute van 50 km door onze zes mooie dorpen die ik aan de aanwezigen vermoedelijk niet meer moet voorstellen.

Maar het is wellicht interessant om te vermelden dat het idee voor deze schitterende realisatie komt van raadslid José Van Oost, tijdens de vorige legislatuur schepen van toerisme. Het dorp waar de zonen van moeder Gusta Planckaert hun volk leerden fietsen kreeg er hierdoor een toeristisch pareltje bij.

Er kruipt natuurlijk zeer veel tijd in de realisatie van zo'n route en daarvoor mochten we ook op de hulp van de provincie Oost-Vlaanderen rekenen. Het leeuwenaandeel van het werk werd echter door onze informatie-ambtenaar Regina De Meyer gepresteerd. Regina was verantwoordelijk voor de inhoudelijke uitwerking van deze route. Als licentiate geschiedenis was zij hiervoor ook zeer goed geplaatst. Zij schreef de tekst op de achterzijde van het vouwblad en wanneer u het zorgvuldig doorneemt tijdens uw fietstocht dan weet u meteen heel wat meer over onze gemeente.

De heemkundige kring voegt er met deze tentoonstelling nog een dimensie aan toe. Zij brengt ons terug in de tijd en laat ons als het ware fietsen door ons verleden. De 24 historische plaatsen die op deze route beschreven worden, komen hier aan de hand van foto's, documenten en geschiedkundige uitleg weer tot leven.

Ik ben er zeker van dat alle aanwezigen en bezoekers de eerstvolgende keer dat zij de route fietsen met een andere blik naar het landschap zullen kijken en zich meer verbonden zullen weten met onze mooie streek omdat dankzij deze tentoonstelling weer een stukje van de sluier van ons verleden is opgelicht.

Na de opening konden de genodigden bij een glas bier of fruitsap en een versnapering, aangeboden door de heemkundige kring "Het Land van Nevele", napraten en plannen smeden voor volgende jaar.

Redactie

Tentoonstelling: "De voetbalsport in het Land van Nevele" zaterdag 18 mei, zondag 19 mei en maandag 20 mei 2002 in de voormalige cichoreifabriek Buysse-Loveling te Nevele.

De pinkstertentoonstelling van Het Land van Nevele in de voormalige cichoreifabriek van de familie Buysse is ondertussen een stevige traditie geworden. Het jaar 2002 stond deze keer in het teken van de voetbalsport. De aanleiding van de tentoonstelling was het boek "75 jaar SK Deinze" dat in 2001 verscheen en waarin veel aandacht werd besteed aan het streekvoetbal.

De vele tientallen foto's werden voornamelijk bijeengebracht door André Bollaert, Stefaan De Groote, Daniël D'Hooge en Julien Scherpereel, dit met de hulp van vele enthousiaste voetbalsupporters. Naast het fotomateriaal waren er nog allerlei gadgets en attributen te bezichtigen: vlaggen, persknipsels, singles, boeken, shirts. Er was zelfs een puzzel te zien waar de miniemenvoetbalploeg van F.C. Poesele op staat. Opvallend was de collectie pins van verzamelaar Ivan Poelman uit Drongen.

De tentoonstelling werd ingeleid door Jan Luyssaert, Stefaan De Groote en profvoetballer Bert Dhont uit Zeveren. Deze laatste voetbalde bij Eendracht Vinkt en Zeveren Sportief om dan via SK Deinze en SK Beveren bij Germinal Beerschot te belanden.

Stefaan De Groote schetste het ontstaan van de voetbalsport in onze streek als volgt:

"Toen in 1895 tien voetbalclubs de Belgische voetbalbond stichtten, werd er in Nevele en omgeving nog helemaal niet gevoetbald. Sport bestond (bijna) nog niet. De notabelen van het dorp deden bijvoorbeeld aan boogschieten, maar voor de gewone mensen was er niet veel ontspanning weggelegd, behalve cafébezoek en kermissen. Sport was voor de betere klasse. Iemand als Cyriel Buysse deed aan roeien of schaatsen. Zijn vriend Maurits Maeterlinck was een uitstekend schermer en brouwerszoon Gaston Martens uit Zulte beoefende atletiek en was wielrenner. Om lid te worden van een voetbalvereniging, waar ook aan cricket en atletiek werd gedaan, diende men bovendien lidgeld te betalen.

Het grote keerpunt voor de grote meerderheid van de bevolking kwam er in het begin van vorige eeuw, toen in 1904 de werktijd werd beperkt tot 11 uur per dag en in 1905 per week één dag rust - op zondag - werd ingevoerd. Zo kwam er meer tijd vrij voor ontspanning. Steeds grotere groepen gingen kijken naar sportieve prestaties van coureurs en voetballers of deden zelf mee.

Net vóór de Eerste Wereldoorlog werd vermoedelijk in Nevele een voetbalclubje gesticht. Bijna tegelijkertijd gebeurde hetzelfde op heel wat plaatsen in Vlaanderen. De doorbraak van de voetbalsport kwam tijdens de Wereldoorlog zelf, toen er veel tijd vrij kwam door de grote werkloosheid en het gebrek aan mobiliteit van de mensen. Dit was ook het geval in de Tweede Wereldoorlog. Via de voetbalsport kon men de honger en de zorgen wegschoppen. Het is in die tijd - '14-'18 - dat er al sprake is van clubs in Nevele, Vosselare, Hansbeke, Sint-Martens-Lerne en Lotenhulle. Tussen de beide oorlogen werd voetbalsport even populair als wielrennen, zoals men kan zien in de steeds uitgebreidere verslagen in de kranten en op de radio. Een grote stimulans was de overwinning van de Belgische ploeg tijdens de Olympiade in Antwerpen in 1920. In de jaren dertig leverde SK Nevele met Carlos Diaz en Honoré Martens twee topspelers aan Gantoise, die er in 1936 nationaal kampioen speelden.

In de jaren twintig tot zestig ontstond er zich een geweldige strijd tussen de federaties. Het was de gouden tijd van de verzuiling. Er was de Belgische voetbalbond, maar die was francofoon en had een wat vrijzinnig cachet. Daarnaast bestond er een katholieke federatie, waartoe bijvoorbeeld SK Nevele behoorde.

Tijdens de jaren dertig kwam ook de Vlaamsgezinde bond opzetten als reactie tegen de francofone Belgische bond. Ook in Nevele bestond een voetbalclub die lid was de Vlaamse Voetbalbond. Ook elders (o.a. Deinze en Zulte) waren er flamingantische clubs die echter allemaal op het einde van de Tweede Wereldoorlog zouden verdwijnen.

De jaren veertig waren dé bloeitijd voor het katholieke KVS. Bijna alle clubs in het land van Nevele behoorden tot die federatie. Volgens onze informatie bestond enkel in Sint-Martens-Lerne een vereniging die meedeed met de competitie van Leie en Schelde, georganiseerd door de Belgische voetbalbond.

In de jaren vijftig en zestig bleef er in de streek nog een zeer sterk overwicht van het katholieke Vlaams sportverbond. Bijna al de clubs, zoals Merendree, Landegem, Nevele, Lotenhulle en Poesele behoorden tot het KVS en waren vaak een verlengstuk van het gemeentebestuur. Op het einde van de jaren vijftig begon het tij te keren. Er kwamen in Nevele en Hansbeke clubs die toetraden tot de Belgische voetbalbond, namelijk FC Voorwaarts en de Blijvers. Ook dat had vaak te maken met het kantelen van de politieke machtsverhoudingen. Het ging om mensen die via het voetbal probeerden oppositie te voeren tegen het bestuur van de gemeente.

In de jaren zestig en zeventig zette de ontzuiling zich door en door de toename van de vrije tijd ontstonden nieuwe clubs die het KVS zouden verlaten of direct toetraden tot de Belgische Bond. Zeveren Sportief, FC Lerne en Eendracht Vinkt behoorden daartoe. Uiteindelijk zouden nagenoeg al de andere clubs de stap zetten. Het KVS ging (bijna) helemaal ten onder toen in Deinze ook nog het vrije voetbalverbond en het minivoetbalverbond werden gesticht. Ook heel wat ploegjes uit het Land van Nevele behoren daartoe.

In de vierde, derde en tweede provinciale reeksen van de Belgische voetbalbond vinden we een hele resem clubs uit de streek die elkaar daar bekampen. De derbys zijn minder fel dan vroeger, maar lokken toch nog altijd iets meer volk dan een normale match. Dergelijke verenigingen geven een dorp een zekere identiteit en groepsgevoel en indien er sterke prestaties worden afgeleverd zelfs enig prestige.

De vraag is of deze clubs zullen kunnen standhouden, want ook voor hen is de financiële druk hoog. Op nationaal vlak leidt dat tot steeds meer fusies. Zoals in de mondiale economie gebeurt, worden Belgische, Vlaamse clubs vaak gewoon overgenomen vanuit het buitenland.

Wellicht zullen op termijn ook hier bepaalde tendenzen plaatsvinden. Sommige clubs zullen misschien afdelingen worden van grotere verenigingen of samengaan met andere clubs uit de streek. Voor sommigen schept dat onzekerheid. Maar misschien loopt het hier zo'n vaart nog niet. "

Uitreiking van de Nevelse Huwier op zaterdag 19 mei 2002

Bij het tienjarig bestaan van de heemkundige kring "Het Land van Nevele" werd de Orde in de Nevelse Huwier ingesteld. Een huwier is een oude, ver-

dwenen Nevelse perensoort en met die prijs willen wij elk jaar verdienstelijke heemkundigen uit onze streek huldigen. Deze huldiging lijkt mij ook een geschikte gelegenheid om uit te leggen wat wij heemkundige kring "Het Land van Nevele" verstaan onder een verdienstelijk heemkundige.

Een heemkundige is iemand die een grote belangstelling heeft voor het verleden van zijn/haar streek in al haar facetten en daarmee bedoelen we vooral de geschiedenis van de mens en zijn omgeving en de manier waarop de mens in deze streek heeft geleefd en dit Land van Nevele heeft gevormd of mee helpen vormen. Uiteraard komt de "grote" geschiedenis of onze zogenoemde vaderlandse geschiedenis met zijn vele oorlogen daarin aan bod. Maar de heemkundige heeft vooral belangstelling voor de "kleine" geschiedenis van zijn streek: zoals de geschiedenis van het dialect, de literatuur, het verenigingsleven, het godsdienstig leven, de manier van wonen, eten, drinken en leven, de huizenbouw en de architectuur, de landbouw en de ontginningsgeschiedenis, de aardrijkskunde en het ongeschreven verleden, de archeologie. Vaak zal een echte heemkundige dan ook verzamelen: gebruiksvoorwerpen en huisraad uit het verleden, foto's en postkaarten, documenten en klankopnames.

Bij sommigen houdt de belangstelling hier op; zij verzamelen, bewaren, houden bij maar doen er niets mee. En wat baat een prachtige collectie postkaarten of oude foto's als die voor eeuwig en altijd in een lade opgeborgen zitten en niemand ze mag raadplegen, bekijken of inzien?

Wij huldigen vandaag heemkundigen, echte heemkundigen die hun collectie of hun kennis in de voorbije jaren graag hebben verspreid of ze ter beschikking hebben gesteld van onderzoekers en auteurs die stukken uit deze verzameling hebben gebruikt in publicaties of op tentoonstellingen ten voordele van alle belangstellenden.

Vandaag wordt hulde gebracht aan vijf inwoners uit onze gemeente die zich op het vlak van de heemkunde verdienstelijk hebben gemaakt. Ons bestuurslid Hugo Schaeck brengt hulde aan Kathleen Lanclus uit Hansbeke.

"Mij valt de eer te beurt mevrouw Kathleen Lanclus te mogen huldigen. Zij woont in Hansbeke en is getrouwd met Dirk De Groeve, de bronsgieter van Hansbeke.

Kathleen Lanclus verdient deze prijs omwille van 2 redenen: haar werk en haar activiteiten op het lokale vlak.

Kathleen Lanclus is licentiate kunstgeschiedenis en oudheidkunde. In 1975

startte Rika De Backer als minister van Nederlandse cultuur met de inventarisatie van de Vlaamse monumenten. Kathleen Lanclus werd dan aangevraagd en de dienst is daarmee gestart. Zij maakt deel uit van de inventarisatieploeg van de provincie Oost-Vlaanderen. Die ploeg houdt zich bezig met de inventarisatie, de selectie en de opvolging van ons bouwkundig erfgoed, ook met het opstellen van de beschermingsdossiers.

En het is vooral de inventarisatie die onze aandacht geniet: alles wordt mooi verzameld in de prachtige reeks "Bouwen door de eeuwen heen". Voor de monumentenliefhebber is zo'n boek een fantastische bron van informatie, voor ons is het als het ware een bijbel.

Kathleen Lanclus heeft samen met een paar andere auteurs een tiental van deze boeken verwezenlijkt, maar het deel over het kanton Nevele heeft zij volledig zelf geschreven.

Ook schrijft mevrouw Lanclus regelmatig artikelen in het tijdschrift "Monumenten en Landschappen".

Haar collega's reageerden zeer enthousiast op mijn vraag om inlichtingen over haar. Zij prijzen haar omdat ze zeer professioneel met haar werk bezig is, met veel inzet, betrokkenheid en belangstelling.

En zo kennen wij Kathleen ook op het lokale vlak en nu wordt het wat gemoedelijker, en mogen we "Kathleen" zeggen. Kathleen is vanaf het begin van het organiseren van Openmonumenten Dag hier te Nevele er zeer intens mee bezig. Zij is onmisbaar om de monumenten te beschrijven, de waarde van een monument te bepalen, om aan te duiden waar er gegidst moet worden, waar de fietsroute moet passeren. Kathleen vertelt de gidsen welke specifieke bouwkundige eigenschappen van de huizen moeten vermeld worden.

Ook naast onze Openmonumenten Dag kunnen wij een beroep doen op onze Kathleen: bijvoorbeeld wanneer er gebouwen moeten beschreven worden, als gids, soms zelfs als catalysator zonder dat zij het zelf weet; onlangs werd een spreker gevraagd voor onze heemkundige kring en de afspraken over honorarium en datum gingen veel vlotter toen wij vertelden dat Kathleen betrokken is bij onze kring.

Kathleen leeft ook enorm mee met haar gebouwen; wanneer er waardevolle gebouwen worden verprutst, verwaarloosd of zelfs afgebroken, dan kan zij er enorm van afzien. Ik heb dat al een paar keren mee beleefd: toen die schuur verprutst werd omdat er plots vakwerk in aangebracht werd. Ook waren wij op zoek naar een poort met eeuwenoude molentekeningen erop en het bleek dat men die poort gewoon verbrand had. Dan bemerkt men dat

Kathleen daar echt van afziet. En nochtans bestaat er een cel binnen de werkgroep Archeologie, Monumenten en Landschappen, waar eenieder gratis advies kan krijgen.

Nu, ik ben zeer blij om deze Nevelse Huwier te mogen overhandigen aan zo'n verdienstelijk persoon, en hopelijk, Kathleen, mogen wij nog vele jaren Openmonumenten Dag hier te Nevele samen organiseren."

Jan Luyssaert zette de verdiensten van de volgende prins in de Orde van de Nevelse Huwier in het daglicht.

"Willy Quintyn beantwoordt perfect aan het beeld dat wij hebben van echte echte heemkundige. Hij heeft belangstelling voor het verleden van zijn dorp en streek, hij verzamelt foto's en inlichtingen over dit verleden en wat wij bijzonder in hem waarderen: hij komt geregeld in tentoonstellingen met zijn foto's naar buiten, laat iedereen mee genieten van zijn opzoekingswerk en is steeds bereid zijn collectie ter beschikking te stellen van onze heemkundige kring, zoals vandaag op deze tentoonstelling weer eens het geval is.

En aangezien ook wij alles bijhouden, heb ik in onze documenten gevonden dat Willy Quintyn tot de medestichters behoort van de heemkundige kring "Het Land van Nevele"; op de stichtingsakte van maart 1970 vinden we inderdaad zijn handtekening terug. Om zijn verdiensten als verzamelaar en omwille van de openheid waarmee hij met zijn waardevolle collectie omgaat, nemen we vandaag Willy Quintyn op in de Orde van de Nevelse Huwier."

Julien De Baets werd gehuldigd door ons bestuurslid Daniël D'Hooge.

"Bijna 27 jaar geleden, juist na de fusie van de gemeenten, leerde ik hem kennen als ploegbaas van de technische dienst, toen drie man sterk, twee kruiwagens en drie schoppen. Ik zelf was met de brandweer nog gehuisvest op de toenmalige binnenkoer van het gemeentehuis, juist naast "het gevang" en ik zag hoe hij één voor één de gemeentehuizen moest leegmaken; bergen papier werden in "het gevang" opgestapeld, alles diende vernietigd te worden, een schat aan gegevens ging verloren.

In 1980 zaten we weer samen langs het kanaal en werkten we op vele momenten samen: wat de één niet had, leende hij van de andere. Ik kende Julien als de man die steeds bereid was te helpen. Ook toen hij later begon oude postkaarten te verzamelen was hij steeds bereid om een ander een kaart te bezorgen. Zijn eerste liefde Hansbeke breidde zich uit naar de fusiegemeenten; daarvoor liep hij alle rommelmarkten en ruilbeurzen af en

bouwde zo zijn unieke verzameling op. Hij werkte ook gedreven mee aan de unieke tentoonstellingen en evenementen tijdens de kermissen van Hansbeke: heemkunde van de bovenste plank. Later hebben we nog dikwijls gesproken over al dat interessante dat moest verbrand worden en dat voor altijd verloren ging.

Julien heeft het geluk gehad dat zijn echtgenote ook de verzamelmicrobe kreeg. Onlangs zag ik in Hansbeke haar mooie collectie fantasiekaarten waarbij 1 januari, haar geboortedatum, het leidmotief is. Soms zegt Julien, het is nu gedaan, nu ga ik zo intens niet meer op zoek, maar ik kan hem slechts één raad geven: de laatste postkaart of foto is nog niet gevonden, doe verder en met succes!

Het is dan ook met genoeg dat ik in naam van de heemkundige kring "Het land van Nevele" als waardering voor zijn werk aan Julien De Baets de Nevelse Huwier mag overhandigen."

André Bollaert ten slotte huldigde in zijn redevoering Carlos Lips en Julien Scherpereel.

"Carlos Lips is in het milieu van de heemkundigen vooral bekend als de verwoede verzamelaar die haast alle Nevelse zichtkaarten bezit of wil bezitten. Door deze gedrevenheid slaagde hij erin een unieke verzameling bijeen te brengen waarvoor velen hem soms wel een beetje benijden. Voor verzamelaar Carlos Lips primeert echter vooral de "kaart", het originele document, het, bijna unieke, stukje papier dat hij wil in zijn bezit krijgen. Maar wij geven geen huwier aan een verzamelaar omwille van een verzameling. Het is de grote verdienste van Carlos dat hij zijn waardevolle collectie ter beschikking stelt van hen die er iets creatiefs willen mee aanvangen. Zo werd hij eigenlijk het eerst ontdekt door de uitgeverij Het Streekboek voor wie hij in 1986 het fotoboek "Beelden van toen" van groot Nevele samenstelde samen met Antoine Janssens. In 2000 en 2001 was zijn verzameling de aanleiding voor de uitgave van twee fotoboeken bij de uitgeverij Taptoe waaraan ook enkele bestuursleden van onze kring hun medewerking verleenden. Ondertussen kon het Land van Nevele regelmatig op hem een beroep doen voor onze tentoonstellingen en tijdschriften en slaagden we erin onze fototheek behoorlijk uit te breiden.

Het verzamelen zit de familie Lips in het bloed. Ik ben haast zeker dat Carlos vandaag al een rommelmarkt of verzamelaarbeurs heeft bezocht. Naast Carlos zijn ook zijn echtgenote en dochter verwoede verzamelaars van oude en hedendaagse gebruiksvoorwerpen en items. Sinds enkele jaren is Carlos

Lips Poeselaar geworden zodat ik plots op een terrein, waar de concurrentie tot dan onbestaande was, krijg af te rekenen met een concurrent eerste klasse. Dit belet ons echter niet om ons verder gezamenlijk in te zetten om de mooiste documenten van ons dorp te bewaren voor het nageslacht.

Beste Carlos, namens de heemkundige kring het Land van Nevele heb ik de eer en het genoegen u de titel van Prins in de orde van de Nevelse Huwier toe te kennen en wens ik u en uw familie nog veel verzamelgenot.

Meester Scherpereel, zoals de Merendree-naars hem meestal noemen, is meer dan een begrip in zijn geboortedorp waar hij jarenlang onderwijzer was, een taak die hij de laatste tijd soms nog wel eens opneemt. Als geen ander kent hij de mensen van zijn dorp en leeft hij mee met hetgeen er gebeurt om en rond de toren van de Sint-Radegundiskerk in wiens schaduw hij woont. Sinds het ontstaan van onze kring is Julien Scherpereel een trouw lid en tekende hij steeds present op onze belangrijkste organisaties. Ondertussen organiseerde hij allerhande activiteiten waarbij de aandacht werd getrokken op het roemrijke verleden van Merendree. Zo verzorgde hij in 1989 met de v.z.w. Backlight uit Sint-Amandsberg de film "Wel en wee van Merendree" een film over het ontstaan van het dorp, de evolutie van de gebouwen en monumenten, het verenigingsleven, de grote en kleine bekende figuren, enz. Sinds 1998 werd hij bestuurslid van onze kring en werd hij onze bibliothecaris. Hij werkte in 2000 en 2001 mee aan de twee fotoboeken over Nevele, uitgegeven door de uitgeverij Taptoe en coördineerde de volledige samenstelling van het tweede boek.

Er gaan weinig of geen culturele activiteiten in Merendree voorbij zonder een directe of indirecte inbreng van Julien. Zijn alomtegenwoordigheid is er bijna onnavolgbaar. Sinds enkele jaren is hij ook een, zij het zachte, computerfreak geworden en registreert hij voor onze kring elk mooi of historisch plaatje dat hij van onze streek in handen krijgt.

Zijn jarenlange dienstvaardigheid en behulpzaamheid bij alle mogelijke activiteiten konden we natuurlijk zo maar niet ongemerkt laten voorbij gaan. Daarom besloot het bestuur, zonder zijn medeweten, om de heer Scherpereel op te nemen als prins in de Orde van de Nevelse Huwier. Vriend Julien van harte gefeliciteerd en net als Merendree hopen we nog veel en lang te kunnen genieten van uw hulpvaardigheid en kennis."

Na de toekennig van de Huwierborden dankte voorzitter Jan Luyssaert notaris en mevrouw Duerinck die weer eens belangloos hun lokalen ter

beschiiking stelden voor de inrichting van de tentoonstelling. Op de receptie, aangeboden door de heemkundige kring, werd nog lang nagepraat en werden plannen gesmeed voor de tentoonstelling van 2003.

Zondag 14 juli 2002: 18de uitreiking van bedevaartvaantjes van de H. Donatus in de kerk van Poesele.

Na de hoogmis van de tweede zondag van juli werden opnieuw bedevaartvaantjes uitgedeeld van de heilige Donatus, de donderheilige zoals hij in de volksmond wordt genoemd. Het vaantje van dit jaar herdenkt de 350ste verjaring van het ontstaan van de Donatusdevotie in de Jezuietenkerk van Münstereifel (Duitsland).

De verspreiding van de verering gebeurde via Aarlen naar Wallonië, Nederland en Vlaanderen. In de 18de eeuw was hij één van onze populairste volksheiligen. In Etikhove bestond vroeger één van de belangrijkste bedevaartplaatsen op het platteland. De broederschap te Poesele werd in 1860 opgericht. Sinds 1985 worden hier bedevaartvaantjes uitgedeeld op de feestdag van de heilige.

Het vaantje van dit jaar werd gedrukt op 80 gr lila recyclagepapier. Dit jaar werd gekozen voor een rechthoekige driehoek met de rechte hoek rechts (basis 25 cm - hoogte 18,1 cm). Op de voorzijde staat de donderheilige afgebeeld als Romeins soldaat die de blikseminslag afweert met zijn zwaard. De afbeelding werd ontleend aan het bidprentje dat een twintigtal jaren geleden nog in Münstereifel werd verspreid. Op de rugzijde van het vaantje staat de Donatuskirche van Bad-Münstereifel afgebeeld. Het werd samengesteld door André Bollaert. De oplage bedroeg 200 exemplaren waarvan er 58 werden uitgedeeld tijdens de zegening met de relikwie. Ongeveer eenzelfde aantal werd in de loop van de volgende week nog afgehaald.

A.B.

Zondag 11 augustus 2002: uitreiking van bedevaartvaantjes van de H. Laurentius in de kerk van Poesele.

Naar aanleiding van de 150ste verjaring van de oprichting van de huidige parochiekerk werden, na de traditionele kapelletjesommegang die plaats heeft op de feestdag van de patroonheilige, bedevaartvaantjes uitgereikt

van de heilige Laurentius.

St.-Laurentius, de patroonheilige van de Poeselse parochiekerk, wordt aldaar sinds oudsher vereerd tegen besmettelijke ziekten. Deze bedevaart werd vroeger "Poesele nuchting" genoemd omdat de bedevaarders uit de omliggende parochies zeer vroeg in de ochtend naar Poesele kerk kwamen om er te komen "dienen".

Het vaantje werd gedrukt op 60 gr papier. Er werden 100 rode en 100 oranje exemplaren vervaardigd waarvan er 74 werden uitgedeeld tijdens de zegening met de relikwie van de heilige. Het is een rechthoekige driehoek met rechts de rechte hoek (basis 24 cm, hoogte 17 cm). Op de voorzijde staat de Poeselse patroonheilige als diaken afgebeeld met een palmtak in zijn linkerhand terwijl zijn rechterhand rust op een rooster waarop hij de marteldood stierf. Op de achterzijde staat de huidige parochiekerk afgebeeld. Deze afbeeldingen werden overgenomen van het vroegere parochieblad dat omstreeks de jaren 1950 werd verspreid.

Nog naar aanleiding van deze 150ste verjaardag werden in de St.-Laurentiuskerk een kunsttentoonstelling (eerste en tweede week van mei) en een tentoonstelling over de geschiedenis van de kerk en de parochie (eerste en tweede week van september) georganiseerd. Bij deze gelegenheid verscheen een brochure: "**Kroniek van de St.-Laurentiuskerk en -parochie te Poesele 1852-2002**". Ze is te verkrijgen in de kerk en kost € 2. Het geheel van de plechtigheden werd op 22 september afgesloten met een plechtige eucharistieviering die werd gecelebreerd door Mgr. Arthur Luysterman, bisschop van Gent.

A.B.

Mensen van Toen

Familiekundige rubriek

Kaft van het boek "De veruilokte Bomboare" door A. Van de Sompel, 1999

"HANSBEKENAREN VAN TOEN" IN "DE VERUILOKTE BOMBOARE" DOOR ADOLF VAN DE SOMPEL

Adolf Van de Sompel¹, geboren Hansbekaenaar, noteerde jaren lang Hansbeekse dialectwoorden en dito uitdrukkingen.

De redactieraad van de Hansbeekse dorpskrant "Vlakaf" vroeg hem in 1978 zijn woordenlijst in hun maandblad te mogen publiceren.

Adolf verwerkte echter de Hansbeekse dialectwoorden en gezegden in een verhaal van mensen en dingen, pluizend in zijn thuis, zijn familie, zijn schooljaren, zijn jeugd. Onder de algemene titel "De veruilokte bomboare" schreef hij vijftig "dialectische vertellingskes" die zich afspelen (in en rond de "katteweegle") te Hansbeke gedurende de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw. Ze verschenen achtereenvolgend in "Vlakaf" vanaf september 1978 tot maart 1983. Leeftijdgenoten van de auteur en ook jongeren herbeleefden met een brok ontroering in de keel hun eigen jeugd bij het lezen van deze pittige anekdootjes uit de kindertijd.

"Vlakaf" bundelde de vijftig verhaaltjes in een 130 pagina's tellend boek (geïllustreerd met enkele oude Hansbeekse prentkaarten uit de verzameling van Julien De Baets en met pentekeningen van Robert Leenknecht en Wouter Langeroot) dat in 1999 ter gelegenheid van het eerste lustrum van de nieuwe reeks van de Hansbeekse dorpskrant in beperkte oplage werd uitgegeven en onmiddellijk was uitverkocht.

Het boek is een juweeltje in de Hansbeekse boekenkast. De "vertellingskes" zijn zowel heemkundig als folkloristisch zeer interessant. Ze beschrijven immers het Hansbeekse landschap in het eerste kwart van de 20^e eeuw, vergeten hoekjes, gesloopte gebouwen, oude voorwerpen, tradities en gebruiken.

¹ Adolf Van de Sompel, oudste zoon van Achiël en Emma Mettenanxt, werd op 15 januari 1923 te Hansbeke geboren. Hij huwde er op 4 augustus 1947 met Paula Bauwens, jongste dochter van Emiel en Maria Danneels, geboren te Hansbeke op 1 december 1923. Sindsdien woont hij in de Nevelestraat. Hij is een Hansbekaenaar in hart en nieren.

In deze verhaaltjes bewegen zich vele "*Hansbekenaren van toen*" die met roepnaam, familienaam of bijnaam genoemd worden. De ouderen onder ons herkennen vanzelfsprekend al de vernoemde personen, ook de jongeren hebben ze meestal nog gekend of er van gehoord. Hun identiteit mag echter voor het nageslacht niet verloren gaan. Daarom volgt hier een woordelijke lijst van alle vernoemden, in volgorde van hun eerste vermelding in de verscheidene opstelletjes, aangevuld met doop- en familienaam, geboorteplaats en -datum, filiatie of huwelijks staat en toenmalige woonplaats (volgens het bevolkingsregister van 1931)^{2,3}

- *Idelie Sesel 1, Idalie 6*: Idalie Schaelens, °Hansbeke 10.04.1867, vv August Secelle, achterwaarster, Hammestraat 10
- *vader Assiel 1, Assiel 15, 28, 34*: Achiël Van de Sompel, °Lochristi 14.10.1894, mv Emma Mettenanxt, briefdrager, Dorp 9 (Merendreestraat)
- *moedre Emma 1, ons Emma 32, ons moedre 49*: Emma Mettenanxt, °Hansbeke 29.07.1897, vv Achiël Van de Sompel, Dorp 9 (Merendreestraat)
- *(langs) Daanens (straatzen) 1, 8, 15, 31, Daniël Daanens 3, Daniël 6, Daniël D'Haenens 23*: Daniël D'Haenens, °Drongen 13.03.1896, mv Helena De Wulf, slachter en herbergier, Dorp 91
- *Mietzen Verplaatse 1, Mietzen Verplaatse(ns) 2, 6*: Maria Verplaatse, °Hansbeke 22.07.1875, dv Charles en Rosalie Sourie, jongedochter, winkelierster, Dorp 104 (Kerkakkerstraat)
- *Toofs 1, 6, T'Hoofs 43*: Camiel Hooft, °Knesselare 09.02.1863, mv Romanie Van de Velde, winkelier, Dorp 105 (Kerkakkerstraat)
- *gezusters Mertier 1*: Margareta °Dentergem 19.04.1883, Maria °Hansbeke 16.02.1886, Augusta °Hansbeke 22.08.1888 en Martha Mortier °Hansbeke 05.06.1889, dsv Gustaaf en Rosalie Buysse, jongedochters, naaisters, Dorp 108 (Kerkakkerstraat)
- *Arrie Janssens 1, 2, 19, 37, 46, 48*: Henri Janssens, °Hansbeke 05.12.1876, mv Leontine Versluys, barbier en grafmaker, Dorp 109

² Gebruikte tekens en afkortingen: ° geboren te, dsv dochters van, dv, dochter van, ksv kinders van, mv man van, vv vrouw van, wrv weduwnaar van, zv zoon van.

³ Hartelijke dank aan Adolf Van de Sompel en René Langerlaert voor hun bereidwillige medewerking.

(Kerkakkerstraat)

- *nonkel Juul Viane* 1, *nonkel Juul(s)* 2, 3, 6, 14, 15, 18, *nonkel Zuul(s)* 20, 37, 41, 47: Jules Viane, °Hansbeke 19.01.1880, mv Marie Mettenanxt, timmerman, Dorp 74 (Melkerijstraat)
- *moeders zustre, Mietzen Mettenanst* 1, *tante Mietzen* 11, 20, 30, 37, *tante Marie* 48: Maria Mettenanxt, °Merendree 15.02.1890, vv Jules Viane, Dorp 74, (Melkerijstraat)
- *dokter De Waele* 1, 18: Jules De Waele, °Kruishoutem 06.10.1881, zv Désiré en Octavie Impe, jonkman, geneesheer, Dorp 78 (Melkerijstraat)
- *Romnie* 1: Romanie Van Der Plaetsen, °Lotenhulle 07.07.1899, dv August en Francisca De Backer, jongedochter, dienstmeid, Dorp 78 (Melkerijstraat)
- *Dzelie Franseuse* 1, 2: Julie Bockaert, °Hansbeke 09.04.1857, vv Henri François, Dorp 73 (Melkerijstraat)
- *Arrie* 1, 2: Henri François, °Poeke 27.12.1850, mv Julie Bockaert, metser, Dorp 73 (Melkerijstraat)
- *den onderpastre* 2, *onderpastre Briek De Laere* 6: Alberic De Laere, °Geraardsbergen 08.05.1888, zv August en Valerie De Mulder, onderpastoor 1919-1933, Dorp 85
- *Emmatzen Buiskes* 3, 8, *Eematzen Breuzegems* 17, *Buiskes* 43: Emma Beirnaert, °Hansbeke 11.09.1896, vv Emiel Breusegem, winkelierster, Dorp 87
- *Merreels* 3, 10, *Eedegaar Mareel* 12, 13: Edgard Mareel, °Hansbeke 31.12.1888, mv Emelie Bauwens, velomaker en lood- en zinkbewerker, Dorp 26
- *Miel Kokkers* 3, *Miel Cockers* 24, 27: Emiel De Cocker, °Hansbeke 22.08.1898, mv Irena-Magdalena Hanssens, broodbakker, Dorp 18
- *Zeeraer Pessels* 3, *Zeeraar* 14, 15: Gerard Van Der Plaetsen, zv Eduard en Emelie Van Vynckt, °Hansbeke 28.08.1907, Dorp 14
- *vaders broere* 3, *nonkel Leon* 35: Leo Van de Sompel, °Lochristi 09.06.1896, mv Maria Verniers, schoenmaker, Lochristi
- *Van Ypersen (osse)* 3, *Van Ypers (wallynge)* 17: Jules Van Yperen, °Eke 05.09.1874, mv Maria Vermeersch, landbouwer, Voorstraat 17 (Voordestraat)
- *Felemienekes* 3: Maria Philomena Buyse, °Hansbeke 06.05.1849, dv Petrus en Rosalie Schaubroeck, jongedochter, winkelierster, Dorp 20
- *zuster Idonie* 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 44: Alida Van Kerrebroeck, °Aalter 11.02.1884, dv Edward en Camilla Vande Reviere, kloosterzuster,

onderwijzeres 1^e bewaarklas

- *Omer* 4, 7, 34: Omer Van Der Plaetsen, °Hansbeke 24.03.1920, zv Eduard en Zulma Meheus, Dorp 14
- *Yvonne* 4, 7: Yvonne Van Der Plaetsen, °Hansbeke 26.12.1922, dv Eduard en Zulma Meheus, Dorp 14
- *zuster Adolfine* 4, 7, 19, 20: zuster Adolphine, Pelagie Corthals, °Aalst 21.10.1883, dv Henri en Rosalie Sterck, kloosterzuster, lerares 4^e graad
- *Miel Vantoeze* 4: Emiel Beirnaert, °Hansbeke 28.04.1893, mv Leonie Van Hoecke, timmerman, Dorp 40
- *Tuur Vantoeze* 4, *Tuur Beirnaert* 31, 43: Arthur Beirnaert, °Hansbeke 19.05.1890, mv Emelie Van Hoecke, timmerman, Dorp 35
- *onze Miel* 4, 32, 33, 47: Emiel Van de Sompel, °Hansbeke 15.07.1925, zv Achiël en Emma Mettenanxt, Dorp 9 (Merendreestraat)
- *moeder van 't klooster* 5: zuster Leonarda, Marguerite Van Boxstael, °Aaigem 29.06.1875, dv Petrus en Constantia De Bruyne, kloosteroverste 1930-37, Dorp 24
- *meneer de pastre* 5: Willem Van De Putte, °Aalst 29.09.1872, zv Benoit en Seraphina Van Den Bossche, pastoor 1932-55, Dorp 90
- *Saar Kodde* 5, 6, *Saar Codde* 34, 48: Richard Raes, °Hansbeke 06.06.1897, mv Margareta Bogaert, voerman en herbergier, Dorp 13
- *(langs) Kazemiers* 6, *(toe) Casemirs* 36: Casimir Onderbeke, °Hansbeke 22.02.1901, mv Rachel Raes, eierkoopman en herbergier, Dorp 88
- *Marja* 6: Maria Olivier, °Hansbeke 16.08.1895, dv Emiel en Leonie Van der Haegen, jongedochter, herbergierster, Dorp 22
- *Filemon Zuttermans* 6: Philemon Zutterman, °Hansbeke 27.08.1890, mv Marie Antoinette Seymus, horlogemaker en herbergier, Dorp 11
- *Meries Martens* 6, 48, *Maurice* 34: Maurice Martens, °Hansbeke 07.12.1888, mv Martha De Grauwe, fruithandelaar en herbergier, Dorp 94
- *Eedze Pessels* 6, *Eedewaard* 14, 34, 47: Eduard Van Der Plaetsen, °Poesele 18.04.1865, wrv Emelie Van Vynckt, mv Zulma Meheus, slachter en herbergier, Dorp 14
- *Lejentiene Janssens* 6, *Leontiene Janssens* 43: Leontine Versluys, °Merendree 12.12.1880, vv Henri Janssens, winkelierster, Dorp 109 (Kerkakkerstraat)
- *Nattalie Rooskes* 6, 19: Nathalie De Roose, °Hansbeke 15.08.1862, dv Charles en Coleta D'Hondt, jongedochter, kleermaakster en winkelier-

- ster, Dorp 102 (Kerkakkerstraat)
- *Marcel Van Vynck* 6, *Marcijl Van Vynckt* 28, *Marcel* 29: Marcel Van Vynckt, °Hansbeke 21.11.1905, mv Anna De Clercq, slachter, Dorp 19
 - *eefer Leontiene(s)* 6, 8, 23, 35: Leontine De Schuyter, °Hansbeke 16.03.1861, dv Pieter-Jozef en Francisca Lambrecht, jongedochter, rentenierster, Dorp 17
 - *zuster Tomazie* 7: zuster Thomasie, Josepha De Cuyper, °Sint-Niklaas 01.11.1889, dv Jozef en Philomena Pauwels, kloosterzuster, ziekenop-paster
 - *mijnheer Charles* 8, *meneer Charles* 9, 14, *Charel Van Vynck* 21: Charles Van Vynckt, °Hansbeke 09.05.1886, zv Serafien en Maria Martens, jonkman, rentenier en grondeigenaar, Dorp 92
 - *de kostre* 8: Frans Snellings, °Kinrooi 27.10.1884, mv Anna De Spiegelaere, onderwijzer en koster-orgelist, Dorp 99 (Kerkakkerstraat)
 - *Zuul Kakkemeete* 8, *Zuul Vermeire* 40: Jules Vermeire, °Hansbeke 21.07.1886, zv Bruno en Philomena Coopman, zonder beroep, Veldstraat 29 (Warandestraat)
 - *Julien Claeys* 9: Julien Claeys, °Landegem 03.03.1906, mv Martha Cleppe, timmerman, Dorp 10 (Merendreestraat)
 - *Mietzen Van Vynck(s)* 10, 17, *Mietzen Van Vynck* 43: Maria Van Vynckt, °Hansbeke 14.02.1881, dv Bernard en Melanie Coopman, jongedochter, winkelierster, Dorp 20
 - *Bottermans (katte)* 10: Jules Botterman, °Bellem 16.03.1888, mv Marie Mestdagh, landbouwer, Reibroekstraat 25
 - *meneer de burgemeestere* 10: graaf Antoine de Bousies-Borluut, gemaal van gravin Anne De Hemricourt de Grunne, °Gent 20.02.1897, grondeigenaar, Veldstraat 9 (Warandestraat)
 - *Maurice De Roo* 11: Maurice De Roo, °Hansbeke 08.10.1913, mv Germaine Muys, koopman en herbergier, Dorp 30
 - *gezusters De Muynck* 11: Irène °Hansbeke 18.03.1910, Rachel °Hansbeke 01.03.1912 en Yvonne De Muynck °Hansbeke 21.04.1916, dsv Désiré en Marie Emerence Verhelst, winkeliersters, Dorp 27
 - *Meries* 12: Maurice Stock, °Ruisselede 17.12.1911, zv Michel en Alice Mareel, loodgieter, Dorp 26
 - *Emelietzen* 12: Emelie Bauwens, °Hansbeke 13.06.1888, vv Edgard Mareel, winkelierster, Dorp 26
 - *pastre De Craene* 13: Baziël De Craene, °Waarschoot 1880, pastoor van Merendree

- *Teefiel* 13: Theophiel Mareel, °Aalter 06.19.1851, mv Marie Mathilde Planckaert, loodgieter, Dorp 26
- *Meries Buyze* 14: Maurice Buyse, °Zomergem 30.08.1880, zv Jan Frans en Maria Clemence Staes, jonkman, landwerker, Dorp 100 (Kerkakkerstraat)
- *Mietzen Tsoens* 15: Maria Mathilde Vriendt, °Aalter 04.04.1894, vv Jules Soens, winkelierster, Dorp 101 (Kerkakkerstraat)
- *Meir De Ruik(s)* 15: Omer De Ruyck, °Hansbeke 22.03.1897, mv Laura Waelput, huisschilder en winkelier, Dorp 126 (Reibroekstraat)
- *Tuur Van Couter(s)* 15: Arthur Van Couter, °Zwevezele 11.05.1889, mv Marie Melanie Vermeire, handelaar, Dorp 4 (Merendreestraat)
- *Olleviers* 15, *Oliviers* 36: ksv Emiel Olivier en Leontine Van der Haegen, Jozef °Bellem 25.05.1889, Leon °Bellem 12.09.1890, René °Hansbeke 12.12.1892, Marie °Hansbeke 16.08.1895 en Gerard °Hansbeke 10.03.1899, Dorp 22
- *Tsif Ollevier* 15: Jozef Olivier, °Bellem 25.05.1889, zv Emiel en Leontine Van der Haegen, jonkman, landbouwer, Dorp 22
- *Karel Walle* 15, 39: Jan Baptist (alias Karel) Vande Walle zv Charles, °Hansbeke 17.03.1847, wrv Coleta De Gheest, vellenverkoper, Voorstraat 21 (Voordestraat)
- *meester Vervenne* 16, *meester Robert* 44: Robert Van der Vennet, °Hansbeke 06.08.1908, mv Georgine Janssens, onderwijzer, Dorp 10 (Merendreestraat)
- *Leon Jaegers* 17: Leon De Jaeger, °Hansbeke 05.04.1905, mv Anna Martens, landbouwer, Voorstraat 2 (Merendreestraat)
- *Mien Voorde* 18: Marinus Vande Voorde, °Vinkt 01.11.1877, mv Maria Margareta Vande Walle, vuurstoker, Hammestraat 50
- *Fridzen Smet* 18, *Frid Smet* 30, 43: Alfred Reyniers, °Hansbeke 05.07.1895, mv Marie Irma Van Maldeghem, smid, Dorp 70
- *Staf Martens* 18: Gustaaf Martens, °Poesele 13.08.1880, mv Maria Cornelis, melkerijbestuurder, Dorp 76 (Melkerijstraat)
- *Kamiel Van Renterghem* 18: Kamiel Van Renterghem, °Nevele 30.09.1891, mv Anna Reyniers, werkman, Dorp 140 (Reibroekstraat)
- *Guust Mertiers* 19: August Mortier, °Hansbeke 05.02.1892, mv Adrienne Saelens, kleermaker, Dorp 125 (Reibroekstraat)
- *nichte Marie-José* 20: Marie-José Lootens, °Gent 25.02.1923, dv Henri en Augusta Mettenanxt, Voorstraat 1 (Merendreestraat)
- *tante Gusta* 20, 30, 39: Augusta Mettenanxt, °Hansbeke 25.08.1893, vv

- Henri Lootens, Voorstraat 1 (Merendreestraat)
- *Deniesken D'Hondt* 20: Denise D'Hondt, °Hansbeke 10.07.1922, dv Emiel en Romanie Demey, Voorstraat 22 (Voordestraat)
 - *Eemerick Veldens* 20: Emeric Van de Velde, fotograaf te Aalter
 - *Kamiel Van Hove* 24, 39: Camiel Van Hove, °Hansbeke 10.01.1873, mv Maria Vande Putte, kloefkapper, Dorp 120 (Nevelestraat)
 - *Verplaetsens* 24, *Leon Verplaetsens* 24: Leon Van Der Plaetse, °Hansbeke 23.04.1869, mv Maria Vande Voorde, molenaar, Dorp 135 (Reibroekstraat)
 - *Eedzen Wille(ns)* 24, 34: Eduard Wille, °Hansbeke 26.11.1890, mv Marina Sutterman, groentenkweker en herbergier, Dorp 116 (Nevelestraat)
 - *Reginald* 27: Reginald Reyniers, °Hansbeke 09.01.1922, zv Triphon en Clara De Cocker, Dorp 52b
 - *kirkbaljuw Cyriel* 31: Cyriel Van der Vennet, °Lotenhulle 13.08.1879, mv Irma Martens, kleermaker en winkelier, Dorp 34
 - *tante Irma* 32: Irma Mettenanxt, °Hansbeke 23.04.1902, vv Marcel Verhegge, Watervliet
 - *sif van de statie* 32, 42: Jules Van Daele, °Petegem-Deinze 02.08.1884, mv Maria Emma Onderbeke, stationchef, Dorp 16
 - *nonkel Arnie* 32: Henri Lootens, °Bellem 07.09.1893, mv Augusta Mettenanxt, spoorwegbeamte, Voorstraat 1 (Merendreestraat)
 - *nonkel Marcyl* 32, Marcel Verhegge, °Hansbeke 21.03.1902, mv Irma Mettenanxt, douanier, Watervliet
 - *onze Gerard* 33, 47, *mijn jongste broere* 39: Gerard Van de Sompel, °Hansbeke 28.02.1929, zv Achiel en Emma Mettenanxt, Dorp 9 (Merendreestraat)
 - *Zulma* 34: Zulma Mehuys, °Meigem 21.01.1892, vv Eduard Van Der Plaetsen, Dorp 14
 - *Saar Codde zijn vrouwe* 34: Margareta Bogaert, °Landegem 16.02.1901, Dorp 15
 - *Martha* 34: Martha De Grauwe, °Hansbeke 20.04.1888, vv Maurice Martens, Dorp 94
 - *tante Marie* 35, 41: Ida Maria Verniers, °Moerbeke 28.02.1897, vv Leo Van de Sompel, Lochristi
 - *nonkel Zuul zijn dochtere* 37, *nichte Hilda* 48: Hilda Viane, °Hansbeke 29.08.1920, dv Jules en Maria Mettenanxt, Dorp 74 (Melkerijstraat)
 - *Henri De Maegd* 39: Hendrik De Maegd, °Hansbeke 09.03.1893, mv

- Irène Martens, broodbakker, Dorp 11
- *Karel Van Renterghem* 39: Karel Van Renterghem, °Nevele 07.11.1889, mv Marie-Louisa Janssens, bareelwachter, Dorp 49 (Lindestraat)
 - *Unions* 39: Jozef Union, °Hansbeke 18.02.1874, mv Louisa Wille, handelaar, Dorp 114 (Nevelestraat)
 - *Maria* 39: Marie Van Hulle, °Merendree 12.07.1869, vv Aimé Van Den Berghe
 - *Arrie* 41: Henri Vermeire, brugdraaier
 - *madam van de sif* 42: Marie Emma Onderbeke, °Meigem 26.04.1889, vv Jules Van Daele, Dorp 16
 - *zuster Everielde* 44: zuster Everilda, Rosa Wittewronghel, °Mechelen 22.02.1888, dv Charles en Angelie Boterman, kloosterzuster, onderwijzeres 2^e bewaarklas
 - *zuster Edemonda* 44: zuster Edmonda, Elisa Van de Velde, °Denderleeuw 05.01.1864, dv Jozef en Marie Louisa Van den Broeck, kloosterzuster, lerares 1^e graad jongens
 - *zuster Alowiesa* 46: zuster Aloysia, Josephine Geinger, °Gent 15.08.1874, dv Theophiel en Albertine De Wael, kloosterzuster, onderwijzeres
 - *Miel Breusegems* 46: Emiel Breuseghem, °Gent 03.06.1885, mv Emma Beirnaert, broodbakker, Dorp 87
 - *Rachel Codde* 47: Rachel Raes, °Hansbeke 05.11.1906, vv Casimir Onderbeke, winkelierster, Dorp 88
 - *Gust Geirnaert* 48: August Geirnaert, °Aalter 14.03.1856, mv Josephine Buyse, gemeenteontvanger, Dorp 32
 - *Fons Cockers* 48: Alfons De Cocker, °Hansbeke 27.09.1895, mv Delly Bauwens, broodbakker, Dorp 31

Albert MARTENS, Gent

SPROKKELINGEN UIT DE KRANT

Nevele

Eerlijke vinder. - De genaamde Adolf Cleve melkvoerder en handelaar vond op de wijk Ossebroeck een rolletje papier dat 3.700 frank bevatte. Vernemende dat Bertha Mortier, dochter van den slachter Mortier in 't dorp, zulke som verloren had, wachtte de eerlijke vinden niet het gevondene te overhandigen.

Bron: Het Volk, 25^e jaar, N° 101 - Maandag 12 april 1915.

Onvoorzichtigheid. - De elfjarige Theofiel Van Heirseele, zoon van Alfons, metser, wonende Veldeken, was zoo onvoorzichtig in de Vierboomstraat van een gevonden handgranaat den kop af te vijzen en er een brandend fosfoortje aan te steken. Het tuig ontplofte en trof den knaap in de bil, aan den arm en boven het oog. Gelukkig zijn de verwondingen maar licht.

Bron: De Gentenaar-De Landwacht, N° 123, 41^e jaar, Zaterdag 24 mei 1919.

Ongeval - De 10 jarige knaap Hanssens, wonende wijk Veldeken, sprong op Sinksenkermis, van den velomolen en brak een been op twee plaatsen.

Bron: De Gentenaar-De Landwacht, N° 137, 41^e jaar, Woensdag 11 juni 1919.

Landegem

Meubelaire Venditie. - Ten huize en hove van de weduwe en kinderen van Bernard Van Vynckt in leven Hoefsmid, te Landegem, op het Dorp. De Notaris Seriacop, te Nevele, zal op Donderdag 11 December 1856, om 9 ure 's morgens, openbaerlijk verkoopen de meubelaire voorwerpen als volgt: Aerd-, glas-, geleijerd- en koperwerk, aerdgerief, tafels, stoelen, banken, gedstoelen, allerlei kuipen, keirngerief, 1 schoonen spieschen klerkas, glazen kas, 1 acajouen tafel voor 40 couverts, 1 ijzeren kachel en goede keuken-stove, bakhalm, bluschpot, wind- en raepmolen, kortewagens, rieken, vorken, spaden en oneindig meer andere objecten te lang om alhier te melden.

Voort: 2 bekaljde koeijen, 1 rund, eene groote hoeveelheid tarwe en rogge, strooi, loof te velde, enz.

Bron: De Zondagbode, N° 49 - Zondag, 7 december 1856 - Dertiende Jaer.

Weervoorspelling. - Met 15 dezer (1904) is men hier begonnen met den dienst der weervoorspelling. Vlagjes, dagelijks op den kerktoren gehe- schen, geven de aanduidingen door de koninklijke Sterrewacht van Brussel toegezonden. De witte vlag voorspelt schoon weder; wit en rood, bewolkt of regenachtig; rood, regen; rood en zwart, onweerdreigend; zwart, onwe- der of storm. De voorspellingen der sterrenwacht zijn doorgaans op vijf keeren ten minste vier keeren juist. De vlaggen worden rond den middag uitgestoken en voorspellen het weder van den volgenden dag.

Bron: Gazette van Gent, Zaterdag, 18 juni 1904. Nieuws- Handels- en Annoncenblad.

Lootenhulle

Onderwijs. - Men vraegt eenen gemeentelijke Onderwijzer, te Lootenhulle, arrondissement Gent. De jaerwedde enz. aen deze plaets verknocht is van 465 franken boven de schoolgelden der vermogende leerlingen en de vrije huisvesting. De voorkeur ter benoeming is aen de gediplomeerde kandida- ten verzekerd. De aanvragen moeten aen het plaetselijk bestuer, vrachtvrij, zijn toegekomen voor den 15 December 1856.

De burgemeester

J.B. Colle

Bron: De Zondagbode, N° 49 - Zondag, 7 december 1856, Dertiende Jaer.

Vosselare

Een os weggenomen den 23 Oktober (1918), 4 jaar, ring verloren, kentee- kens zwart, witte kop, vier witte pooten, bij Karel Janssens. Goede beloo- ning aan degenen die goede inlichtingen kunnen geven.

Bron: De Gentenaar-De Landwacht, N° 295, 40^e Jaar, Donderdag 25- 26 december 1918.

Vynckt

Ringsteking - Op H. Sacramentsdag 3 Juny 1858 (eerst bij brieven aenge- kondigd op 30 mei).

Prijzen voor de meeste getal Ringen:

1^e 50 francs

2^e 25 francs

3^e 15 francs

4^e 10 francs voor de talrijkste societeit.

Voor het zeerstravende Peerd:

1^e 15 francs

2^e 10 francs.

Bron: De Zondagbode, N° 22, Zondag, 30 mei 1858. Vijftiende Jaer.

Zeveren

Verkoop van boomen - Op Maendag 15 December 1856, om 9 ure 's morgens, zal er ten verzoeke van den Notaris Wolfcarius, te Audenaerde, over zijne principale en door bevoegd ministerie, openbaerlijk op tijd van betaling, mits, borge worden verkocht: 75 Koopen Boomen.

Bestaende in schoone Olmen, ter dikte van 2 1/2 meters, wit Boomen en Canada-Popelieren, staende reeds geteekend in de gemeente Zeveren, nabij de hofstede in gebruike bij sieur Charles Louis Beghyn, langs de dreve, genoemd Boer Beghyns-dreve, in de Donckerbulcken en omtrent de hofstede van sieur Charles Claeys.

Men zal vergaderen aen de hofstede van Charles Louis Beghyn voormeld.

Bron: De Zondagbode, N° 49, Zondag, 7 december 1856, Dertiende Jaer.

Burgerwacht

Bij koninglijke besluyten van den 11 dezer (1854) hebben de volgende benoemingen in de burgerwacht plaets gehad.

Gemeenten kwartier-meester	Batailjon	Luytenant adjunt-major	Luytenant
Hansbeke	11	A. de Langhe	A. Vanderplaetse
Vynckt	12	J. Vandervennet	J. van de Castele
Vosselare	13	J. Vandevoorde	A. Martens

Bron: Gentschen Mercurius, Zondag 28 October, N° 5025, A^o 1854

Roger TUYTSCHAEVER, Gent

SPROKKELINGEN UIT DE KRANT VAN TOEN

Inbraken

NEVELE

Nevele, Men schryft uit die plaets aen de Broedermin:

De dieften vermenigvuldigen zich alhier en in de omstreken van dag tot dag; niets is nog in veiligheid tegen de nachtelijke uitvallen der zoogezeyde langgevingerden. Ja, het schynt dat deze aen hun hoofd mannen hebben, die niet slechts van allen schroom vry, maer tevens vol list en schrandereheid zyn, zoo wel als de kopstukken dier vermaerde rooversbenden, waervan men somtyds uit vreemde landen schryft. Men oordeel liever volgens een paer staeltjes, welke wy hier zullen aenhalen.

Ik heb onlangs in UEd. dagblad doen kennen, op welke wyze de genaemde Karel Steyaert te Vosselare, alle nachten te werk ging op dat men hem zyne geit en zyne konyns niet stelen zou. Nu, die man heeft door zyne wyze voorzorgen de dieven al drymael op het feit betrapt en ze verjaegd, maer de verleden week, binst eenen onstuimigen nacht, heeft men hem toch zyne lieve beestjes gestolen, hebbende zy hiertoe den eenen hoek van zyn konynenhok met geweld uitgebroken en aldaer binnengedrongen.

Men kan denken, hoe spytig deze man moest zyn, toen hy des morgens gewaer wierd dat me hem zyn grootsten eigendom ontroofd had.

Eene andere zware diefte is verleden week ook gepleegd, ten nadeele van E. D'Hoore, landbouwer te Poesele. De dieven hadden alreeds verscheide nachtelijke bezoeken, zonder eenige uitnoodiging, by dezen pachter afgelegd, en thans braken ze in den aerdappel-kelder, latende de deur achter zich open. De pachter, die op het bassen zyner honden is opgestaen en ziende dat de kelder niet gesloten was, heeft dien aenstonds toegesloten, zonder verder achterdenken; doch op het hooren van enig gerucht daer binnen, ontwaekte hy spoedig zyne dienstboden, en bevond weldra dat hy twee dieven in het net had.

De plaetselyke policie werd hiervan verwittigd en 's anderendaegs zyn de twee kelderraten, beide van Meyghem, gevankelyk naer Gent gestuerd.

(De Broedermin, 18 maart 1849, jg. 2, nr. 33)

NEVELE

Tusschen maendag en dynsdag nacht heeft men gepoogd in den winkel te breken van Leo Van den Bossche, bakker alhier. De dieven hadden reeds

een gat in het buitenvenster geboord als zy door lieden van het huis verjaegd zijn. In den sneeuw kon men gemakkelyk zien langs waer de kwaeddoeners de vlugt hadden genomen en met een pynlyken indruk bemerkten men een kindervoetje nevens de groote mansvoetstappen. Ellendige opvoeding!

Hier en in omstreken wordt zekerlyk veel gebrek geleden, en in het inwendig van menig huisgezin armoede gesmolten, zoo bitter dat iemand die de zaken niet van naby ziet er zich moeijelyk een gedacht zou van maken. En toch heeft men tot hiertoe weinig of niet over dieften hooren klagen. Verdienen die arme lieden het dat men zich in hun lot verontruste en bekommere? Mogte hun toestand dragelyk worden, eer het zedelyke eergevoel in hun hert verstorven zy!

(De Broedermin, 26 februari 1853, jg 6, nr. 57)

Overstroming Poekebeek

NEVELE

Het water in de Pouckebeek te Nevele, waarvan wy geleden eenige dagen hebben gemeld, volhardt in zyne geweldenary, niet tegenstaende alle gebruikte middelen; doch men begint eindelijk hetzelfde meester te worden en de ineensstorting der daeraen paelende eigendommen te beletten.

(De Broedermin, 9 februari 1850, nr. 34)

NEVELE

31 january. Men schryft aen de Broedermin:

Ik brengt' iever kennis dat de gemeente Nevele bijna eenige ongelukken te betreuren heeft gehad.

Aen de zoogenoemde Kermelkbrug of daer onder, is er een waterloop, die men de Poucquesbeek noemd, wiens water thans zich werpt in de Nieuwe Vaert. Wanneer het water eenige hoogte heeft, stroomt het aldaer sterk, tot zelfs tegenwoordig heeft het meer dan een meter val van den eenen tot den anderen kant. Op een afstand van 2 1/2 meters staet er een huis van twee stagien, behoorende aan M. Braet koopman in lynwaeden te Nevele, tuschen zelven huis en den waterloop is er een dat oud gekende voetweg.

Gisteren zag de bewoner van dit huis dat de ruiten in zyn kasynen begonnen te springen van de vloer en muren open te bersen en met hulp geraekt hy zonder ongelukken met zyn huisgezin en meubelen buiten gevaer. Men ontwaerde dat het geweld van dit water gedurig zyn huis ondermynde, en

aldaer een soort draaiput maekte. Zodanig dat het gebouw weg, op eenige solementen staet, alsook de brug, welke, om zoo te zeggen hangt; het water heeft zoo hevig gestroomd en zelfs nog dat de aerde reeds onder de fundamenten weg is. Gisteren en heden heeft men alle middels aangewend om te stoppen, tot heden is dit onmogelijk geweest. Zelfs de heren ingenieurs, die er aanwezig zijn geweest, hebben de afbraek (voor alle ongelukken te vermijden) aanbevolen.

(De Broedermin, 2 februari 1851, nr. 28)

Varken

NEVELE

Nevele, 10 juny - Men schryft aen den Broedermin:

Er is op dit oogenblik by Bruno Van Gansbeke, slagter en herbergier alhier, een smallast van een verken te zien, dien van eene buitengewoone zwaerte is, hy weegt ruim 15 ponden, dat is wel 25 mael er de zwaerte van eenen gewoonen smallast.

De heer Van Gansbeke is voornemens dit drogtelyk stuk vleesch dat er zeer gezond en frischkleurig uitziet, naer Gent te zenden, om de nieuwsgierigen over te laten oordelen.

- Ten bewyze van de buitengewoone lengte en zwaerte van den koornoogst, mag ik UE. verzekeren voorleden zondag by M.Mathys, te St.-Martens-Lerne eene koorhaiste te hebben gezien, welk ruim twee meters en half lang was.

(De Broedermin, 13 juni 1851, jg 4, nr. 139)

Zachte winter

NEVELE

Nevele 18 January - Men schryft aen de Broedermin:

Ten gevolge van het zachtaerdige weder, dat wy tot heden gehad hebben, vertoonen zekere planten en zaedgewassen eene buitengewoone voorbarigheid.

Het koolzaed b.v. staet op vele plaetsen in vollen bloei en er worden zelfs stengels bevonden waer zaed in is.

Het vroeggezaeide koren, draegt hairen en bloezem.

Wat ook zeer zonderling op dit jaergety is, is de bloei van zekere fruitboomen. Te Vosselaere by H. Janssens, zagen wy verscheidene pruimela-

ren in sneeuw witte kleedy pronken; de appel- en perenboomen staen ook eerstdaegs hun beste gewaed aen te trekken.

De velden en weiden zyn met lachend groen bedekt, en stonden de boom- en houtgewassen niet bladerloos, men zou zich in het midden der bloei- maend wanen.

Inderdaed, niemand, (de oudste mensch zelfs) weet niet dat hy ooit dergelyken winter, zoo zachtaerdig, als de tegenwoordige, beleefd heeft. In het midden der maend January en noch sneeuw, noch ys gezien hebben! 't Is toch zonderling! En misschien ook niet voordelig voor den oogst en veld- vruchten dezès jaers.

(De Broedermin, 24 januari 1853, nr. 24)

Verkiezingen

NEVELE

Nevele, 2 maert

Aen den Opsteller der Broedermin.

Nevele heeft ook eene petitie naer de Kamers gezonden. Ziehier eenige byzonderheden daeromtrent:

De geestelyken van Nevele hebben alle middels in het werk gesteld, om handteekens te bekomen, op eene petitie, die aen de Kamers is toegestuurd, en waerin gevraegd wordt, dat de kiezingen voor de Kamers binnen de hoofdplaets der kantons zouden plaets grypen, om de ernstige reden, dat de stad te ver van de dorpen afgelegen is, en dat het voor den landbouwer te lastig en te kostelyk is, van zich op den dag der kiezing naer Gent te begeven. Menigeen tekent de petitie tegen zyne overtuiging. Wat willen wy doen, zeggen zy, wy moeten met iedereen leven, het is ons gedacht niet van die petitie te teekenen, maer die mannen zouden ons benadeeligen, wy zouden onzen winkel mogen sluiten, het ware onze ondergang. Ziedaer hoe de klerikale party door persoonen, die zy hare aanhangers noemt, beoordeeld wordt; ziedaer het klerikale gezag, of beter ontzag.

Een persoon heeft, toen er hem in de tegenwoordigheid zyner vrienden gevraegd werd, waerom hy als de lichtverdoovers gehandeld had, geantwoord: God zal my volgens de meening oordelen, en niet volgens de daed, ik heb gehandeld uit dwang en vrees; ik ben niet verachtelyk, doe my geene verwytingen, ik ben gehuwd, ik heb kinders; had ik geweigerd te teekenen, gy weet allen wat het gevolg zou geweest zyn.

Een andere heeft beweerd niet te weten wat hy geteekend had. Men begaf

zich met gemelde petitie by zekeren heer... en men vroeg hem of hy er den tyd zou kunnen afdoen hebben, om zyn handteeken op de lyst te plaetsen, er byvoegende, dat alle de kiesgeregtigden daerop teekenden!!! De heer... zet zyn handteeken, by de andere op dezelfde wyze bekomene handteekens, en hy beweert openhertig niet geweten te hebben, dat het eene petitie was. En dat zyn handteekens die men naer de Kamers zendt, en dat heet by de klerikalen eene petitie! Dat men die petitien openbaar make en er zullen protestatien gedaen worden.

Ik hoop mynheer de opsteller, dat gy dit eene plaets in uw geëerd dagblad zylt verleenen, daer ik u verzeker, dat ik al de aengehaelde feiten kan goedmaken.

X.

(De Broedermin, 6 maart 1853, jg 6, nr. 65)

NEVELE

Gemeenteverkiezingen: uitslag.

Nevele: zegepraal der katholijken.

Reactie op de uitslag van der verkiezingen.

(De tekst staat in het vet en is groter gedrukt)

Belangrijk bericht.

Aangezien het op de Gemeentekiezing van den verleden Dinsdag gebleken is, dat Nevele aan eene WARE MENAGERIE gelijkst en dat men bijgevolg, met reden voor ontvluchting van sommige subjekten vreest, bijzonderlijke van APEN, zoo zal er binnenkort overgegaan worden, tot de openbare aanbesteding van EENIGE MILJOENEN IJZEREN STAVEN, om dezen nieuwen beestenhof met een ontzaglijk traliewerk te omringen. Men is reeds bezig met het afpalen en afmeten om onmiddellijk daarna het kohier van lasten en bespreken op te stellen, waarop wij later de aandacht van alle pastoors, onderpastoors, kwezelaars, broêrken en tjeven zullen trekken. Men verzoeke de ruchtbaarheid!

Onze gemeente zit opgepropt van valschaerts!

Dinsdag is dit andermaal gebleken tijdens de gemeentekiezing. Onze heer burgemeester Braet, die herkozen moest worden, had met iever een bezoek afgelegd, bijna bij al onze Nevelse kiezers, was overal wel onthaald en had van meer dan honderd personen hun woord van eer gedregen; hij had

Nevele goed bestuurd en had, bij hunnen weten, niets misdaan zegden ze! Niettegenstaande de stellige belofte voor hem te kiezen, bekwam M. Braet, op de kiezing maar 69 stemmen, zoodat het thans zeer gemakkelijk is om te rekenen hoeveel valschaards en hoeveel mensen met woord van eer er in onze gemeente zijn.

Aardige bijzonderheid: Als wij de leden van de familie Braet, welke kiezers zijn, alsmede zijne gansch bijzondere vrienden en zijne pachters te zamen rekenen dan komen wij ver boven het getal 69, waaruit wij besluiten dat onze burgemeester schandelijk is bedrogen en, naar het algemeen oordeel, dan nog van zijn eigen pachters zelf, want de huichearij stond op hun gezicht te lezen.

(De tekst loopt nog wat verder zonder veel inhoud)

(Het Weekblad van Deinze. Toegewijd aan de belangen der Kantons Deinze en Nevele, jrg. 1, datum: 30 oktober 1881).

Overlijden

NEVELE

De inwooners van Nevele hebben heden van eenen hunner geachtste en meest beminde medeburgers afscheid genomen. De heer J. Ricaud is in den gezegenden ouderdom van negentig jaren in den Heer ontslapen, zyne laetste levensdagen waren zacht en opgeruimd gelyk gansch zyn leven. Hij had het zeldzaam geluk van zich gedurende zynen langen levensloop niet een vyand gemaakt te hebben. Nooit deed hij door pracht den nyd ontstaan, nooit trok hy door kruipen de verachtig op zich. Niemand die voor den goeden man een vreesachtig opzicht had, maer men zag den minzaemen gryzaerd welwillend na, daer hy zyn bundeltje klaver op den rug door de straet ging. Doch ofschoon zijn vreedzaam gemoed hem den bynaem van "toujours content" verworven had, wist hy niet te min, gedurende de dertig jaren dat hy van den gemeenteraad deel maekte, meer dan eens, door zyne onwederlegghelyke opwerpen het zelfbelang in verlegenheid te brengen, echter zou niemand durven bekennen hebben den eenvoudigen man eenigen wrok toe te dragen.

Liefde en dankbaarheid hebben hem tot aen den boord des grafs vergezeld. Brave man, rust in vrede!

(De Broedermin, 21-22 maart 1853, 6e jg, nr. 80-81)

Schoolstrijd

NEVELE

Er is een schoolonderzoek geweest in Nevele en de krant doet verslag. Het is een scheldpartij tegen de deken van Nevele

Volgens de krant zou hij gepoogd hebben om de harmoniemaatschappij te beletten te spelen bij de indiensttreding van de onderwijzer.

Verder, hij heeft gezegd dat "de dochter Mortier «naar haere ouders niet moet luisteren» maar wel naar hem had de deken hoegenaamd niet gezegd. Alhoewel vader Mortier zulks onder eede komt bevestigen"

(Het Weekblad van Deinze. Toegewijd aan de belangen der Kantons Deinze en Nevele, jrg. 1, datum: 2 januari 1881).

NEVELE

"Onze lezers zullen zich ongetwijfeld nog herinneren dat de kinderen der gemeenteschool van Nevele, verleden jaar geene prijzen hebben bekomen, om de eenvoudige reden dat het gemeentebestuur geen gevolg gaf aan de vriendelijke uitnodiging des Heeren Ministers, strekkende om de prijsuitdeling te doen plaats grijpen op het gewone tijdstip, t'is te zeggen: op het einde der maand Augusti.

Dat deze nalatigheid eenig nadeel aan de officieële school berokkende kan alleman gemakkelijk denken en dat de gezalfde vredelievende driehoorns hieruit hun honing zogen is op het schoolonderzoek gebleken, want de hoofdonderwijzer verklaarde aan de Kommissie, dat de deken rond was gelopen bij de ouders die hunne kinderen naar de gemeenteschool zonden zeggende "'t en es dit jaar geen prijsdeeling in de gemeenteschool, de onderwijzer krijgt geen geld van de gemeente". De heilige man was nauwkeurig ingelicht over de kwestie. Hij sprak waarheid (voor de eerste maal sinds lang). Maar ook, hoe kon het anders. Het grootste deel des gemeenteraads (waaronder één schepen) maakt deel uit van het katholiek school-comiteit en zoo komen natuurlijk de besprekingen en besluitsels des Raads binnen de gewijde muren der dekenij. We zullen nog meer zeggen: als er eene vergadereing op het Stadhuis aanstaande is waarin de schoolkwestie moet aangeroord worden gelooven wij dat bedoelde personen eerst hun lesje worden voorgespeld op de manier waarop zij best de voorstellen van de liberale leden zouden bestrijden."

en verder: "voor onderwijs werd de laatste maal geen duit gestemd zegt de krant, maar voor een marmeren vloer voor de deken en voor veranderingen

aan het hospitaal Louise had men 3000 fr. over. Nochtans zullen de kinderen hun prijzen krijgen, zij zullen op "chocolade en koekebrood vergast worden". Vanwaar komt dan het geld om dit te betalen. Wel zegt de krant het komt van "een machtigen en katholieken kasteelheer van Nevele".

En dan het verhaal:

"In den loop van verleden jaar werd de hond van M. Colson, een handvol schroot in 't lijf gejaagd door den jachtwachter van M. Mlle. M. Colson van dit feit door zijnen pachter onderricht spande maar aanstonds een proces in hetwelke vooreerst te Nevele en vervolgens te Gent werd bepleten en waardoor de jachtwachter tot nogal een rond sommeken werd veroordeeld, aangezien het door deskundigen bewezen werd dat het beest langs achter, in voorwaartsche richting was getroffen en dat het dier hem bijgevolg met den staart had willen bijten! Dat M. Mulle nu de boet en schadevergoeding van zijnen jachtwachter gansch en geheel heeft gedekt lijdt geen den minsten twijfel en vermits de achtbaren schepen van Gent, geen enkele cent van M. Mulle in den zak wil en daarom alles aan den hoofdonderwijzer van Nevele, voor zijne leerlingen, is komen aanbieden. Zoo mogen wij met volle recht zeggen dat M. Mulle bijna geheel alleen de prachtige prijsdeling in de gemeenteschool geeft, misschien zonder er eens aan gedacht te hebben.

(Het Weekblad van Deinze. Toegewijd aan de belangen der Kantons Deinze en Nevele, jrg. 1, datum: 27 februari 1881).

Kerk Nevele

NEVELE

Voorloopige kerk. Alhier is men begonnen met den opbouw eener voorloopige kerk, in hout. De grondvesten zijn in steen.

(Het Volk, datum: 20 maart 1919, dag: donderdag).

Herdenking gesneuvelden 1914-1918

NEVELE

Vaderlandsche feesten.

Zondag 31 oogst, om 10 uur, herdenking der duurbare gesneuvelden en gestorven opgeëischten. De eerwaarde Deken zal een plechtige rouwdienst opdragen waarin tegenwoordig zullen zijn alle de soldaten, strijders 1914-1918, de verminkten, de opgeëischten, de familiën der gesneuvelden voor

het vaderland, de oud-strijders, de gemeenteoverheid en de openbare besturen. Om 11 uur lijkrede ter Marktplaats, Brabançonne door de Muziekmaatschappij. Op drie uur plechtig Te Deum; om 3 ure Vaderlandsche optocht. De stoet wordt gevormd onmiddellijk na het Te Deum, in de Kasteeldreef en zal onder blij gelui der klokken de Kernemelkstraat, Markt, Langemunt, Markt en Thieltstraat doortrekken. Huldewensch aan de soldaten door de gemeenteoverheid, uitvoering van vaderlandsche gezangen door de schoolkinderen met begeleiding van muziek. Brabançonne.

(Het Volk, datum: 23 oogst 1919, dag: zaterdag).

Lieven DE RUYCK, Landegem